

Qulam Məmmədli

*imzalar
imzalar
imzalar
imzalar
imzalar*

ISBN 995221040-8

9 789952 210408

Bərpa nəşr

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

M. F. Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası

Qulam Məmmədli

İ M Z A L A R

Elmi redaktoru
prof. A. Zamanov

Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı
Bakı-1977

Buraxılışa məsul: V. Bəhmənli
Redaktor: Ə. Əsədzadə
Dizayn: N. Mahmudov
Kompüter səhifələyicisi: A. Allahverdiyev
Korrektor: S. Səmədova

Qulam Məmmədli

İmzalar

ISBN 995221040-8

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

M. F. Axundov adına
Azərbaycan Milli Kitabxanası

“Xatun Plyus”
Bakı
2010

Əsər çapa hazırlanarkən ilk nəşrin kitab göstəriciləri saxlanılmışdır

REDAKTORDAN

Məlumdur ki, hər hansı böyük və ya kiçik müqəddiməni, adətən, oxucunun diqqətini kitaba cəlb etmək üçün yazırlar. Mətbuatımızın və nəşriyyatımızın veteranı, qocaman ədib Qulam Məmmədlinin tərtib edib nəşrə hazırladığı bu kitabın belə bir köməyə ehtiyacı yoxdur. Azərbaycan ədəbiyyatında və mətbuatında müxtəlif zamanlarda işlənən gizli imzaların və təxəllüslərin şərhinə həsr olunmuş bu kitab, heç şübhəsiz ki, özü diqqəti cəlb edəcək, mütəxəssislər, müəllimlər və oxucular üçün faydalı kitab olacaqdır.

Biz ancaq bir cəhəti qeyd etmək istəyirik. Bu kitab Azərbaycan mətbuatının tarixi ilə bilavasitə bağlı olan, mətbuat xadimlərimizin bir neçə nəslini yaxından tanıyan, onların bir çoxları ilə dostluq edən, qəzetlərin, jurnalların səhifələrində, arxivlərin təkində uzun illər boyu axtarışlar aparan yorulmaz tədqiqatçı, qocaman jurnalist Qulam Məmmədlinin yarım əsrlik gərgin əməyinin, fəal müşahidələrinin məhsuludur.

“Bir neçə söz” adı altında kitaba yazdığı kiçik müqəddimədən biz öyrənirik ki, Q.Məmmədli hələ 60 il əvvəl – 1917-ci ildən gizli imza müəlliflərinin şəxsiyyətləri ilə maraqlanmağa başlamışdır. Müəllifin özünün də dediyi kimi, ola bilər ki, burada verilmiş dörd minə yaxın gizli imzanın bəzilərinin sahibləri dürüst göstərilməmişdir. Çox ehtimal ki, bir sıra gizli imzalar kitaba düşməmişdir. Lakin ümumiyyətlə götürüldükdə, demək lazımdır ki, ədəbi ictimaiyyətin və oxucuların mühakiməsinə təqdim edilən həmin kitab nəşriyyatımızın tarixində bu mövzuda ilk qiymətli əsərdir.

BİR NEÇƏ SÖZ

Naməlum, gizli, örtülü və uydurmalı imzalar, müəllifi məlum olmayan müxtəlif təxəllüslər, əsas etibarını ilə birinci rus inqilabından sonra Azərbaycan mətbuatında, xüsusən satirik qəzet və jurnallarda görünməyə başlamışdır. Bu kimi imzalarla çıxan şeir və nəsr əsərlərinin çoxu satirik səciyyədə olsa da, ədəbiyyatımızda əvvəllər tez-tez rast gəldiyimiz həcvlərə oxşamırdı. Çünki əvvəllər həcv yazan şairlər əksəriyyətlə bu və ya digər bir adama sataşır, əksər hallarda isə bu həcvlər subyektiv münasibətlərdən irəli gələn “öcəşmələrdən” ibarət olurdu. Buna görə də belə əsərlərin müəllifləri öz adlarını gizlətmirdilər.

Birinci rus inqilabından sonra nəşrə başlayan qəzet və jurnallardakı gizli imzaların sahibləri isə belə hərəkət etmirdilər. Onlar öz əsərlərində ictimai məsələlərə toxunur və mətləb ilə bağlı olan “qəhrəmanın” əməllərinə gülürdülər. Buna görə idi ki, bir çoxları acı gülüş doğuran belə əsərlərdə özlərini görür, şəxsən adları çəkilməsə də, xalq arasında “barmaq ilə göstərmək şərafəti” qazandıqlarını hiss edirdilər. Belə “qəhrəmanlar”, adətən, “millət atası” sayılan bəylər, xanlar, ruhanilər, mülkədarlar, dövlət məmurları, tacirlər, mollalar və s. tufeylilər idi.

Zəhmətkeş xalqın istismarına qarşı etiraz, burjua və feodal əxlaqına, dini xurafat və cəhalətə qarşı mübarizə məqsədi ilə yazılmış satirik əsərlər təbiidir ki, müəllifləri üçün, onların həyatı üçün təhlükə doğurmaya bilməzdi. Keçmişdəki ağır şəraitdə, mətbuatda açıq imza ilə quruluşu, istismarçı sinfi tənqid etmək, şübhəsiz ki, qorxulu idi. Misal üçün, hələ 1905-ci il inqilabından qabaq Göyçaydan “Şərqi-Rus” qəzetinə yazılmış məktubda deyilirdi:

“Ad yazmadıq. Ad yazan vaxtda hər tərəfdən məzəmmət edirdilər. Ona görə də ad yazmamağı xahiş edirik... hərgah

qəzetdə bizim adımız olsa da, daha yazmırıq. Hərgah adımızı yazmasanız, həmişəlikdə sizə söz yazırıq. Vəssəlam”*

1906-cı ildə nəşrə başlayan “Molla Nəsrəddin” jurnalının ilk nömrəsində redaktorun adından başqa heç bir açıq imza yox idi. Beləliklə də, “Molla” örtülü imza ilə mətbuatda çıxış etməyi “qanuni” bir şəkə saldı. Doğrudur, bu daimi deyil, müvəqqəti bir çıxış yolu idi. Müvəqqəti idi, ona görə ki, haradan yazan, necə yazan bir müəllifin üç-dörd yazısı göründükdən sonra dil, ifadə və üslub xüsusiyyətləri ilə yazı sahibinin kim olduğu müəyyən edilir, həmin şəxs təqiblərə məruz qalırdı. Buna görə də “Molla Nəsrəddin” jurnalında və başqa satirik orqanlarda gizli imza ilə iştirak edən müəlliflər tez-tez imzalarını dəyişməli olurdular.

Mətbuatda, xüsusən satirik mətbuatda zamanın ictimai dərdlərini, eybəcərliklərini ürək ağrısı ilə kəskin tənqid atəşinə tutan mühərrirlərin keçmişdə mürtəce qüvvələr tərəfindən necə şiddətli təqib olunmalarına dair yüzlərlə və daha çox misallar gətirmək olar. Bakı qoçularının “qozdəstə” götürüb Tiflisə Molla Nəsrəddini (Cəlil Məmmədquluzadəni – Q. M.) öldürməyə getmələri, Şamaxıda Mirzə Ələkbər Sabirin başına gətirilmiş müsibətlər, Suraxanıda mətbuat həvəskarı Əbdülbağrı Cəbrayıl oğluna atəş açılması, Mərvdə müxbir Yusif Heydərzadənin polis idarəsində qətl edilməsi, Təbrizdə İskəndər Qaffarinin məscid həyətidə döyülməsi və bir başqasının qəzet oxuduğu üçün Təbriz küçələrində doğranması, molla-nəsrəddinçi şairlərdən Ə.Qəmküsarın Naxçıvanda, Əli Razinin Gəncədə küçədə döyülmələri, müctəhidlərin Mirzə Cəlilin qətlinə fərman vermələri, Mirzə Cəlilin, Ömər Faiqin və Qəmküsarın dəfələrlə məhkəməyə çəkilmələri, “Molla Nəsrəddin” jurnalının idarəsinə göndərilən hədə-qorxu məktubları və s. . .

Odur ki, yuxarıda deyildiyi kimi, gizli imzalar bəzən “faş” olunur, nəticədə müəlliflər gizli imzalarını da “gizlətmək” məc-

buriyyəti qarşısında qalib tez-tez dəyişirdilər. Buna görə də bir müəllif bir neçə gizli imzadan istifadə etməli olmuş, hətta, bəzən hansı gizli imzalardan istifadə etdiklərini onların özləri belə sonralar unutmuşlar.

Məsələn, Cəlil Məmmədquluzadənin özü “Molla Nəsrəddin”də də işlətdiyi gizli imzaların bir çoxunu unutduğu üçün 1927-ci ildə Tiflisdə – jurnalın ilk mürəttiblərindən İsmayıl Haqqı Həsənzadəyə məktub yazıb gizli imzalarını ondan soruşmuşdur. Mirzə Cəlilin həmin məktubuna İ.H. Həsənzadə belə cavab vermişdir:

“Mən bunu iqrar edirəm ki, məcmuənin Tiflisdə çıxan birinci nömrəsindən ta axıradək “Molla Nəsrəddin” imzası ilə, “Lağlağı” imzası ilə, “Hərdəmxəyal” imzası ilə, “Dəli” imzası ilə, “Cırcırma” imzası ilə və “Dəmdəməki” imzası ilə yazılan cəmi məqalələr sən Cəlil Məmmədquluzadənin öz əli ilə yazılmış məqalələrdir”.

Əlbəttə, İsmayıl Haqqının göstərdiyi imzalardan Mirzə Cəlil istifadə etmişdir. Lakin həmin imzalardan yalnız Mirzə Cəlil deyil, başqaları da istifadə etmişlər. Məsələn, “Lağlağı” imzası ilə C. Məmmədquluzadə, Ömər Faiq Nemanzadə, Məşədi Qurbanəli Şərifov, Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, Rzaqulu Nəcəfov istifadə etdiyi kimi “Mozalan” imzasından da Mirzə Cəlil, Ə. Haqverdiyev, Məşədi Qurbanəli və Salman Mümtaz da istifadə etmişlər.

Beləliklə də, bir müəllifin bir neçə imzadan, bir neçə müəllifin bir imzadan istifadə etməsi kimi bir hal meydana gəlmişdir.

Bir nəfərin bir neçə gizli imzadan istifadə etməsinin səbəbini molla-nəsrəddinçi şair Əli Nəzmi sonralar Mirzə Cəlil haqqında yazdığı “Böyük jurnalist” adlı məqaləsində belə izah etmişdir:

“Molla Nəsrəddin”in bəzi müxburləri olmuşdur ki, təsadüfən məcmuəyə bir və ya iki məktub göndərib xoşagələm imzalar atmışdır. Məsələn: Mozalan, Cırcırma, Sırtıq, Lağlağı, Hərdəmxəyal və s. Sonra isə bu imza sahiblərinin bəzisi idarə ilə heç bir əlaqə saxlamırdı. Mirzə Cəlil imzalar müxtəlif olsun deyə bu im-

* “Şərqi-Rus”, 24 noyabr 1904, № 174.

zaların hamısından istifadə edər və yazdığı felyetonların, məqalələrin altında həmən imzaları yazardı”.

Aydındır ki, bu cəhət gizli imzaları toplayıb müəyyənləşdirərək bizim qarşımıza çıxan birinci ciddi çətinlik olmuşdur.

Gizli imzaları toplayarkən müəllifin qarşısına çıxan maneələrdən biri də ərəb əlifbasının quruluşundan irəli gələn çətinliklərdir. Belə ki, həmin əlifbada “ا” hərfi ilə “ع” hərfinin müstəqil səsinin olmaması bu və ya digər imza haqqında qəti fikir yürütməyə əngəl törədir. Məsələ burasındadır ki, “ا” və ya “ع” hərflərinin səsi özündən sonra gələn hərflərdən asılıdır. Bir sıra müəlliflər isə bir qayda olaraq öz ad və familiyalarını yazarkən ancaq birinci hərfi göstərmişlər. Bunun nəticəsində bir hərfi müxtəlif səs və şəkillərdə oxumaq və yazmaq kimi bir çətinlik törənmişdir.

Məsələn, “ا” hərfi ilə göstərilən imzaları, Eldar, Əkbər, İbrahim, Ordubadi, Özbək, Uluxanlı, Ümid kimi oxumaq da olar, habelə “ع” ilə yazılmış imzanı ala. Bunu da –Abid, Eynulla, Əli, İsa, Osman, Ömər kimi oxumaq olar.

Yaxud “ع.ص” hərfləri ilə göstərilmiş imzaları Ələkbər Sabir, Abbas Səhhət, Əlipaşa Səbur, Abdulla Sur, Sənətulla Eynullayev, Əli Səbri və başqa şəkildə oxumaq və izah etmək də mümkündür. Buna bənzər başqa misallar da göstərmək olar. Məsələn: “ع.ح” hərfləri ilə yazılmış imza sahiblərini, Əliəğa Həsənov, Əli Hüseyinzadə, Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, Ələkbər Heydərlı, Üzeyir Hacıbəyov, Əliheydər Qarayev, Əliheydər Orucov kimi göstərmək mümkündür. Yaxud, “ع.ش” hərfləri ilə imzalanmış yazıları –Abdulla Şaiq, Əli Razi Şəmçizadə, Əziz Şərif, Əli Şövqi, Abdulla Şövqi, Abbasov Şəmsəddin, Abbas Mirzə Şərifzadəyə istinad etmək olar.

Ərəb əlifbası ilə bağlı olan daha bir maneə vardır. O da bir çoxlarının öz adları, atalarının adı, familiyaları, ya da şəhərlərinin adlarının baş hərflərini alıb birləşdirmələri, bunlardan bəzən

mənəli, bəzən mənasız bir kəlmə də uyduraraq imza kimi onlardan istifadə etməlidir. Misal üçün:

Məsa – Məmməd Səid Ordubadi	(مسا)
Səma – Sultan Məcid Əfəndiyev	(سما)
Sam – Səttar oğlu Mürşüd	(سام)
Bəka – Baxşəli Kazım oğlu Axundov	(بكا)
Əka – Əbdül Kərim İmamzadə	(عكا)
Məəs – Məmmədəli Sidqi	(معص)
Bati – Böyük Ağa Talıblı	(باطى)
Həya – Hüseyin Yusif oğlu İsmayılov	(حيا)
Əya – Əli Yazıdji	(عيا)
Rəşt – Rza Şahvələd Tiflisli	(رشت)
Üfük – Əhməd Fəxri Qəmərinski	(افق)
Emerli – Mikayıl Rəfilı (Em – Mikayıl, er – Rəfi, li –li)	(ئەمەرلى)
Həq – Hacıİbrahim Qasımov	(حق)

Süni surətdə yaradılmış bu “kilidləmələrin” hamısını açmaq, onları düzgün və dəqiq təyin etmək, əlbəttə, məsul və çətin bir işdir. Lakin məlum imzalar haqqında yazılmış və deyilmiş fikirləri bir yerə toplamaq, yazılı sənəd və canlı şahidlərin xatirələrini nəzərə almaq yolu ilə onların müəyyən miqdarının kimə aid olduğunu göstərmək mümkündür. Kitabın sonunda verilən əlavələr göstərir ki, keçmiş dövrü mətbuatı diqqətlə tədqiq etmək nəticəsində bir çox imzaların sahibini müəyyən etmək olur.

Hər şeydən əvvəl bu və ya digər imzanı bir şəxsin adına bağlamaq üçün müəllifin nə vaxt, haradan, nədən, hansı janrda yazdığını, üslub, dil və savad səviyyəsini nəzərə almaq lazım gəlir. Misal üçün, “C.C.” imzası ilə Cabbar Ciqayev, Camobəy Cəbrayılbəyli, Cəfər Cabbarlı, Cabbar Cabbarov, Cəfər Cəfərov və başqaları yazmışlar. Lakin bunların hər birinin öz dövrü, öz üslubu və sahəsi olduğu kimi, digər xüsusiyyətləri də vardır ki, bu və ya digər müəllifi başqasından ayırmağa kömək edir.

Bu və ya digər imzanın bir şəxsə aid olduğunu söyləmək üçün imza sahibinin ədəbi fəaliyyətini ardıcıl şəkildə tədqiq etmək və onu izləmək lazım gəlir. Məsələn, Üzeyir Hacıbəyov uzun müddət mətbuatda çalışmış və müxtəlif imzalardan istifadə etmişdir. O, müxtəlif zamanlarda, ayrı-ayrı qəzet və jurnallarda "Kəs", "Filankəs", "Behmankəs", "Mizrab", "Musiqiçi", "Hamamçı", "Çı" və digər imzaları işlətməmişdir. Ü.Hacıbəyov "Həyat", "İrşad", "Tərəqqi", "Həqiqət", "İqbal", "Sovqat", "Yeni İqbal", "Azərbaycan", "Məktəb", "Kommunist" kimi qəzet və jurnallarda çalışdığı zaman yazıların altında bu imzaları qoymuş, həmin mətbuat orqanlarından getdikdə isə, necə deyərlər, imzalarını da özü ilə aparmışdır.

Ü. Hacıbəyovun gizli imza seçməkdə özünəməxsus üsulu vardı. O, gizli imzalar üçün eyni məna verən müxtəlif sözlər-sinonimlər seçirdi. Məsələn: "Filankəs", "Kəs", "Behmankəs", "Bikəs", "Bir nəfər", "Bir şəxs", "Bir müəllim", "Bir adam", "Bir", "İki", "Üç", "Dörd", "Beş". O, məqalə və felyetonlarına başlıq seçməkdə də eyni üsuldən istifadə etmişdir. Məsələn, "Ordan-burdan", "Oyan-buyan", "Oyandan-buyandan", "Dərədən-təpədən" və s.

Aydındır ki, göstərilən başlıqlar və imzalar, xüsusən yazıların dil və üslub xüsusiyyətləri Üzeyir Hacıbəyovun gizli imzalarını müəyyənləşdirməyə kömək etmişdir.

Bəzi gizli imzaların sahibləri ilə biz yaxın dost və tanış olmuşuq. Onların mətbuat səhifələrində istifadə etdikləri gizli imzalar hələ o zaman bizə məlum idi. Məsələn, inqilabdan əvvəl qəzet və jurnallarda müxtəlif gizli imzalarla iştirak edən Məmmədli Səfərov (Sidqi) 1911-ci ildə Aşqabadda müəllimlik edirdi. O zaman biz də orada yaşayırdıq. Bu vaxt Bakıda çıxan "Yeni İrşad" və "İqbal" qəzetlərində Aşqabad həyatına dair "Rizə" imzası ilə məqalələr çıxardı. Bu imzanın M.Səfərova məxsus olmasını biz onun özündən eşitmişdik. Buna oxşar başqa misallar da çoxdur.

Gizli imzaların müəyyənləşdirilməsinə bəzi digər əlamətlər də kömək etmişdir. Məsələn, M. Səfərovun məqalələrinin birində "...bundan sonra "Əfi" imzası ilə yazacağam" ifadəsi vardır. Bundan bir az sonra mətbuatda "Əfi" imzası görünməyə başlayır. Aydındır ki, "Əfi"nin sahibi M. Səfərovdur.

Gizli imzaların açılmasında arxivlərdə saxlanılan məktublardan və materiallardan da istifadə olunmuşdur. Məsələn, Məmmədli Sidqinin arxivindəki məktubların içərisində Ordubaddan bir məktub vardır. Həmin məktubda deyilir ki, "... Sənin "Zadə" imzalı məqalələrini oxudum". Buradan məlum oldu ki, mətbuatda rast gəldiyimiz "Zadə" imzası M. Səfərovun gizli imzalarından biridir.

Başqa bir misal. Yazıçı Yusif Vəzir Çəmənizəminli mətbuatda nəşr olunmuş bütün məqalələrini kəşib səliqə ilə böyük bir alboma yapışdırıb saxlamışdır. Yazıcının arxivində saxlanan bu albomdakı məqalələrin içərisində "Sərsəm" imzalı məqalələr də vardır. Buna əsaslanaraq belə bir fikirə gəlmişik ki, "Sədayihəqq" və "İqbal" qəzetlərində "Sərsəm" imzası ilə çıxan məqalələrin müəllifi Yusif Vəzirdir.

Gizli imzaların müəlliflərini müəyyənləşdirərkən bir sıra çətinliklər meydana çıxdı. Onlardan biri budur ki, bir gizli imzadan bəzən bir neçə müəllif istifadə etmişdir. Məsələn, "Hərdəmxəyal", əsasən, Məmməd Səid Ordubadinin satirik jurnallarda işlətdiyi gizli imzadır. Lakin Məmməd Səid Ordubadinin Culfada yaşadığı illərdə "Molla Nəsrəddin" jurnalında Bakı, Vladiqafqaz, Həştərxan, Aşqabad şəhərlərindən və başqa yerlərdən gələn yazıların altında da biz bəzən "Hərdəmxəyal" imzasına rast gəlirik. Görünür, Əli Nəzminin dediyi kimi, "Hərdəmxəyal" imzasından başqa molla-nəsrəddinçilər də istifadə etmişlər. Odur ki, "Hərdəmxəyal" imzasını Ordubadidən başqa daha kimlərin işlətdiyini müəyyənləşdirmək çətinidir.

Bu, tək "Hərdəmxəyal" imzasına yox, bir çox başqa gizli imzalara da aiddir. Məsələn, inqilabdan əvvəl "Molla Nəsrəddin"

və başqa satirik jurnallarda çıxan mənzum və mənsur felyetonların altında "Qoşunəli", "Mirzə Qoşunəli" imzalarına rast gəlirik. Bu imzaların kimə məxsus olması haqqında bir-birinə zidd fikirlər vardır. Yazıçı Ə. Haqverdiyevin "Molla Nəsrəddin" jurnalı haqqındakı xatirəsində deyilir ki, bu imza şuşalı şair Yusif Kənanındır. Lakin yazıçının bacısı oğlu, coğrafiya elmləri namizədi, mərhum Hüsü Mamayev başqa fikirdə idi. Bizimlə söhbətlərin birində o demişdir:

"Qarabağın maarifpərvər ziyalılarında Həsənəli bəy Sarıcalinski həmişə "Bəxtsiz cavan" faciəsinin tamaşasında Mirzə Qoşunəli rolunda çıxış edərdi. Buna görə o, bu adı özünə təxəllüs götürüb satirik mətbuatda həmin imza ilə iştirak etmişdir".

Şuşanın qocaman müəllimlərindən Həsən İxfa Əlizadə bizə göndərdiyi məktubunda iddia edir ki, bu gizli imza onundur. Həmin imzanın şəkili şair Üryana aid olduğunu da deyənlər vardır.

Kitabda bir mənbə kimi göstərilən "Azərbaycan" adında bir neçə mətbu orqanı olmuşdur. "Azərbaycan" 1906-1907-ci illərdə Təbrizdə nəşr olunan satirik jurnal, 1918-ci ilin yanvar-mart aylarında İran Azərbaycanı demokratlarının Bakıda həftəlik qəzeti, 1918-ci ilin axırlarından 1920-ci il aprelədək Bakıda müsavətin orqanı gündəlik qəzet, 1941-ci ildən başlayaraq Təbrizdə nəşr edilən gündəlik qəzet, 1945-1946-cı illərdə nəşr edilmiş aylıq, ədəbi, ictimai, siyasi jurnal və nəhayət, Bakıda Azərbaycan Sovet Yazıçıları İttifaqının aylıq jurnalı. Odur ki, imzaların qarşısındakı "Azərbaycan"ın hansı "Azərbaycan" olduğunu bilmək üçün onların burada göstərilən nəşr tarixləri nəzərə alınmalıdır.

Kitabda inqilabdan qabaqkı mətbuat səhifələrində iştirak etmiş bir sıra mürtəcə ideyalı müəlliflərin hansı imzalar altında gizləndikləri də açıqlıb göstərilmişdir. Bundan məqsəd məzmunca zahirdə müsbət nəzərə çarpan bəzi yazıların müəlliflərinin kim olduğunu gənc, tədqiqatçı alimlərə, ədəbi irsimizin öyrənilməsi ilə məşğul olanlara tanıtmaq, onların yazılarından istifadə edərkən diqqətli olmağı xatırlatmaqdır.

Kitabın müqəddiməsində biz bir şeyi də qeyd etməyi özümüzbə borc bilirik. O da budur ki, gizli imzaları toplamaqda ilk təşəbbüs mərhum ədəbiyyat həvəskarı Novruz Ağayevə məxsusdur. Azərbaycan SSR EA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun arxivində N. Ağayevin "Gizli imzalar" adlı əlyazması vardır ki, burada 300-ə qədər gizli imzanın müəllifi göstərilmişdir. Həmin əlyazmasının giriş sözündə deyilir.

"... Hər imzanı həfriyyat altından çıxarılmış kimi bir yadigar olaraq çıxarıb, silib, təmizləyib xalqımıza və ədəbiyyatımıza təqdim etdim... Bu yolda mənə kömək edənlərin birisi Cəlil Məmmədquluzadənin həyat yoldaşı Həmidə xanım Məmmədquluzadə, ikincisi Məmməd Səid Ordubadi, üçüncüsü Məmmədəli Sidqi, dördüncüsü Əli Nəzmi olmuşdur".

Novruz əminin müəlliflərini müəyyənləşdirdiyi gizli imzaların içərisində bəzi yanlışlıqlara rast gəlsək də, onun bu qiymətli əlyazmasından faydalandığımızı bildirib mərhumun xatirəsini hörmət və minnətdarlıqla yad edirik.

Gizli imzaların müəlliflərinin müəyyənləşdirilməsində bir neçə vasitədən istifadə etmişik. Bunlardan birincisi və şübhəsiz ki, ən etibarlısı mətbuatdır. Bir çox gizli imzaların müəllifləri bu və digər münasibətlə vaxtilə mətbuat səhifələrində göstərilmişdir. Mətbuatda müəllifləri göstərilən gizli imzalara dair yazılar kitabın sonunda verilmişdir.

Kitabı nəşrə hazırlarkən faydalandığım vasitələrdən biri də uzun illər boyu ünsiyyət bağladığım canlı insanlardır. Məmməd Səid Ordubadi, Əli Nəzmi, Məmmədəli Sidqi, Salman Mümtaz, Məmmədəli Mənfəzadə Sabit, Əliəbbas Müznüb, Cəfər Cabbarlı, Süleyman Məlikov, Balaqədəş Səttaroğlu və başqaları ilə yaxın tanışlığım da həmin imzaları toplamaqda mənə kömək etmişdir. Onlarla ünsiyyətim zamanı müəlliflərini öyrəndiyim gizli imzaları qeydə alardım. Məsələn, 1917-ci ildə inqilabdan əvvəlki Azərbaycan mətbuatının veteranlarından biri – Əliəbbas Müznib ilə Aşqabad şəhərində ilk dəfə tanış olduğum zaman "Tuti" və

"Babai-Əmir" jurnallarında gizli imzaların müəlliflərini ondan soruşub "Tuti" jurnalının səhifələrinin kənarlarında qeyd etmişdim. Jurnalın həmin komplekti Respublika Əlyazmaları fondunda saxlanılır.

Gizli imzaların müəlliflərini müəyyənləşdirərkən, əsaslandığımız etibarlı mənbələrdən biri də şəxsi arxivlər olmuşdur.

Bir sıra gizli imzaların müəlliflərinin müəyyənləşdirilməsində alimlərimizdən Əziz Şərif, Əziz Mirəhmədov və Abbas Zamanov öz tədqiqatları və məsləhətləri ilə bizə böyük kömək etmişlər. Fərsətdən istifadə edib onlara təşəkkürümüzü bildiririk.

Oxuculara təqdim edilən bu kitab gizli imzalara dair ilk təşəbbüsdür. Burada dörd minə yaxın gizli imzanın müəllifi göstərilmişdir. Ola bilər ki, yuxarıda göstərilən çətinliklər üzündən bunların bəziləri tam dəqiqləşdirilməmiş, bir çox gizli imzalar kitabı daxil edilməmişdir. Buna görə də müəllif kitabın qüsurlarını, habelə hələ müəyyənləşdirilməmiş gizli imza müəlliflərini gələcəkdə bizə bildirəcək oxuculara əvvəlcədən öz dərin minnətdarlığını bildirir.

Q. Məmmədli

A

- A.** – Həmid Araslı. "Ədəbiyyat qəzetəsi", 1942.
A. Aliyev – Əliş Əliyev. "Asxabad", 1915
A. B.Y-zadə – Ağababa Yusifzadə. "Tərəqqi", 1908.
A. Abdullazadə – Abdulla Abdullazadə. "Azərbaycan", 1918.
A. Azimov – Əzim Əzimzadə. "Baraban", 1912.
A. B. – Əzim Əzimzadə. "Baraban", 1912.
A. Vəzirov – Ağalar Vəzirov. "Kaspi", 1909.
A. Vəfalı – Ayaz Cəfərov, şair, ədəbiyyatşünas.
A. Q. – Abbasağa Qayıbov. "İrşad", 1906-1908
A. Q. – Əliqulu Fərəcov. "Xalq təsərrüfatı", 1926.
A. Qafarzadə – Adil Babayev, şair.
A. Qafaroğlu – Adil Babayev, şair.
A. Qərib – Ələkbər Abbasov. "Yeni fikir". 1923-1926.
A. Quseynzadə – Əli Hüseyinzadə "Sovetskaya turkologiya". 1970.
A. Əbülfəz – Əbülfəz Abasquliyev. "Kommunist", 1948.
A. Ələkbər – Ələkbər Abbasov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
A. Əlibəyov – Hacığa Əlibəyov. "İrşad", 1906.
A. Əskər – Əskər Ağayev. "Vətən yolunda", 1944-1945
A. Y. – Ağababa Yusifzadə, "İqbal", 1912.
A. Y.T-zadə – Yusif Talıbzadə – "Həyat", 1906.
A. K. – Əli Kərimov. "Bak. raboçi", 1922-1924.
A. Kazım – Akif Kazımov. "Kommunist" 1924-1932, "Yeni yol" 1924-1928 "Azərbaycan fəhlə-kəndli müxbiri", 1928-1932.
A. Kazımov – Akif Kazımov. "Kommunist", 1924-1930.
A. Gündüz – Gündüz Abasov, yazıçı.
A. M. b. T-ov – Əlimərdanbəy Topçubaşov, "Kaspi", 1900-1905.
A. Abdullazadə – Abdulla Abdullazadə, "Azadistan", 1920
A. Abbaszadə – Abbas Abbaszadə, "Yeni İqbal", 1917.

A. Makui – Abbas Makulu Pənahi, "Azərbaycan", 1945.
A. M.P. – Məmmədzadə– Molla Ruhulla Məmmədzadə, "Həyat", 1906.
A.M-zadə – Əmin Abid Mütəllibzadə, "Dirilik", 1915-1916.
A.Məmmədov – Arif Məmmədov, "Kommunist".
A.Məhəmmədəl – Hadi əl – hac Əbdülsəlimzadə Şirvani – Məhəmməd Hadi Əbdülsəlimzadə, "Həyat",1906.
A.Minasazov – Abbas Minasazov, "Şərqi-Rus", 1903.
A.Mirov – Əziz Mirəhmədov, "Baku",1965.
A. Paşayev – Ataxan Paşayev, "Kirpi", 1972.
A. P. –Ruhulla Axundov, "Kənd fəqarəsi", 1920.
A. Ramanalı – Ağabala Ağayev, "Yeni fikir",1927.
 "Kommunist", 1925-1930.
A. Rəsulzadə – Ağa Hüseyn Rəsulzadə, "Tərəqqi", 1909.
A. P. – Abbas Makulu Pənahi, "Azərbaycan", 1945-1946.
A. S. – Abbas Mehdizadə – "Kəlniyət"* , 1912-1913.
A. S. – Abdulla Sur Məmmədzadə. "İrşad", 1906-1908, "Həqiqət", 1909-1910. "Kəlniyət",1912.
A. S. Musa Abbaszadə – Musa Şəmsəddin, "Yeni İqbal", 1917.
A. S. – Səfvət Akif. "Azərbaycan", 1919-1920.
A. Salim – Ağa Səlim Manaflı, "Raboçi zaritel",1930.
A. Saf. – A. Safrazyan. "Yeni fikir",1925.
A. Sultanova – Ayna Sultanova, "Şərq qadını", 1923.
A. Sur –Abdulla Tofiq Məmmədzadə. Müəllim, jurnalist.
A.Tofiq – Abdulla Tofiq Məmmədzadə.
A. Toqayev – Abdulla Tokay. "Həyat",1906.
A. Faruk – Abdulla Faruk, "Hücum", 1932. "Ədəb. Qəzeti", 1935.
A. H. – Hüseyn Ağayev. "Zəhmət".1928.

* Qeyd: "Kəlniyət" jurnalının adı mətbuatımızdan bəhs edən bir sıra əsərlərdə səhv olaraq "Kəlniyət" yazılır. Bu da orta əsrin məşhur təlxəklərindən Kəl İnayətdən (keçəl İnayətdən) götürülüb və sonradan "Kəlniyət" şəklinə düşmüşdür.

A. Hüseynoğlu – Akif Kazımov, "Kommunist".
A. C. Əlizadə – Ağacavad Əlizadə – şair.
A. Ş. – Abdulla Şaiq Talıbzadə, "Günəş", 1910.
A. Ş. – Abdulla Şərif. "Kommunist", 1923-1930.
A. Ş. – Abbas Mirzə Şərifzadə. "Molla Nəsrəddin", 1926.
A. Ş. – Əziz Şərif "Zarya Vostoka", 1923-1926.
A. Şərifov – Azad Şərifov "İzvestiya".
A. Ş. Şəmsəddin – Şəmsəddin Abbasov, yazıçı.
A. Şərif – Abdulla Şərif, "Kommunist" 1923-1930.
A. Şərifov – Ağakərim Şərifov "Kommunist", "Yeni yol", 1925-1930.
A. Şilyanski – Seyfəddin Atamalıbəyov. "Kəşkül",1883.
Abas G. – Abas Gülməmmədov, "Kommunist", 1924.
Abid – Əmin Abid Mütəllibzadə, "Sovqat", 1917.
Abbasqulu təbib Mehdiyev Şamaxılı – Abbas Səhhət Mehdizadə, "Şərqi-Rus", 1903-1904.
A. Cavad – Əhməd Cavad Axundov. "Yeni yol", 1923.
Abasov Ə.Ə. – Ələkbər Abasov. "Ədəb. Qəzetəsi", 1935.
Avarəqulu–Əliağa Vahid. Şair. "Molla Nəsrəddin", 1924-1928. "Kommunist", 1924.
Avarə Rəssam – Əzim Əzimzadə – "Tuti", 1915-1917.
Avarski – Əliəbbas Rzayev – artist.
Avçı – Səfərəlizadə İbrahimxəlil. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.
Ağamalıoğlu – Səmədağa Ağamalıoğlu. "Zakavkazye", 1910.
Aqronom – A. M. Malışev. "Komminist", 1928.
Ağamalov Səmədbəy – Səmədağa Ağamalıoğlu. "Zakavkazye", 1908.
Ağamirzadə – Möhsün Nəvvab Ağamirzadə. "Ziya", 1879.
Ağamirzə-zadə – Davud Ağamirzayev. "İqbal", 1913.
Ağamirzayev – Davud Ağamirzayev. "Yeni İrşad", 1911.
Ağahüseyn Zabratı – Ağahüseyn Rəsulzadə. "Həqiqət", 1910.
Ağa Tuti – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Tuti",1911.

Ağdam Davud – Davud Ağamirzəyev – “İqbal”, 1912-1914, “Tazə xəbər”, 1915; “Yeni İqbal”, 1915-1917.

Ağdamski – Əhməd Bədəlbəyov, artist.

Ağdaş Abdülqəfur – Qəfur Əfəndizadə, “İrşad”, 1907.

Ağdaş Ürfaniyyə məktəbi müəllimi Məmməd Səid – Dağıstani Məmməd Səid. “Tərəqqi”, 1908-1909.

Ağdaş Muxtar-əl- Şəmsabadi – Muxtar Əfəndizadə “İrşad”, 1908.

Ağzıqara– Ələkbər Seyfi, “Yeni fikir”, 1926.

Ağzı dualı müxbirimiz Göyatlı – Əskərov Salman Mümtaz Məmmədəmin oğlu. “Tuti”, 1917.

Ağzı oruc – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”, 1909.

Ağcaqanad – Musayev İbrahim Tahir. “Zənbur”, 1909.

Ağcaqanat – Bünyadzadə Cəfər. “Səda”, 1911.

Adam – Sadıqzadə Seyid Hüseyn. “Tuti”, 1916.

Adamım – Qarayev Əliheydər.

Adaş – Məmmədquluzadə Cəlil, “Molla Nəsrəddin”, 1910.

Adjalov– Adjalov Səmədbəy.

Adil Nicdət– Adil Əfəndiyev “Şərq qadını”. 1923-1925.

Ad. Əfəndizadə – Əfəndiyev Adil. “İnqilab və mədəniyyət”, 1929.

Adsız – Heydərlı Ələkbər. “Komminst”, 1920-1925.

Adı bəy, özü Filankəs – Hacıbəyov Üzeyir. “Molla Nəsrəddin”.

Az. –Əzimzadə Əzim, “Baraban”, 1912.

Azç. –Əzimbəyov Məşədibəy. “Bak. izvestiya”, 1905.

Azad Mərəndi– Axundzadə Abdülhüseyn. “Tərəqqi”, 1910.

Azad – Azad Əliyev.

Azad– Azad Nəbiyev, ədəbiyyatşünas.

Azər–İbrahimbəy Foladov, şair.

Azər – Məşədi İmaməliyev, şair.

Azər– Hacı Məcidzadə Badukubeyi, şair, “İrşad”, 1908.

Azərbaycan məbusu S.H. Tağızadə – Seyid Həsən Tağızadə, “Yeni İrşad”, 1911.

Azəri – Mahmud Mirzə Əşrəfzadə. “Revuye dü Monde Musulman”, 1910-1912.

Azəri– Soltanəhməd Məmmədov. “Kommunist”, 1928 artist.

Azəri– Qulam Məmmədli, “Azərbaycan”, 1944-1945.

Azər Petrovski –Dağıstanski– Hacı Məcidzadə Badukubeyi. “Təzə Həyat”, 1908.

Aziz– Məşədibəy Əzimbəyov. “Bak. izvestiya”, 1905.

Azimov– Əzim Əzimzadə. “Baraban”, 1912.

Azyazan – Camo Hacınski. “Kaspi”, 1906.

Aydəmir – Əli Hüseynzadə. “Yeni yol”, 1924-1925.

Ayın – Akif Kazımov, “Kommunist”, 1925.

Ayın Kaf – Akif Kazımov, “Kommunist”, 1925.

Ayın P. – Abbas Makulu Pənahi. “Azərbaycan”, 1945-1946.

Ayın Şər – Əziz Şərif. “Yeni fikir”, 1923.

Aktyor – Cəfər Cabbarlı. “Azərbaycan”, 1920.

A. Kəmalə – Kəmalə Ağayeva, şair.

Ala qarğa – Ömər Faiq Nəmanzadə. “Molla Nəsrəddin”.

Alinski – Məmmədtağı Bağırov, artist.

Allah Bəndəsi – Firudinbəy Köçərli. “Şərqi-Rus”, 1903.

Allah Bəndəsi – Ələşrəfbəy Səfərbəyov, “Həyat”, 1906.

Allahqulu – Mustafa Lütfi İsmayılov, “Şərqi-Rus”, 1903.

Allahpərəst – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”, 1930.

Allahsız – Fazil Seyidov, “Molla Nəsrəddin”, 1925-1927. “Dağıstan fəqərəsi”, 1924-1927; “Allahsız”, 1932-1933.

Alp – Osman Alp Əfəndiyev, “Dağıstan fəqərəsi”, 1929.

Agah – Hacı Abbas Hacı Məhərrəm oğlu, şair.

Altun Qaplan – Əjdər Süleymanzadə. “Gənc işçi”, “Yeni yol”, 1924-1930.

Altundağlı – Mehdi Hüseyn. “Ədəbiyyat qəzeti”.

Altun qələm – Xalid Xürrəmbəy Səbribəyzadə. “Şəlalə”, 1913.

An. L-n – Linin Anatoli. “Raboçi zaritel”, 1929-1930.

Anar – Anar Rzayev, yazıçı.

Anatollu – Əhməd Səfərov, artist, “Yeni fikir”, 1926.

Anaş Qurbağa – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”, 1908.

Anaş Qurbağa – Üzeyir Hacıbəyov. “Molla Nəsrəddin”.

AP – Abbas Makulu Pənahi. “Yeni fikir”, 1924-1926.

Araz – Məmməd İbrahimov, şair.

Ararat – Mir Ələkbər Seyidov (Naxçıvandan).

Arvadını boşayan – Əli Azəri. “Molla Nəsrəddin”, 1925.

Arı – Dadaş Bünyadzadə, “Arı”, 1910-1911.

Arı bəy – Nəriman Nərimanov. “Həyat”, 1906; “İrşad”, 1907. “İqbal”, 1913; “Hümmət”, 1917; “Bürhani tərəqqi”.

Arıq – Ağahüseyn Rəsulzadə. “Günəş”, 1910; “Yeni həqiqət”, 1911. “Kəndli qəzeti”, 1924.

Arıq – Mirzə Mehdi Ələskərzadə, şair.

A. S. – Abbas Səhhət Mehdizadə. “İqbal”, 1913.

A. S. M. – Ağasəlim Manaflı, “Yeni yol”, “Raboçi artel”.

Asi – Rəhim Şövqi Rzazadə. “Azərbaycan”, 1918.

Asi – Abdullabəy Foladov – şair.

Asi – Molla İbrahim Zaman oğlu – şair.

Asim – Müzəffər Nəsirli – şair.

Asif – Mon.Monastrski. “Yeni yol”, 1926-1930.

Asif – Mirhüseyn Lənbərani.

Aslan – Əzim Əzimzadə.

Aslanov – Muxtar Aslanov, “Kirpi”, 1952.

Aslanoğlu – Cahangir Məmmədov, “Kirpi”, 1953-1959.

Axsxalı Əhməd Cövdət – Əhməd Pepinov. “Açıq söz”, 1915.

Aslanlı M. – Musa Aslanlı, “Azərbaycan kolxozçusu”, 1930-1935.

Axund – Məmmədsadiq Axundov, “Baku”, 1906.

Axundzadə – Mirzə Məmməd Axundov, “Şərqi-Rus”, 1903.

Axund M.P. Molla Məmmədzadə – Məmmədzadə Ruhulla “İrşad”.

A-xov – Məmmədsadiq Axundov, “Baku”, 1910-1913.

Arif – Ağahüseyn Təbrizi – şair.

Arif – Mustafa ağa Şıxlinski – şair.

Arif – Hacı Abdulla Təbrizi – şair.

Axund Molla Tatarqulu – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”, 1907.

Axundoğlu – Əhməd Cavad Axundzadə. “Azərbaycan”, 1920.

Axundoğlu – Ruhulla Axundov. “Bakı ətrafı fəhlə, əsgər və matros şurasının əxbarı”, 1918.

Axşamzadə – Cahangir Məmmədov. “Bakı”, 1959.

Axşamzadə – Şakir Abdullayev, “Bakı”, 1958.

Axşamzadə – Şaban Şabanov, “Bakı”, 1958.

A. H. – Ağabala Haşımzadə, “Yeni yol”, 1927.

Açar – Hacı İbrahim Qasımov. “Kəlhiyət”, 1912-1913; “Günəş”, 1910.

Aciz – Xəlifə Məmməd, şair.

Aciz – Camo Cəbrayılbəyli. “Məktəb”, 1916.

Aciz – Cabbar Əskərzadə, şair.

Aciz – Osman Cüməzadə. “Şəki fəhləsi”.

Aciz – Mirzə Yusif Mərəndi – şair.

Acizə – Mirzə Yusifxan Mustəşarin qızı, təbrizli şairə. “Tərəqqi”, 1907.

Aciz – Axund Molla Ələkbər Hacı Əlibaba oğlu – şair.

Acizləri qıdıqlayan – Ələkbər Sabir Tahirzadə. “Bəhlul”, 1907.

Acıqçı – Məşədi Şirəli oğlu Əbdülrəhman, “Tuti”, 1916.

Acıqçı – Asim.

Acidil – Qurban Mustafayev, “Gənc işçi”, 1923-1926.

Acı dərman – Əli Muradzadə Balaqardaş. “Tuti”, 1915-1917.

Acidil – Əli Nəzmi Məmmədzadə. “Yeni fikir”, 1924-1927.

Aşaş Zeynal – Bayraməli Abbaszadə. "Zənbür", 1909.
Aşqabad müxbiriniz Həpəndül – Məmalik – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.
Aşiq Məna – Rəsul Rza, şair, "Kirpi", 1959.
Aşiq – Cavanşir Əbdül Səmədbəy Zəngilani, "İrşad", 1908.
Aşiq – Məmmədbəy Cavanşir Behbudbəyoğlu –şair.
Aşiq – Mirzə Molla Zeynalabdin oğlu –şair.
Aşpaz –Məmməd Hacı Musa oğlu. "Kommunist", 1923.

B

B. A. – Baxşalı Axundov. "Kommunist", "Yeni fikir", 1924-1937. "Şəki fəhləsi", 1925.
B. A.T.İ. – Böyükağa Talıblı, "Kommunist", 1921.
B. A.Tı. – Böyükağa Talıblı. "Kommunist", "Yeni fikir".
B. A. Talıblı – Böyükağa Talıblı. "Azərbaycan fəqərəsi", 1920. "Hürriyyət", 1918.
B. Adil – Adil Babayev- şair.
B. Q.Səttaroğlu – Balaqədəş Mürşüd Səttaroğlu "Qurtuluş", 1915.
B. Ə. – Əliabbas Mütəllibzadə. "Kommunist", 1924.
B. Zeynal –Zeynal Babayev –müasir jurnalist.
B. Zərdabi – Bəhaəddin Zərdabi, "Kommunist".1924.
B. Ələkbər – Ələkbər Babayev. "Yeni yol", 1932-1936.
B. Mürşüd – Balaqədəş Səttaroğlu. "Yeni klub qəzeti", "Damğa", 1924, "Yeni fikir", 1926.
B.İ. – Bilal İsmayılov. "Yeni yol", 1929.
B. Məmmədzadə – Bəbir Məmmədzadə "Yeni qüvvə", 1930-1934.
B. Mirzə oğlu – Zeynal Babayev.
B. N. – Bilqeyis Nəsirli, "Şərq qadını", 1924-1925.
B. Nəbi – Nəbi (Xəzri) Babayev –şair.

B. N. Nəsirli – Yaqub Nəsirli. "Türkmənistan", "Zəhmət", 1925.
B. Nüsrət – Nüsrət Bağırov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
B. S. –Səid Bəha. "Mirat", 1910.
B. Səfərov – Bəşir Səfərov. "Həmkarlar ittifaqı", 1925.
B. Talıblı– Böyükağa Talıblı. "Hürriyyət", 1918, "Şərq qadını", 1923-1927.
B. Fərman–Fərman Bayramov. "Bakı", 1964-1965.
B. Fərman– Fərman Babayev, "Yeni qüvvə", 1932.
B. H. – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", 1906.
B. Hidayət – Hidayət Bağırov. "Yeni qüvvə", 1932.
B. Cəfər–Cəfər Bağırov. "Pioner işçisi", 1932.
B. Haşımzadə –Bilqeyis Haşımzadə. "Şəki fəhləsi", 1925.
B. Şaxtaxtinski– Behbud Şaxtaxtlı, "Nicat", 1910-1912. "Yeni İrşad", 1912.
Babayev Ə. –Ələkbər Babayev, "Yeni yol". 1932-1936, "Bolşevik", 1937-1941.
Babayi-əmir –Əliabbas Müznüb Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915-1916. "Kommunist" 1924-1927. "Molla Nəsrəddin", 1925-1927.
Baba Nəsim –Əliabbas Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915-1916, "Molla Nəsrəddin", 1924-1927.
Baba Səfər– Sidqi Məmmədəli Səfərov. "Zənbür", 1919.
Babı– Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910.
Bağban– Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin", 1910.
Bağ Əyyar– Hacı İbrahim Qasimov. "Babayi-Əmir", 1915.
Bağçasaray şəhər əmanəti məclisindən İsmayıl Mirzə – İsmayıl Qaspirinski, "Ziya", 1879.
Bazar cücəsi– Ömər Faiq Nəmanzadə. "Molla Nəsrəddin", 1911.
Baqi ehtiram Salman Mümtaz –Salman Mümtaz Əsgərov, "Kommunist", 1924.
Bayquş– Bədrəddin Seyidzadə, "Tuti", 1915-1916.

Bayquş– Əhməd Abbasov, "Toxmaq", 1923, "Molla Nəsrəddin", 1925-1927. "Zəhmət", 1926, "Nicat", 1930-1932.

Baksoyuz üzvi– Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1926.

Bakılı– Axundov Məmmədsadiq. "Həq yolu ", 1912.

Balaban – Nəriman Nərimanov, "Hümmət", 1917.

Balağı batdax xala – Əli Razi Şəmçizadə, "Molla Nəsrəddin".

Balaxana Ağahüseyn– Ağahüseyn Rəsulzadə, "Səda", 1911.

Bala uşaq – Üzeyir Hacıbəyov, "Molla Nəsrəddin", 1911.

Balaxana A. Rəsulzadə – Ağahüseyn Rəsulzadə. "Zəhmət sədası", 1919.

Bakı. B. Mürşüd – Balaqədəş Səttaroğlu "Azərbaycan", 1918–1919.

Bakılı arabaçı bir türk – Əliəbbas Müznüb. "İqbal", 1914.

Balaxana Arıx– Ağahüseyn Rəsulzadə. "Bakı həyatı", 1912.

Balaxanadan bir səs – Əli Yusif. "İqbal", 1914.

Balaxanalı – Nemət Bəsir Hacıyev. İnkilabdan əvvəlki qəzetlərdə.

Balaxana Nemət Bəsir – Nemət Bəsir Hacıyev. "İqbal", 1914.

Balaca – Həmid Səmədov Ağdaş, "Molla Nəsrəddin"

İnkilabdan sonra.

Balta– Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Zəhmət", 1926-1927.

Bambıl xala – Əli Razi Şəmçizadə. "Kəlniyyət", 1912-1913, "Tuti", 1916.

Banbulu – Əli Razi Şəmçizadə. "Kəlniyyət", 1912-1913, "Tuti", 1916.

Bariqə – Ələbbas Mütəllibzadə. "Şəhabi Saqib", 1911, "Yeni Füyuzat", 1911.

Baqir Əyyar– Ələbbas Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915-1916.

Bati– Böyükağa Talıblı. "Yeni fikir", 1924-1926.

Batum Həlaku–Əli Nazim Məmmədzadə, "Yeni yol", 1925.

Bax– Bağır Axundov.

Baxtsiz– Cabbar Əsgərzadə, "Molla Nəsrəddin".

Bahir Əyyar–Əmin Abid Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915-1916.

Baharlı– Məmməd Həsən Vəliyev. İnkilabdan sonrakı məbuatda.

Bahir Əyyar– Hacı İbrahim Qasimov. "Babayi-Əmir".

Bacadan baxan– Mirzəyev Həsən Kişləli. "Kəlniyyət", 1912.

Bacılığın dəli Nərgiz– Səkinə Ələkbərova. "Zəhmət", 1926.

Bacıoğlu– Mirzə İshaq Möhsünzadə. Lənkəranlı, "Molla Nəsrəddin".

Baş Mürid–Salman Əsgərov. "Molla Nəsrəddin", 1910.

Baş Mühərrir və sahibi imtiyaz Sancı – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", 1906.

Başıqapazlı– Həsən Mirzəyev. "Şərqi-Rus", 1903, "Molla Nəsrəddin", 1907.

Bekar–Məmmədəli Sidqi Səfərov, "Yeni İqbal", 1915.

Bekker–Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1906-1907.

Behmankəs– Üzeyir Hacıbəyov, "İrşad", 1906.

Beçə Əyyar–Cəfər Cabbarlı, "Babayi-Əmir", 1915.

Beş– Üzeyir Hacıbəyov, "Həqiqət", 1910.

Beş–Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.

Bəbirov qardaşları– Cəmşid Əmirov, Rəfail Nağıyev, Şakir Abdullayev, "Bakı", 1964-1965.

Bədbəxt Səyyar – Feyzulla Əliquluzadə, "Günəş", 1911.

Bədəlbəy – Bədəlbəy Bədəlbəyov. "Sovqat", 1916.

Bədəl oğlu – Əfrasiyab Bədəlbəyli. "Kommunist", 1925.

Bədzat – Əbdülxalıq Axundov. "Zənbur", 1909.

Bədri – Bədrəddin Seyidzadə. "Füqəra-Füyuzatı", 1920-1921.

Bəzəkçi – Cəlal Yusifzadə, "İttifaq", 1909.

Bəyov – Əli Azəri. "Molla Nəsrəddin", 1925-1926.

Bəka – Baxşəli Axundov. "Kommunist", "Yeni fikir", "Yeni yol", "Nuxa fəhləsi", 1922-1937.

Bəndi –Nigari – Heydər Məmmədov. "Həqiqət", 1910.

Bərq–Bədrəddin Seyidzadə. "Şahabi-saqib". 1911 və başqa qəzetlər.

Bərq əyyar– Bədrəddin Seyidzadə. "Babayi-Əmir",1915-1916.

Bəsim əyyar– Əmin Abid Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir".

Bəxti qara Binəva– Əliheydər Qarayev. "Yeni İqbal", 1915, "Bəsirət",1916; "Azərbaycan fəqərəsi", 1920-1921.

Bəxşəli–Bəxşəli Axundov. "Şəki fəhləsi",1925.

Bəhai– Məmməd Səid Ordubadi, "Molla Nəsrəddin".

Bəhlul – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Bəhlul",1907, "İrşad", 1907.

Bəhluli-divanə–Salman Əsgərov, "Tuti",1916.

Bəhlullu– Seyfəddin Abasov, "Vətən yolunda". 1944-1946. "Kirpi", 1957-1964.

Bəşir–Bəşir Səfərov, "Kommunist",1924.

Biədəb şair– Bədrəddin Seyidzadə.

Biz– Məmmədsadiq Axundov. "Günəş", 1910.

Bizovnalı – Ələkbər Heydərlı, "Zəhmət sədasi", 1919.

Bizovnalı – Ruhulla Axundov, "Bakı ətrafı fəhlə, əsgər və matros şürasının əxbarı", 1918, "Əkinçi və fəhlə", 1919, "Fəhlə və mədəniyyət",1919.

Bızbıza – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin", 1910.

Bikəs – Əli Sərabı Məmmədzadə. "Şərqi-Rus", 1904. "Tərəqqi", 1909.

Bilgəhli – Əbdüləzım Hüseynov–"Kommunist",1925.

Bina – Mirzə Məmməd Axundov. "İrşad", 1906.

Binəva – Əliheydər Qarayev. "Tartan-partan" 1918, "Məşəl", 1919-1920, "Bakı fəhlə konfransı əxbarı", 1919.

Binəva bəy– Əliheydər Qarayev. "Azərbaycan fəqərəsi", 1919.

Bir– Üzeyir Hacıbəyov. "Həqiqət", 1910.

Bir–Cəfər Bünyadzadə, "Səda",1910.

Bir alim– Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin",1908.

Bir dərbəndi– Məmmədqulu Abbasov, "Bəsirət", 1915.

Bir dərbəndli– İsmayıl Mehdizadə, "İqbal", 1919.

Bir qarslı– Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad",1906.

Binam–Cəfərquluxan Şirvanlı. "Kəşkül", 1885.

Bir dərzı – Məşədi Məmməd Abbaszadə. "Molla Nəsrəddin",1908.

Bir iranlı–Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad",1906.

Birlik cəmiyyəti katibi Cavad–Əhməd Cavad Axundov. "Açıq söz", 1917.

Bir müəllim– Üzeyir Hacıbəyov. "Tərəqqi",1909.

Bir müsəlman–Rzaqulu Nəcəfov. "Bürhani-tərəqqi",1909.

Bir naxoş– Məmmədəli Səfərov. "Azərbaycan", 1918.

Bir nəfər– Üzeyir Hacıbəyov. "İqbal",1912, –"Sovqat", 1916, "Açıq söz", 1916, "Azərbaycan",1918.

Bir nəfər – Əkbər Əliyev (Rəştdən). –"Həqiqət",1910.

Bir nəfər– Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1927.

Bir nəfər–Məmmədəli Nasir. "Molla Nəsrəddin".

Bir nəfər simnarist–Əli Səbri Qasımov. "Yeni İrşad", 1911.

Bir nəfər ürəyi dağlı– Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin",1909.

Bir nəfər şəhərli qonaq– Məmmədəli Səfərov. "İqbal", 1913.

Bir Tiflisli – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1906.

Bir türk– Hüseyn Axundzadə (Gəncədən). "Tərəqqi",1909.

Bir cavan– Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad",1906-1907.

Bir cavan Y.K. –Yusif Kənan Rəhimzadə. "İşiq",1911.

Bisəvad – Həsən Mirzəyev, "Zənbur", 1909. "Molla Nəsrəddin", 1906.

Bisavad– Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", 1906.

Bitəssüb– Süleyman Rüstəmov (Süleyman Rüstəm). "Gənc işçi" və başqa sovet qəzetlərində.

Bir şəxs – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", 1906.

Bixud–Mirzə Bağır Azərbaycanlı–şair. “Tazə həyat”, 1908.
Boynuburuq– Tahirzadə Sabir. “Molla Nəsrəddin”.
Boynuburuq–Əli Şövqi. “Molla Nəsrəddin”.
Bomb– Abbaszadə Məşədi Məmməd. “Molla Nəsrəddin”, 1908.
Bombaçı–Hacı Səlim Səyyah Qasımzadə. “Molla Nəsrəddin”.
Bombi–Heydərhan Əmioğlu. İran inqilabçısı.
Borçalı– Paşa Musayev. “Gələcək”, 1919
Boşboğaz–Şahsevən Molla İbrahimxəlil Salyanlı.“Molla Nəsrəddin”.
Buxara müxbiri– Sadıq Cümbülzadə – Salman Əsgərov. “Tuti”, 1916.
Buxara-Cümbilinski–Salman Əsgərov. “Tuti”, 1916.
Bülbül–Murtuza Məmmədov – artist.
Bülbülcan–Əbdülbağı Zülalov, xanəndə.
Bürhan–Hüseynağa Məmmədbəyov.
Bic xəbərçi–Əli Nazim. “Molla Nəsrəddin”.
Bir şəxs–Nəriman Nərimanov. “Kəşkül”, 1893.

V

V. Vasif–Monastrski. “Yeni yol”, 1926.
V. Mehdixan–Mehdixan Vəkilov – “Vətən yolunda”, 1941-1942.
V. Of. –Nəcəfbəy Vəzirov – “Ziyayi Qafqaziyyə”, 1882.
V. Rəhim –Mir Rəhim Vilan. “Azərbaycan”.1941.
V. X. – Vəli Xulufu. “Yeni yol”, 1923-1924.
V. Xulufu– Vəli Xulufu. “Yeni yol”, 1923-1924.
V. H. – Vəli Hacıoğlu, “Yeni yol”,1936.
V. Hacıoğlu– Vəli Hacıoğlu, “İnqilab və mədəniyyət”, 1929.
Vaqvaq– Ələbbas Mütəllibzadə. “Zənbur”, 1910.
Vaqif– Mirzə Əbülhəsən Kamiranizadə, şair.
Vaiz Novruzov– Məmməd Vaiz Novruzov. “Şərqi-Rus”, 1904.

Vala– Hacığa Zeynalov, şair, “Azərbaycan”, 1920.
Vamberi–Herman Bamberi– məşhur macar türkoloqu.
Vasif– Qafarzadə Əbdülxalıq Cənnəti, şair.
Vasif– Monastrski Mon. “Yeni yol”, 1925-1929.
Vaxtınvar – Əzim Əzimzadə. “Tuti”,1916.
Vahid– Əliağa İskəndərov, şair.
Vermə əlindən–Balaqədəş Səttaroğlu. “Molla Nəsrəddin”, 1926.
Vəkil– Səməd Vurğunun ilk təxəllüsü.
Vəkil Zeynalov–Zeynal Zeynalov, “İrşad”, 1907.
Vəkili-naməlum millət – Mirzə Fətəli Axundov. “Əkinçi”, 1887.
Vələdüzzina – Cəlil Məmmədquluzadə.“Molla Nəsrəddin”, 1911.
Vəli – Əbülfət Vəliyev–artist.
Vəlibəyli – Rəşid Bəlibəyov, “Yeni fikir”,1927.
Vəli Əyyubzadə –Kərbəlayi Vəli Mikayılov, “Hilal”, 1910, “Şahibi saqib”, 1911.
Vətənoğlu –Mirzə İbrahimov, “Azərbaycan”, 1946.
Vətənpərəst –Məhəmməd Hadi. “İttifaq”, 1909.
Vətən xadimi – Hüseyn Axundzadə. “Tərrəqi”, 1909.
Vicdan – Cəfər Bünyadzadə, “Səda”, 1910.
Vurğun – Səməd Vurğun Vəkilov. “Yeni fikir”, 1926.
Vüsaqi – Mirzə Əbdülqədir, şair.
Vızvıza – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”.
Vızvıza – Ömər Faiq Nemanzadə, “Molla Nəsrəddin”.
V-i – Mirzə Qədir Vüsaqi İsmayılzadə. “İqbal”, 1914.

Q

Q. – Məmmədsadıq Axundov. “Günəş”, 1910.
Q. – Sultanməcid Qənizadə, “Tərcüman”, 1895.

Q. –Hacı İbrahim Qasimov. "İqbal", 1912–1915, "Bəsirət", 1914-1920, "Yeni İqbal", 1915-1917, "Tazə xəbər", 1912.

Q. – Əliheydər Qarayev. "Zəhmət sədası", 1919, "Azərbaycan fəqərəsi", 1919, "Oktyabr inqilabı", 1919.

Q. – Əziz Şərif, "Yeni fikir", 1927.

Q. – Qubad Qasimov, "Kommunist", 1924 –1925.

Q. – Qulam Məmmədli. "Xavəri-nəv", 1945.

Q. A. – Qulam Axundzadə. "Kommunist", 1924.

Q. Azad – Qulam Hüseyn Beqdili. "Ədəbiyyat və incəsənət."

Q. Ağəli – Ağəli Qasimov. Müəllim. Azərbaycan mətbuatında.

Q. Azad – Azad Quliyev – şair.

Q. Axundzadə – Qulam Axundzadə. "Kommunist", 1924.

Q. b. Şirvanski – Həmzəbəy Qəbulov. "Zakavkazyə", 1910.

Q. Qənizadə – Qənizadə Qafar, "Yeni qüvvə", 1930-1936.

Q. Qurbanov – Qurban Qurbanov. "Şərq qapısı", 1933.

Q.-zadə –Qənizadə Sultanməcid. "Tərcüman", 1894.

Q. Ə. Tahirov – Qurbanəli Tahirov. "Şəki fəhləsi", 1925.

Q. Əlfi – Əlfi Qasimov. Yazıçı.

Q. İsaoglu –Qılman Musayev. "Vətən yolunda", 1944-1946.

Q. Yusifzadə –Qurban Yusifzadə. "Şərq qapısı", 1935, "Azərbaycan", 1945-1946.

Q. Yaşar – Yaşar Qarayev –tənqidçi.

Q. M. –Hüseyn Minasazov. "Zakavkazyə", "Baku", "Kaspi", 1904.

Q. M. – Qulam Məmmədov. "Kommunist", 1946-1949.

Q. M. –Qılman Musayev. "Vətən yolunda", 1944.

Q. Makedonski – Qulam Məmmədli, "Türkmənistan", 1921.

Q. M-zov – Hüseyn Minasazov, inqilabdan qabaq Zaqaqəziya rus qəzetlərində, o cümlədən "Kaspi", 1904.

Q. M-li – Qulam Məmmədli. "Kommunist", 1937-1939.

Q. Məmmədli – Qulam Məmmədli. "Kommunist", "Yeni yol", "Gənc işçi", "Azərb. işçi kəndli müxbiri", "Ədəbiyyat qəzeti" və digər dövrü mətbuat.

Q. Min-zov. – Hüseyn Minasazov. "Kaspi", 1904.

Q.-ov. –Həci İbarahim Qasimov – "Tazə xəbər ", 1912.

Q. R. – Qafur Rəşad Mirzəzadə. "İqbal", 1912, "Azərbaycan", 1918.

Q. N. – Qəni Nemətov, "Şəki fəhləsi", 1926.

Q. S. – Salman Nərimanov. "Həyat", 1906.

Q. Səlam– Salam Qədirzadə. "Kirpi", 1962–1965.

Q. H. Nəyyir – Nəyyir-Nuri Qulam Hüseyn. "Həqiqət", 1910.

Q. Hacıyev– Qulam Hüseyn Hacıyev. "Zəhmət", 1926.

Q. Heydərzadə – Qədir Heydərov. "Yeni İrşad", 1912.

Q. Heydərov– Qədir Heydərov. "Asari-Həqiqət", 1911.

Q. Həbib – Qulu Həbibov. "Hücum", 1932, "Həmkarlar ittifaqı", 1925.

Q. X. – Qəzənfər Xalıqov – "Yeni kənd", 1933-1936.

Q. Ş. – Qulam Məmmədli. "Azərbaycan", 1941 (Təbriz).

Q. Ş. – Qurbanəli Şərifzadə. "İrşad", 1906.

Q. Şeşkilani – Qulam Məmmədli. "Vətən yolunda", 1944-1946.

Q. Şərifzadə – Qurbanəli Şərifzadə. "Tərəqqi". 1909.

Qabaqda gedən zəncirli – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1907.

Qabil – Qabil İmamverdiyev– şair.

Qadı – Mirzə Məmməd Axundzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.

Qadın – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1909.

Qazanlı Ayaz – Ayaz İshaqi, "Tərəqqi", 1909.

Qaib– Abbasağa Qaibov. "Dəvət", 1906.

Qazetnəvis – Məmmədəğa Şahtaxlı. "Şərqi-Rus", 1904.

Qaibov M.Ə. – Məmmədəli Qaibov–artist.

Qayqulu – Əlabbas Mütəllibzadə, "Məzəli", 1915.

Qalyanboğaz – Qulu Yunusov Ağdaşlı. "Molla Nəsrəddin". 1907.

Qanacaq – Əli Nəzmi Məmədzadə – "Molla Nəsrəddin".

Qanmaz – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1911.

Qantəm – Qafur Əfəndizadə, "Hücum", 1933, "Məktəb" məcmuəsi, 1922.

Qarabağ Cəmaəti – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Qarabağlı Xəlil – Xəlil İbrahimov, "Azərbaycan", 1920.

Qaraqulaq – Yaqub Nəsirli, "Toxmaq", 1923.

Qaraquş – Hüseyn İsmayılov, "Yeni yol", 1923.

Qara iyirmi altılıq – Qulam Məmmədli. "Molla Nəsrəddin". 1925.

Qarayev – Əliheydər Qarayev, "Kommunist", 1924.

Qarqarlı – Cahangir Gözəlov. Jurnalist.

Qara müxbir – Nemət Həsən oğlu Əhmədov. "Molla Nəsrəddin". 1924-25.

Qaratikan – Əli Tağızadə. "Yeni fikir", 1924–1926.

Qardaşoğlu – Ağaəli Əzizəli Lənkəranlı. "Molla Nəsrəddin".

Qardaşoğlu – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.

Qardaşoğlu – Mirzə İshaq Möhsünzadə. "Molla Nəsrəddin".

Qardaşın İbrahim – M.Səid Ordubadi. "Zənbur", 1909.

Qaryaginli – Məhərrəm Əlizadə. "Kirpi".

Qarnıyarıq – Mirzə İshaq Möhsünzadə. "Molla Nəsrəddin".

Qarpızzüddövlə – Cəfər Bünyadzadə – "Səda", 1911.

Qarınqulu – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.

Qarınqulubəy – Əliqulu Nəcəfov. "Molla Nəsrəddin". 1909. "Yeni İrşad", 1911.

Qarun – Əziz Şərif. "Zarya Vostoka", "Bak. raboçi", 1926.

Qarınqulubəy – Hacığa Abbasov. "Arı", 1910-1911.

Qasir – İsmayil Lənkərani – şair.

Qasım kənd ləzgisi – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1909.

Qatılov – Üzeyir Hacıbəyov, "İrşad", 1907.

Qatma – Mir Mahmud Nəvrəs Əsgərzadə. "Tuti", 1916.

Qaf – Üzeyir Hacıbəyov, "Həqiqət", 1910.

Qaf Sad – Qurbanəli Sadiqov. "Kommunist", 1927.

Qafqazlı – Hacı Məmməd Quliyev, artist.

Qafqasiyalı – Abdulla Məmmədzadə Tofiq Məmməd oğlu, İnqilabdan qabaq Bakı mətbuatında Gəncədən yazan müxbir.

Qafqasiyalı Hüseyn Cavid – Hüseyn Cavid Rasizadə. "Siratül müstəqim" (İstanbul) 1909.

Qafil – Mirzə Qulam (şair). "Şərqi-Rus", 1904.

Qaxqulu – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1907.

Qahir Əyyar – Əliağa Vahid, "Babayi-Əmir", 1915-1916.

Qaçqın – Abas Zamanov, "Qızıl şəfəq", 1929.

Qeybi – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1909.

Qeybi – Ömər Faiq Nemanzadə, "Molla Nəsrəddin".

Qeybi – Mirzə Məmməd Axundov. "Molla Nəsrəddin".

Qesm – Hüseyn Minasazov. "Kaspi", 1914.

Qədimki dastançı – Məmmədəli Manafzadə. "Molla Nəsrəddin", 1924.

Qədirli – Mövsüm İbrahimbəyov, ictimai xadim.

Qədimki Cəfəng – Məmməd Hüseyn Həsənzadə. "Babayi-Əmir", 1915.

Qəyur – Osman Sarıvəlli, şairin ilk təxəllüsü.

Qəyur Əyyar – Cəfər Cabbarlı, "Babayi-Əmir" 1915.

Qəzetnəvis – Məmmədağa Şaxtaxtinski. "Şərqi-Rus", 1903-1904.

Qəzənfər – Qəzənfər Məmmədov. "Mədəni hücum". 1933.

Qələm – Sabit Mənafzadə. "Səda", 1911.

Qələm – Fateh Kərimi. "Şərqi-Rus", 1903-1904.

Qələmi-Şüca – Abdulla Zərrinə. "Şəfəqi-sorx", 1924.

Qələmli – Cəfər Cəfərov. "Yeni fikir", 1924-1927.
Qələndər – Salman Nərimanov. "Həyat", 1906.
Qələndərli Şirvani – Tələt Hüseyn. "Sovqat", 1917.
Qəmərinski M. – Məmmədveli Qəmərinski. "Həyat", 1905.
Qəmərinski – Əhməd Məlikov. Artist, dramaturq.
Qəmər xanım– Qəmər xanım Topuridze, artistka.
Qəmiş – Seyid Yusifoğlu Mir Həsən. "Tuti", 1916.
Qəmiş – Nüsrət (çəkməsilən) – şair. "Babayi-Əmir", 1915.
Qəmiş–Məmmədəli Səfərov."İdarəmizin güzgüsü", 1923.
 "Molla Nəsrəddin", 1910.
Qəmiş – Qəhrəman Əliyev- Sarovlu. "Molla Nəsrəddin", 1930.
Qəmişqulu – Süleyman Məlikov – "Kommunist", 1924.
 "Molla Nəsrəddin". 1926.
Qəmişqulu – Əliheydər Qarayev, "Tartan-partan", 1918.
Qəni – Qəni Nemətov. "Şəki fəhləsi", 1926.
Qənizadə – Sultanməcid Qənizadə. "Həyat", 1905.
Qənizadə Q. – Qafar Qənizadə. "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Qənizadə – Cəlil Qənizadə. "Yeni yol", 1927.
Qərəbaği hədiyyəl – müzlüm – Hadi Qarahəsən, "Əkinçi".
Qərib – Süleyman Sani Axundov. "Tərəqqi", 1909.
Qərib – Üzeyir Hacıbəyov. "Həqiqət", 1910: "Sovqat", 1916.
Qəsim – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir", 1915.
Qəfur – Qəfur Əfəndiyev. "Gənc pedaqoq", 1925.
Qəfur Mirzəzadə – Qəfur Rəşad Mirzəzadə. "Tazə həyat ", 1907.
Qəhqəhəçi – Əsəd Əyyubi. "Kommunist", 1927.
Qəcələ – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1907.
Qiyətkeş – Kərbəlayi Vəli Mikayılov. "Şəbahi- Saqib", 1910.
Qırma – Əhməd Əhmədzadə. "Gənc işçi", 1928.
Qozbel – Məmmədəli Manafzadə. "Tuti", 1917.
Qozqurab – Əmin Abid Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915.

Qozqurabbəy– Əmin Abid Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir", 1915.
Qonaq –İskəndərov Rüstəm (Salyandan), "Molla Nəsrəddin".
Qori F. Köçərli – Köçərli Firudinbəy. "Yeni İrşad", 1912.
Qorxaq – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1930.
Qorxaq – Salman Mümtaz Əskərov. "Molla Nəsrəddin", "Zənbur", 1909.
Qorxaq müxbirimiz qraf Qorheyzen – Salman Mümtaz. "Tuti", 1916.
Qorxmaz – Şəmsəddin Abasov, "Qızıl qələm", 1924.
Qorxmaz Xaçatur – Xaçatur Qorxmazov. "Əkinçi".
Qocabəy – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.
Qoca zıq-zıq –Əli Nəzmi Məmmədzadə.
Qoca İranlı – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.
Qoca Salman – Salman Nərimanov. "Həyat", 1906.
Qoca Hambal – Məmmədəli Mənafzadə. "Hambal", 1925.
Qoşma müəllifi Cavad – Əhməd Cavad Axundov. "Açıq söz", 1917.
Qoşunəli – Yusif Kənan Rəhimzadə, "Molla Nəsrəddin", 1910-1912.
Qoşunəli – Sarıcalınski Həsənalıbəy. "Molla Nəsrəddin".
Qoşunəli – Əliyev Həsən İxfə. "Molla Nəsrəddin".
Qr – Qurbanəli Şərifzadə. "Molla Nəsrəddin", 1906.
Qubad – Qubad Qasımov. "Kommunist", "Bakinski raboçi", "Vişka" və digər Bakı qəzet və jurnalları.
Qubalı – Camobəy Hacınski. "Kaspi", 1905-1910.
Qubalı – Ələziz Hüseynov.
Qubinski –Baba Axundov – artist.
Quqkay –Baxşəli Axundov. "Molla Nəsrəddin", 1923.
Quyruğu belində – Mirzə İshaq Möhsünzadə. "Molla Nəsrəddin".
Qulam – Qulam Məmmədov. "Yeni fikir", 1926.
Qulami – Qulam Məmmədli – "Azərbaycan", 1942.

Qullarağası – Eynalı Sultanov – “Zakavkazyə”, 1913.
Quluzadə – Məcid Quluzadə. “Türkmənistan”, 1923.
Qumarbaz – Həsən Mirzəyev. “Zənbür”, 1909.
Qumriyev – Teyyib Qumriyev. “Şərqi-Rus”, 1904
Qurbağa – Cabbar Əskərzadə, “Zənbür”, 1909-1910.
Qulu – Cəlil Məmmədquluzadə. “Oqni”, 1907.
Qulu – Qulu Həbibov, “Tələbə yolu”, 1923.
Qurban – Qurban Yusifzadə, “Şərq qapısı”, 1935.
Qurban – Abdulla Zərrinə. “Şəfəqi-sorx”, 1924.
Qurbanəli oğlu – Əziz Şərif. “Gələcək”, 1919.
Qurban Musa – Qurban Musayev. “Qurtuluş”, 1920.
Qusen – Hüseyin Minasazov, “Zakavkazyə”, 1910.
Qızdırmalı – Məşədi Həbib Zeynalov. “Molla Nəsrəddin”.
Qızdırmalı – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”.
Qızdırmalı – Nəcəfov Əliqulu. “Molla Nəsrəddin”, 1914.
Qızıl Əqrəb – Məmmədli Saib Əliyev, “Molla Nəsrəddin”.
Qızıl tikan – Əli Tağızadə, “Yeni Fikir”, 1923.
Qızılçı – Əbdülvahab Seyidzərgər Mirağzadə. “Babayi-Əmir”, 1915.
Qıyix – Məmmədsadiq Axundov. “Molla Nəsrəddin”, “Kəlniyət”, “Günəş”.
Qıyixbəy – Məmmədsadiq Axundov – “Yeni həqiqət”, 1911-1915.
Qırxandanbaxan – Süleyman Məlikov, “Zəhmət”, 1922.
Qırxandanbaxan – Böyükağa Talıblı. “Kəndçi qəzetəsi”, 1924.
Qırxandanbaxan – Üzeyir Hacıbəyov, “İqbal”, 1912, “Yeni İqbal”.
Qırmızı – Cahanbaxş Cavadzadə. “Qızıl Gəncə”, 1928.
Qırmızı – Məmmədəli Tarverdiyev (Naxçıvandan).
Qırmızı dəyirmançı – Hacı Səlim Qasımsadə. “Kommunist”.
Qırmızı saqqal – Hacı İbrahim Qasımov. “Kəlniyət”, 1912.
Qırmızı şair – Hacı Səlim Qasımsadə. “Kommunist”.
Qırxayaq – Məşədi Qafar Abiyev. “Molla Nəsrəddin”, 1910.

D

D. – Dubinski. “Allahsız”, 1932.
D.A.Z. – Davud Ağamirzəzadə. “Tərəqqi”, 1909.
D. aqronom Ə. Rəcəbli – Əhməd Rəcəbli, “Şərq qadını”, 1925-1926.
D.B. – Dadaş Bünyadzadə, “Bakı həyatı”, 1912.
D.B...zadə – Dadaş Bünyadzadə, “Bakı həyatı”, 1912.
D.D. – Cəfər Cabbarlı. “Raboçi zritel”, 1930.
D. oğlu – Süleyman (Rüstəm) Rüstəmsadə. “Maarif və mədəniyyət”, “Komsomol”.
D. Əliyeva – Dilarə Əliyeva – ədəbiyyatşünas.
D.oğlu – S. Süleyman Rüstəmsadə. “Maarif və mədəniyyət”, 1927, “Komsomol”, 1927.
D. oğlu – Süleyman Məlikov. “Kommunist”, 1924.
D. Rəsulzadə – Davud Rəsulzadə. “Yeni işçi”, 1924.
D. Rəcəbli – Əhməd Rəcəbli.
D. Şərifli – Davud Şərifli, “Maarif və mədəniyyət”, 1924.
Dabanı çatdax xala – Əli Razi Şəmçizadə. “Molla Nəsrəddin”, “Kəlniyət”.
Davud – Davud Ağamirzəyev (bəzən Ağamirzəzadə). “Tazə xəbər”. 1912. “İqbal”, 1912-1915. “Yeni İqbal”, 1915-1917. “Açıq söz”, 1917.
Dağlı – Cəfər Cabbarlı. “Şeypur”, 1918: “Azərbaycan”, 1918.
Dağlı – Hacıbaba Nəzərli, yazıçı.
Dağlı – Seyfəddin Abbasov, yazıçı.
Dağlızadə – Cəfər Cabbarlı. “Şeypur”, 1918.
Dağıstan bülbülü – Rəhim Hüseyinzadə, “Molla Nəsrəddin”.
Dağıstani – Cəmaləddin Məmmədzadə. “Kaspi”, “Səda”.
Dağıstanlı Məmmədkərim – Məmmədkərim Sədullayev. “Yeni İqbal”, 1917.
Dağıstan Mömini – Rəhim Həsənzadə. “Molla Nəsrəddin”.

“Dağıstan” otelində müsafir Kənan – Yusif Rəhimzadə. “Tərəqqi”, 1908.

Dadaş oğlu – Salam Qədirzadə. “Kirpi”.

Dai – Əbdülrəhman Gülməmməd oğlu, “Qurtuluş”, 1915.

Dai – Yusif Rəhimzadə. “İttifaq”, 1909.

Damqa – Süleyman Məlikov, “Damqa”, 1925-1926.

Damdabaca – Hacıbəy Vəzirov. “Məzəli”, 1915.

Danaburan – Əliqulu Nəcəfov. “Yeni İrşad”, 1911-1912, “Tuti”, 1916.

Darablı – (Darablinski) Rza Hüseynov – artist.

Daşoğlu – Rəsul Rza.

Darişganə – Əbdülvahab Mirağazadə. “Babayi-Əmir”, 1915-1916.

Daşkəsən – Əbdülxalıq Qafarzadə Cənnəti – şair.

Daşkəsənoğlu – Əbdülxalıq Qafarzadə. “İqbal”, 1914.

Deqe – Camobəy Hacinski, “Kaspi”, 1913.

Derznovenniy – Behbudbəy Şaxtaxtinski, “Nicat”, 1910-1911.

Dehqan – Məşədi Məmməd Abbaszadə. “Molla Nəsrəddin”, 1908.

Dəqyanus – Əli Səbri Qasimov. “Yeni İrşad”, 1911.

Dəli – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”. 1906-1930.

Dəli – Ömər Faiq Nemanzadə, “Molla Nəsrəddin”.

Dəli – Üzeyir Hacıbəyov, “Sovqat”, 1916.

Dəli Bəhlul – Fazil Seyidzadə, “Dağıstan fəqərəsi”, 1929-30.

Dəlilər Mühübbi – Məhəmməd Hadi. “Füyuzat”, 1907.

Dəli Mürşüd – Balaqədəş Səttaroğlu. “Sədayi-vətən”.

Dəli Nemətulla – Nemət Bəsir, “Səda”, 1910.

Dəlil – Molla İbrahim Şahsevən. “Molla Nəsrəddin”.

Dəli Nərgiz – Səkinə Ələkbərova. “Zəhmət”, 1926.

Dəmdəməki – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”. 1917.

Dəmirçi – Murtuza Nağıyev. “Kommunist”, “Qızıl qələm”. 1924.

Dəmirçioğlu – Süleyman Rüstəm. “Maarif və Mədəniyyət”, 1927.

Dəndansaz – Hamid Səmədov. “Zənbur”, 1909-1910.

Dəngəsər – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”. 1908.

Dəngəsər – Heydər İsmayılov. “Molla Nəsrəddin”.

Dərbənd Məhbus – Əliməmməd Abdullazadə, “Əkinçi”.

Dərbəndli – Fazil Seyidov. “Molla Nəsrəddin”.

Dərbəndli Mir Əfzəl Seyyidi – Mir Əfzəl Seyidov, “Maarif yolu”, 1925.

Dərbəndli müəllif Fazil Seyid – Fazil Seyidov, “Maarif yolu”, 1925.

Dərviş – Nəcəfbəy Vəzirov. Hər yerdə.

Dərviş şah – Məşədi Quliyev, şəkili. “Molla Nəsrəddin”.

Dərdli – Ömər Faiq Nemanzadə, “Molla Nəsrəddin”.

Dərdmənd – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”. 1907.

Dərdmənd – Kərimbəy İsmayılov. “Molla Nəsrəddin”.

Dərin savadlı – Cəlil Məmmədquluzadə. “Molla Nəsrəddin”. 1926.

Dəstançı – Məmmədəli Sabit Manafzadə – “Molla Nəsrəddin”. 1913-1924, “Məzəli”, 1915, “Yeni yol” 1923.

Dəxo – Ələkbər Dehxoda. “Suri-İsrafil”, 1907-1908.

Dəccal – Məmmədəli Əliyev. “Molla Nəsrəddin”.

Dj. – Cəlil Məmmədquluzadə. “Novoye obozreniye”, 1906.

Djamo – Camo Hacinski. “Kaspi”, 1913.

Djamo Ray – Camo Hacinski. “Kaspi”, 1906.

Dj. Daqestani – Cəmaləddin Məmmədzadə. “Kaspi”, 1910-1911.

Dj. Mamedkuliyeu – Cəlil Məmmədquluzadə. “Novoye obozreniye”, 1905

Djim Pey – Camal Paşayev. "Bak. raboçi", 1927.
Divanbəyoğlu – Abdullabəy Sübhanverdixanov, yazıçı.
Divanə – Məmməd Səid Ordubadi.
Dilavəri Dövrən – Hacı İbrahim Qasımov. "Məlumat", 1911.
Dilmanlı – İbrahim Əfəndiyev. "Yeni məktəb", 1922, "Yeni yol". 1934.
Dilxun – Məmmədrza Səməndərov. "Yeni fikir", 1925.
Dindar – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1908.
Dindar xəbərçiniz Çuxur məhəlləli – Salman Əskərov. "Tuti", 1916.
Din dirəyi – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin", 1907.
Dinsiz – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".
Dinsiz – Feyzulla Əliquluzadə. "Türkmənistan", 1925.
Diplomat – Hacı İbrahim Qasımov. "Kəlniyət", 1912.
Diri meyit – Fəzil Seyidov. "Molla Nəsrəddin", "Yeni fikir", "Dağıstan fəqərəsi".
Ditdili – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1906.
Doktor – Rəşid Sürəyya. "Azərbaycan", 1919-1920.
Doktor M.Ə. – Mirzə Əbdülxəlil Axundov. "Sovqat", 1916.
Doktor başı – Azəri Əli. "Molla Nəsrəddin". 1925.
Doktor Mehmandarov – Kərimbəy Mehmandarov. "İrşad", 1906.
Doktor Nərimanbəyov – Nəriman Nərimanov. "Məktəb", 1911-1912.
Doktor Pompoşalinski – Səməd Mənsur Kazımzadə. "Tuti", 1916.
Dolab Əyyar – Cəfər Cabbarlı. "Babayi-Əmir", 1915-1916.
Donbalangöz – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1907.
Dostunuz Qarpızüddövlə – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.
Doşabüddövlə – Ömər Faiq Nəmanzadə, "Molla Nəsrəddin".
Dört – Üzeyir Hacıbəyov. "Həqiqət", 1910.

Dört – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.
Duaguvi Millət Əbunəsr Şeybani – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.
Düzəxi – Sabir Tahirzadə. "Bəhlul", 1907.
Duzəxi – Əbdülxəlil Qafarzadə, "İqbal", 1914.
Dursunəli – Cəfər Bünyadzadə. "Tuti", 1915.
Düdük – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1916.
Dıgdıgçı – Molla Sadiq Rahil Süleymanzadə. "Bəhlul", 1907.
Dılqır – İskəndərhan Qəffari. "Molla Nəsrəddin". 1907-1910.

E

E. – Sultanməcid Əfəndiyev. Birinci rus inqilabı illərində Bakıda çıxan rusca qəzetlərdə. 1905-1906, "Жизн национальностей". 1919.
E. – Eynalibəy Sultanov – Tiflisdə və Bakıda çıxan rusca qəzetlərdə.
E. Aliyeva – Elmira Əliyeva. "İzvestiya"nın xüsusi müxbiri.
Eyk – İbrahim Kərim oğlu Əfəndiyev. "Maarif və mədəniyyət". 1923-1925.
E.S. – Eynalibəy Sultanov, "Kaspi", 1904.
E. S.-b. – Eynalibəy Sultanov, "Kaspi", "Novoye obozrenie", 1892.
E. Sultanov – Sultanov Eynalibəy.
Elgünəş – Elçin Əfəndiyev, yazıçı.
Eloğlu – Cəfər Cabbarlı.
Eloğlu – Nəsirli Yaqub. "Türkmənistan", 1922-1925, "Zəhmət", 1926-1927.
Eloğlu – Ağaəli Qasımov, şair.
Eloğlu – İldırım Almaszadə. "Dağıstan fəqərəsi", 1926-1929.
E. Abbasova – Elmira Abbasova – sənətsünaş.
Elçin – Teymur Əliyev, şair.
Elçin – Elçin Əfəndiyev – yazıçı, ədəbiyyatşünaş.

Elçin – Elçin Aslanov, rəssam.

Emerli – Milkayı Rəfili. "Ədəbiyyat cəbhəsində", 1933.

Ehsan Nicdət – Əsəd Əyyubi. "Kommunist", 1926-1927.

Eşqabad Ə. Ruhi. – Əkbər Ruhi Əliyev. "Zəhmət", 1928.

Eşşək arısı – Salman Mümtaz Əskərov. "Molla Nəsrəddin".
1910.

Eşşək dağlıyan – Mirzə Qədir İsmayılzadə, "Zənbur", 1909.

Ə

Ə. – Əfrasiyab Bədəlbəyli. "Kommunist", 1924.

Ə. – Əziz Şərif. "Yeni fikir", 1926.

Ə. – Əlipaşa Hüseynzadə. "Kəlniyət", 1913.

Ə. – Əli Razi Şəmçizadə. "İrşad", 1907.

Ə. – Salman Mümtaz Əskərov. "Kommunist", 1923.

Ə. – Əhməd Həmdi Qarağazadə, "Azərbaycan", 1919.

Ə. A. Şıxlinski – Əliağa Şıxlinski, "Kommunist", 1923.

Ə. Azad – Azad Əliyev.

Ə. Azər – Yusif Şirvan Əskərov, "Kommunist", 1957.

Ə. B. – Əfrasiyab Bədəlbəyli, "Kommunist", 1923-1926.

Ə. Babazadə – Əbülfəz Babazadə, "Zəhmət", 1922.

Ə. Babanlı – Əlitalı Babanlı. "Yeni fikir", 1927.

Ə. Bədəl – Əhməd Bədəlzadə. "Kommunist", 1925-1929.

Ə.Q. – Ələkbər Qərib Abbasov, "Yeni fikir", 1926.

Ə.V. – Əli Vəliyev. "Yeni fikir", 1925.

Ə.V. – Əzim Əzimzadə.

Ə. Q.Q. – Əliqulu Qəmküsar Nəcəfov. "Şərqi-Rus", 1904.

"Bürhani-tərəqqi", 1909.

Ə. Q. Səttaroğlu – Əliqulu Fərəcov.

Ə. Q. Fərəcov – Əliqulu Fərəcov. "Maarif və mədəniyyət",
1923.

Ə. Q. Çəmənəmənli – Yusif Vəzirov. "Yeni həqiqət", 1911.

Ə. Qarabağlı – Əlyar Qarabağlı. "Yeni fikir", 1926, "Komsomol",
1927, "Ədəbiyyat qəzetəsi", 1935.

Ə. Qasimov – Əli Səbri Qasimov.

Ə. Qəmküsar – Əliqulu Nəcəfov. "Albayraq", 1918.

Ə. Düdük – Əli Rza Şəmçizadə, "Tuti", 1915-1916, "Bəhlul",
1907.

Ə. Əbdül – Əbdül Əbdülov. "Azərbaycan", 1918.

Ə.Ə. Dehxuda – Ələkbər Dehxuda, "Suri-İsrafil".

Ə.Ə. D. – Ələkbər Dehxuda, "Suri-İsrafil".

Ə.Ə. – Əzim Əzimzadə. "Məşəl", 1920. Rəssam.

Ə.Ə. – Əziz Əzizov. "Dan yıldızı", 1927.

Ə. Ə. – Ələbbas Müznüb. "Azərbaycan", 1919.

Ə. Ə. – Əsəd Əyyubi, "Kommunist", 1926-1932.

Ə. Ə.Ə. – Ə.Ə. Əfşar. "Bəsirət", 1919.

Ə. Ə.Əkbərov – Ələsgər Ələkbərov. "Maarif və mədəniyyət",
1923-1927, "İnqilab və mədəniyyət", 1930.

Ə. Ə.S. – Əliəjdər Seyidzadə. "Qurtuluş-yolu", 1920.

Ə. Ə. Səfərbəyov – Əliəşrəf Səfərbəyov, "Həyat", 1906.

Ə. Ə. Heydərzadə – Ələkbər Heydərlı. "Kommunist", 1923.

Ə. Ə. Cəlili – Ələskər Cəlili. "Yeni qüvvə", 1930-1933.

Ə. Əziz – Əziz Übeydulin. "Maarif və mədəniyyət", 1920.

Ə. Əsədullayev – Əbdüləli Əsədullayev. "Türkmənistan",
1925.

Ə. Əfəndizadə – Əlaəddin Əfəndizadə. "Şərqi-Rus", 1904.

Ə. Əşrəf – Ələşrəf Səfərbəyov. "Həyat", 1906.

Ə. zadə İrani – Feyzulla Əliquluzadə. "Tərəqqi", 1909.

Ə. Zöhrab – Zöhrab Əliyev. "Maarif və mədəniyyət" və digər
ədəbi jurnallarda 1925-1934.

Ə. İ. C. – Əliskəndər Cəfərzadə. "Həyat", 1906.

Ə. İbad oğlu – Əbülfəz İbad oğlu.

Ə. İbrahim – Əbdülrəşid İbrahimov. "Şərqi-Rus", 1903,
"Həyat", 1905.

Ə. Ja. – Əli Yazıdji. "Yeni fikir", 1923.

Ə. İlyas – İlyas Əfəndiyev – yazıçı.
Ə. İmamzadə – Əbdülrəhim İmamzadə, "Kommunist", 1924.
Ə. Yusif – Yusif Şirvani Əsgərov. "Ədəbiyyat qəzeti", 1946.
Ə. Yusif – Əbil Yusifov – yazıçı.
Ə. Yusifoğlu – Ənvər Yusifoğlu – yazıçı.
Ə.Y. – Əliyusif Əliyev, "İqbal", 1912–1915.
Ə. İsmayılzadə – Əyyub İsmayılzadə, "Yeni qüvvə", 1930-1933.
Ə. İsmayılov – Əli İsmayılov, "Yeni qüvvə", 1930-1933.
Ə. Əliverdioglu – Ənvər Əlibəyli – şair.
Ə. Ənvər – Ənvər Əlibəyli – şair.
Ə. K. – Əli Kərimov, "Kommunist", 1923-1930.
Ə. Kərimov – Əli Kərimov, "Maarif işçisi", 1925.
Ə. Kürdüstani – Əli Vəliyev, "Kommunist", "Yeni fikir".
Ə. M. – Ələbbas Mütəllibzadə, "Hilal", 1910. "Şəhəbi saqib", 1911.
Ə. M. – Mustafabəy Əlibəyov. "İşiq", 1910-1935.
Ə. M. Nərimanov – Əlimirzə Nərimanov. "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Ə. M. Sərkərov – Əbdülməbud Sərkərov, "Yeni İrşad", 1912.
Ə. M.zadə – İbrahim Əbilov, "Bakı həyatı", 1912.
Ə. Bədəlzadə – Əhməd Bədəlzadə, "Kommunist", 1929.
Ə. Məmmədzadə Gəncə – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Tərəqqi", 1909.
Ə. Məmmədli – Ağa Məmmədli. "Yeni İqbal", 1917.
Ə. Məmmədoğlu – Əkbər Ağayev – ədəbiyyatşünas.
Ə. Məsudi – Əbdülrəhman Məsudi, "Zəngi", 1925 –1927, "Zəngi qəzeti", 1928. "Yeni fikir", 1926.
Ə. Məmmədəli – Məmmədəli Əskərov.
Ə. Məhzun – Əli Rəhimov. "Sədayi-həqq", 1912.
Ə. Mübariz – Mübariz Əlizadə, ədəbiyyatşünas.
Ə. Mütəllibzadə – Ələbbas Mütəllibzadə, "İttifaq", 1909.

Ə. N. – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Maarif və mədəniyyət", 1926.
Ə. N. – Əlimirzə Nərimanov. "Şərqi-Rus", 1904.
Ə. N. Tiflisi – Əlimirzə Nərimanov. "Şərqi-Rus", 1904.
Ə. Hadi – Əli Nağıyev, "Yeni fikir", 1924-1926.
Ə. Neman – Əsəd Əyyubi, "Kommunist", 1927.
Ə. Nemət – Nemət Əbdülrəhimov.
Ə. Nərimanov – Əlimirzə Nərimanov, "Şərqi-Rus", 1904. "Yeni fikir", 1924-1927; "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Ə. Nəzmi – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Yeni Gəncə ", 1925.
Ə. Ruhi – Əkbər Ruhi Əliyev, "Zəhmət", 1925-1929.
Ə. P. – Əlipaşa Hüseynzadə, "Günəş", 1910, "Yeni Füyuzat", 1911.
Ə. Ramiz – Ənvər Qasımzadə.
Ə. Nicat – Əlisa Hüseynov – şair.
Ə. R. – Əlirza Rasizadə, "Kommunist", 1921, "Savadlı qızıl əsgər", 1922, "Əxbari", 1920.
Ə. R. Şəmçizadə – Əli Razi Şəmçizadə. "Açıq söz", 1917.
Ə. Rai – Əli Yusifəlizadə, "Qurtuluş", 1915.
Ə. Ruhi – Əkbər Ruhi Əliyev, "Zəhmət", 1926.
Ə. Rəcəbli – Əhməd Rəcəbli, "Yeni yol", 1923.
Ə. Riza – Əlirza Rasizadə, "Məlumat", 1911.
Ə. S. – Abbas Səhhət Mehdizadə. "İqbal", 1913, "Kəlniyət", 1912.
Ə. S. – Əlisəttər İbrahimov, "Məlumat", 1911, "Yeni yol", 1927.
Ə. S. – Əli Nəzmi Məmmədzadə.
Ə. S. – Sabir Tahirzadə. "İrşad", 1907-1908, "Həqiqət", 1910. "Günəş", 1910.
Ə. S. M. zadə Bakui – Ələbbas Mütəllibzadə, "Tazə həyat", 1907.
Ə. S.T. zadə – Sabir Tahirzadə. "Tazə həyat", 1908. "İrşad", 1907.

Ə. S. Tahirzadə Şirvani – Sabir Tahirzadə. "Tazə həyat", 1907.
Ə. Sadıq – Əbülfəz Sadıqov – (Əvəz Sadıq). "Azərbaycan", 1946.
Ə. Seyfi – Ələkbər Seyfi. "Dan yıldızı", 1926.
Ə. Seyfulla – Ələskər Seyfullayev. "Yeni qüvvə", 1932.
Ə. Səbur – Əlipaşa Hüseynzadə, "İqbal", 1912, "Tazə xəbər", 1912, "Dirilik", 1915.
Ə. Sənani – Əlimirzə Nərimanov. "Yeni fikir", 1924.
Ə. Səttar – Əlisəttar İbrahimov. "Yeni İrşad", 1912.
Ə. T. – Əsəd Tahirov, "Kommunist", 1925-1930, "İdaramızın güzgüsü", 1927; "Yeni yol", 1927.
Ə. Tağızadə – Əli Tağızadə. "Yeni fikir", 1924-1926.
Ə. Tovfiq – Əbdülrəhman Əfəndizadə. "Günəş", "Həqiqət" və inqilabdan qabaqki Bakı qəzetlərində.
Ə. Ucarlı – Əbil Ucarlı. "Yeni qüvvə", 1932.
Ə. Ülvi – Ənvər Qasımzadə. "Yeni qüvvə", 1932 – 1934.
Ə. F. – Əliqulu Fərəcov – "Şərqi-Rus", 1904; "Tərəqqi", 1909.
Ə. F. – Əli Fəhmi Cəfərzadə. "Yeni İrşad", 1912.
Ə. F. – Əbdülbaqi Yusifzadə. "Ədəb. qəzeti", 1939.
Ə. Fayiz – Qafur Əfəndizadə, "İttifaq", 1909, "İşıq", 1910-1911.
Ə. Fayiz Göyçayi – Əfəndizadə Qafur. "Tərəqqi", 1909.
Ə. Fevzi – Əbdülbaqi Fevzi. "Maarif və mədəniyyət", "İnqilab və mədəniyyət"
Ə. Fəhmi – Əli Fəhmi Cəfərzadə – jurnalist.
Ə. X.Cənnəti – Əbdülxalıq Cəfərzadə, "İqbal", 1914.
Ə. Xanbudaqov – Əyyub Xanbudaqov, "Kommunist", 1924.
Ə. H. – Əbdülrəhim Haqverdiyev, "Tazə həyat", 1907.
Ə. H. – Əhməd Həmdi Qarağazadə, "İstiqlal", 1919; "Azərbaycan", 1919.
Ə. H. – Əliheydər Orucov, "Gənc işçi", 1923-1926.
Ə. H. – Əliağa Həsənzadə. "Həyat", 1906.
Ə. H. – Əlipaşa Hüseynzadə – şair.

Ə. H.F. – Əbdülrəhim Haqverdiyev, "Tazə həyat", 1907.
Ə. H.Q. – Əliheydər Qarayev, "Zəhmət sədasi", 1919.
Ə. H. zadə – Əli Hüseynzadə. "Maarif yolu", 1930.
Ə. H-li – Ələkbər Heydərlı, "Azərbaycan", 1919.
Ə. Həmdi – Əhməd Həmdi Qarağazadə, "Müsəvat", 1918, "Azərbaycan", 1919.
Ə. Həmidzadə – Əbdülhəmid Həmidzadə, "Şəki fəhləsi", 1927.
Ə. Hüseynzadə – Əlipaşa Hüseynzadə, "Bəsirət", 1917.
Ə. C. – Əhməd Cavad Axundov, "Kommunist", 1921, "Maarif və mədəniyyət", 1923.
Ə. Hüseyn – Əli Hüseynzadə. "Maarif yolu", 1928.
Ə. C. – Əsəd Əyyubi (Əkrəm Cənab), "Kommunist", 1924-1935.
Ə. C. – Cabbar Əfəndizadə. "Maarif və mədəniyyət", 1924.
Ə. C. – Əlicabbar Orucəliyev.
Ə. Cavad – Əhməd Cavad Axundov – şair.
Ə. Cəlalov – Məhərrəm Əlizadə, "Kirpi", 1960.
Ə. Cəmil – Əhməd Cəmil, şair.
Ə. Cəlil oğlu – Əli Səbri Qasımov. "Yeni İrşad", 1911.
Ə. Ş. – Əziz Şərifzadə, "Yeni fikir", 1923-1927.
Ə. Ş. – Əli Razi Şəmçizadə, "Yeni İrşad", 1912.
Ə. Ş. – Əyyub Abasov. "Yeni yol", 1928.
Ə. Şərif – Əziz Şərifzadə. "İşıq", 1911, "Yeni işıq", 1924.
Ə. Şadi – Mir Ələsgər Miribəyov. "Zəhmət", 1927-1930.
Ə. Ş. F. – Əziz Şərifzadə, "Yeni işıq", 1924.
Ə. Şəkili – Əyyub Abbasov. "İnqilab və mədəniyyət", 1929.
Ə. Şərifzadə Naxçivani – Əziz Şərifzadə. "İşıq", 1911.
Əbka – Əbdül Lazım – "Şərq qapısı", 1939.
Əb. Sadıq – Əbülfəz Sadıqov. "Allahsız", 1932.
Əbütənbel – Əliağa Vahid, "Molla Nəsrəddin", 1928.
Əbdülqəfur Əfəndizadə Göyçayi Əlmütəxəlis bə Fayiz – Qafur Əfəndizadə, "İrşad", 1906.

Əbüllətif – Əfəndizadə Əbüllətif. "Azərbaycan", 1918.

Əbdülrəhim Təbrizi – Əbdülrəhim Talıbov, "İrşad", 1907.

Əbdülrəşid – Əbdülrəşid İbrahimov. "Şərqi-Rus", 1904.

Əbdülsəlimzadə Şirvani – Məhəmməd Hadi. "Füyuzat", 1907, "İşıq" 1911.

Əbdülrəşid – Əbdülrəşid İbrahimov. "Mirat", 1900-1903, "Ülfət", 1905.

Əbdülhəqir Həsən M. Əkinçioğlu – Həsənbəy Məlikov. "Şərqi-Rus", 1904.

Əbdülhüseyn – Əbdülhüseyn Abdullazadə, "Həblülmətin", 1908–1909. "Nəsimi-şimal", 1908.

Əbdülxalıq Qafarzadə – Əbdülxalıq Cənnəti. "Füyuzat", 1907.

Əbdülhəmid – Əbdülhəmid Həmidzadə. "Şəki fəhləsi", 1928.

Əbunəsr Şeybani – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908–1909.

Əbuhərirə – Ələkbər Abdullaoglu. "Molla Nəsrəddin", 1927-1929.

Əbuhövl – Süleyman Məlikov, "Molla Nəsrəddin", 1927-1929.

Əvam – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Tuti", 1915-1916.

Əvəzi Uzaqdan baxan – Süleyman Məlikov. "Zəhmət", 1922.

Əqəlli Bəhlul Danəndə – Salman Mümtaz Əskərov. "Tuti", 1916.

Əqəllülasi Hacığa Məmməd Əlizadə Əlfaizli Xamneyi-Şəms təxəllüs – Hacı ağa Məmmədəlizadə, "Şərqi-Rus", 1903.

Əqəllülnas Kərbəlayi Məmməd Hacığazadə Əlmütəxəllis bə Səid – "Şərqi-Rus", 1903-1904.

Səid – Məmməd Səid Ordubadi. "Şərqi-Rus", 1903.

Əqrəb – Hacı İbrahim Qasımov. "Yeni İrşad", 1912, "İqbal", 1913.

Əqrəb – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin", 1910, (ehtimala görə).

Əqrəb – Məmmədəli Mənafzadə. "Zəhmət", 1926.

Əqrəb – Məmmədəli Siab Əliyev. "Molla Nəsrəddin",

Əqrəb – İbrahimxəlil İsadadə.

Əqrəb – Mikayıl Seydi Məmmədzadə. "Babayi-Əmir", 1915.

Əqrəb – Həsən Rəhmanov. "Əqrəb", 1924.

Əqrəbülbazar – Hacı İbrahim Qasımov. "Məlumat", 1913.

Əqrəbülvüzara – " " "

Əqrəbülcələm – " " "

Əqrəbüldövlə – Ömər Faiq Nemanzadə, "Molla Nəsrəddin".

Əqrəbüləza – Hacı İbrahim Qasımov. "Yeni İrşad", 1911-1912.

Əqrəbülərərə – " " "

Əqrəbülziya – " " "

Əqrəbülintixab – " " "

Əqrəbülmehtər – " " "

Əqrəbülmeişət – " " "

Əqrəbülmillət – " " "

Əqrəbülçəraid – " " "

Əqrəbülful – " " "

Əqrəbünnas – " " "

Ədəbiyyat maraqlısı – Süleyman Rüstəm. "Gənc işçi", "Komsomol", "Gənc bolşevik".

Ədəbiyyatçı – Paşayev Mir Cəlal. "Ədəbiyyat qəzeti".

Ədib – Mürşüd Balaqədəş Səttaroglu. "Tuti", 1916.

Ədibi bimisl Kərbəlayi Qobuş – Mir Mahmud Kazımovski. "Yeni İrşad", 1912.

Ədibbaz – Eynalı Sultanov.

Ədibül-Hükəma – Hacı Səlim Qasımozadə. "Məşəl", 1920.

Əz. – Əziz Şərif. "Yeni işiq", 1924.

Əzəlov – İsrəfil Nəzərov. "Molla Nəsrəddin", 1926-1928.

Əziz – Əziz Şərif. "Yeni fikir", 1924-1926.

Əzizbəyova – Xanımnaz Əzizbəyova. "Şərq qadını", 1923-1924.

Əzizbəyli – Xudadad Əzizbəyov, "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

Əziz Qurbanəli oğlu Şərifzadə – Şərifzadə Qurbanəli. "Molla Nəsrəddin", 1906.

Əziz M. – Əziz Mirəhmədov, ədəbiyyatşünas.

Əzim – Əzim Əzimzadə, rəssam.

Əz tərəfi Aşqabad ağsaqqalları – Salman Mümtaz, "Tuti", 1917.

Əz tərəfi bir nəfər adam – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.

Əz tərəfi dostunuz yonca satan – Mirzə Məmməd Axundov, "Molla Nəsrəddin", 1909.

Əz. Ş. – Əziz Şərif. "Dan yıldızı", 1926.

Əya – Əli Yazidji. "Yeni fikir". 1923-1926.

Əyyar – Əli Razi Şəmçizadə. "Kəlniyət", 1912-1913.

Əyyar beçə – Cəfər Cabbarlı. "Babayi-Əmir", 1915.

Əyyari Kəmşüür – Cəfər Cabbarlı. "Babayi-Əmir", 1915.

Əyyari Məşəl – Nemət Bəsir Hacıyev, "Babayi-Əmir", 1915.

Əyyari Müniri. – Ağadadaş Müniri, "Babayi-Əmir", 1915.

Əyyari Təyyar – Abbasəli Giryan. "Babayi-Əmir", "Molla Nəsrəddin",

Əyyari Çərəngi – Hacı İbrahim Qasımov. "Babayi-Əmir".

Əyyaş – Mirzə Mehdi Ələsgərzadə. "Zənbur", 1909.

Əylisli – Əli Zəbun Əkbərov, "Yeni fikir", 1924-1926.

Əyriburun – Əli Şövqi. "Molla Nəsrəddin".

Əyriqıç – Vəlibəyli Rəşid. "Molla Nəsrəddin".

Əka – Əbdülkərim İmamzadə. "İrşad", 1908.

Əkbər – Əkbər Abdullaoğlu – şair, "Şərqi-Rus", 1903.

Əkinçi – Həsən Mirzəyev.

Əkinçi – Məmməd Səid Ordubadi. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

Əkinçioğlu – Həsənbəy Məlikov. "Şərqi-Rus", 1904.

Əkinçioğlu – Həsən Mirzəyev.

Əkinçioğlu – Rəşid Vəlibəyli. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

Əkrəm Cənab – Əsəd Əyyubi, "Kommunist", 1926.

Əksi –Cim – Xəlil İbrahimov. "Kommunist", 1922-1923.

Əlvəndi – Məmmədbəy, artist.

Əldai Sərsəm Mirzə – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1910.

Ələkbər Tahirov – Sabir Tahirzadə, "Şərqi-Rus", 1903.

Ələkbərov Y. – Yəhya . "Azərbaycan gəncləri".

Ələkbər Kazım Ziya – Məmmədkazım Ələkbərli, "Kommunist", 1924.

Ələkbər Heydərzadə – Ələkbər Heydərli. "Kommunist".

Ələkçi – Məmməd Rəhimov. "Yeni fikir", 1924-1925.

Ələşrəf – Ələşrəf İsmayilov. "Şəki fəhləsi", 1925-1926.

Əliqabarı – Həsən Tağıyev.

Əliqələmli – Əli Həsənzadə. "Sosializm yolu", 1931-1932.

Ələkbər Bizovnalı – Ələkbər Heydərli. "Azərbaycan", 1918.

Əli Qasımov – Əli Səbri Qasımov. "Məlumat", 1911.

Əliquluzadə – Feyzulla Əliquluzadə, "İttifaq", 1909.

Əliquluzadə. F. – Feyzulla Əliquluzadə. "İttifaq", 1909.

Əliqulu Çəmənəminli – Yusif Vəzirov. "Səda", 1909.

Əliquluxan Çəmənəminli – Yusif Vəzirov. "Səda", 1909-1910.

Əli Əjdər – Ələjdər Səidzadə, "İnqilab və mədəniyyət".

Əlidəyənəkli – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Molla Nəsrəddin".

Əli Yezid – Əli Həsənov. "Molla Nəsrəddin", "Şərq qapısı", "Yeni fikir".

Əlimşan – Əlimşan Hüseynzadə, şair.

Əlinski – Məmmədbağır Tağıyev, artist.

Əli Paşa – Əlipaşa Hüseynzadə, şair.

Əli Razi – Əli Razi Şəmçizadə, şair.

Əli Rai – Əli Yusifzadə, "Qurtuluş", 1915.

Əli Rəhim – Əli Məhzun Rəhimov, "Məlumat", 1911.

Əli Sabir Tahirzadə Şirvani – Sabir Tahirzadə. "İrşad", 1908.

Əli Səbri – Əli Səbri Qasımov, "Sovqat", 1917.

Əli Səidi İrəvani – Hacı Məmmədzadə Əli. "İqbal", 1912.

Əlislam – Əlislam Dadaşov, artist.

Əli Sülhi – Əli Əmirov. "Bakı", 1964-1965.

Əli Səttar – Əlisəttar İbrahimov. "Şərq qadını", 1924.

Əli Fəhmi – Əli Cəfərzadə, "Yeni İrşad", 1911.
Əli Fəhmi Şirvani – Əli Cəfərzadə, "Yeni həqiqət", 1911.
Əli Fuad – Fuad Əfəndiyev. "Maarif və mədəniyyət", 1925.
Əli Hüseyn – Əli Hüseynzadə. "İnqilab və mədəniyyət". 1929.
Əlif Cim – Əhməd Cavad Axundov. "Yeni yol", 1925, "Açıq söz", 1916-1918.
Əli şiasi – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin", 1925.
Əlhac – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Əməkçi – Rəhman Məmmədov, "Kommunist", 1924.
Əməleyi movta – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin", 1930.
Ən böyük ədib – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.
Əminbəyli – İbrahim Əminbəyli, "Kommunist", 1920.
Əmimzadə – Şaban Şabanov. "Bakı", 1964.
Əmin Abid – Mütəllibzadə Əmin Abid. "Maarif və mədəniyyət", "Dirilik", "Məktəb", 1914.
Əmirhacıyan Həmid – Həmid Axundlu – "Hücum", 1926.
Əmin – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Ənvər – Ənvər Qaraxanov. "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Ənvər – Ənvər Qasımzadə. "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Ənvər Yusifoğlu – Ənvər Qasımzadə, "Kommunist", "Gənc işçi", "Komsomol", 1930-1935.
Ənvər Ülvi – Ənvər Qasımzadə, "Yeni fikir", "Yeni qüvvə", "Dan yıldızı", "Kommunist", 1924-1937.
Ənzəli Qəmişi – Haşım Ələkbərov, "Molla Nəsrəddin". 1925-1928.
Əraqi – Nurməmməd Məmmədov, artist.
Ərəbli – Hüseynbala Xələfov, artist, 1918-1919.
Ərəblinski – Hüseynbala Məmməd oğlu Xələfov, artist.
Ərəbski – Rza Ərəbski – artist.
Ərəbski – Sidqi Ruhulla, artist, 1910-1911.
Ərəboğlu – Hüseyn Şərifov, "Yeni fikir".

Ərvənəq Xomneyn – Məmməd Mübariz Əlizadə, "Ənkəbut", 1924 – 1928.
Ərəs zadə – Hacı Məmmədağlı Ərəszadə, "Tərəqqi", "Günəş".
Ərdəbilski – Yaqub Nəsirli – "Sədayi-füqəra", 1919.
Əskər – Mirzə Adıgözəlzadə Əskər Görani. "Əkinçi", 1877.
Əskər Gorani – Mirzə Adıgözəlzadə Əskər. "Əkinçi", 1875-1877.
Əskər Cahid – Əskər Fərəczadə, "Kommunist", 1923, "Şəki fəhləsi".
Əslində imza etdi Hüseyn aşiqi, Nazimi Dəhrə – Nasirli Yaqub. "Zəhmət", 1926.
Ətübədən Abbasquluxan Mehdiyev – Abbas Səhhət Mehdizadə. "Şərqi-Rus", 1903.
Əttar – Əbdülxalıq Cənnəti Qafarzadə, şair.
Əfəndiyev – Bala Əfəndiyev. "Rəncbər", 1921.
Əfi – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "İqbal", 1912-1913, "Azərbaycan", 1918.
Əfə – Əfrasiyab Bədəlbəyli, "Yeni yol", 1925.
Əfi – Seyid Hüseynzadə Mir Həsən. "Tuti", 1915.
Əfrasiyab – Əfrasiyab Bədəlbəyli, "Kommunist", 1925-1929.
Əhməd – Əhməd Cavad Axundov, "Maarif və Mədəniyyət", 1923.
Əhməd Axundov – Əhməd Cavad Axundov, "Səda", 1911.
Əhməd Bədəl – Əhməd Bədəlov. "Kommunist" 1925-1930.
Əh. Nafiz Şamaxı – Əhməd Atamalibəyov. "İqbal", 1915.
Əhsənülqəvaid – Hacı Məmməd Sadıq Gəncəi "Əkinçi", 1929.
Əhməd Cövdət – Əhməd Pepinov. "Maarif və Mədəniyyət", 1929.
Əcz – Osman Cüməzadə.
Əcul – Seyid Cəfər Cavadzadə (Pişəvəri), "Hürriyyət", 1919, "Məşəl", 1920.

Z

- Z.** –Hənəfi Zeynallı, "Zəhmət", 1922.
- Z. Ağayev** – Zeynal Ağayev, "Təşviqatçı", 1932.
- Z. Zakirov** – Zinət Zakirov. "Şəki fəhləsi", 1925.
- Z. Zeynallı** – Zahid Zeynallı, "Kirpi", 1955-1958.
- Z. Zeynalov** – Zeynal Zeynalov. "Həyat", 1905, "İrşad", 1907, "Duma", 1907.
- Z. Məşriqi** – Zeynal Zeynalov. "Duma", 1907.
- Z. Musayev** – Zeynal Musayev, "Zəhmət", 1928.
- Z. Katib** –İsmayıl Zeynalov. "Yeni qüvvə", 1930-1932.
- Z. Simnarist Məşədi Xəlil Hacılarov Naxçıvani** – Xəlil Hacılarov. "Səda", 1910-1911.
- Z. Xəlil** – Zeynal Xəlilov, şair, "Hücum", 1932.
- Z. Xəlilov** – Zahid Xəlilov, akademik.
- Z. H.** – Hənəfi Zeynallı, "Zəhmət", 1922.
- Z. Şərqi** – Zeynal Zeynalov. "Duma", 1907.
- Zaqatalalı** –Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1927.
- Zadəyi** – Səid Ünsizadə, "Ziyayi Qafqaziyyə", 1883.
- Zadə**–Məmmədəli Səfərov, "İqbal", 1912–1913, "Bəsirət", 1915, "Azərbaycan", 1919.
- Zaki** –Riza Lətifbəyov. "Həqiqəti-əfkar", 1911.
- Z. M.** – Hacı Zeynalabdin Məraqeyi – "Səyahətnameyi-İbrahim bəy" əsərinin müəllifi, "İrşad", 1907.
- Z. N.** –Zinət Nuşirəvan, "Yeni fikir", 1926.
- Zaki** – Ələjdər Səidzadə, "Qurtuluş yolu",1920.
- Zakiroğlu** –Şakir Abdullayev, "Bakı", 1963.
- Zalıbəy** – Mirzə Məmməd Axundov, "Molla Nəsrəddin".
- Zari** – Cəmşid Naxçıvanlı, "Kommunist" 1924.
- Zeynalzadə M. H. Hilali** – Məmməd Zeynalzadə. "Zəhmət-keş səhnəsi",1920.
- Zeynal Katib** – Zeynal Xəlil, şair, "Hücum", 1931.

- Zeynallı** – Hənəfi Zeynallı, "Maarif və Mədəniyyət", 1929.
- Zeynalov** – Zeynal Zeynalov, "İrşad", 1907.
- Zeynaloğlu (katib)** – İsmayıl Zeynalov, "Yeni kənd", 1927.
- Zenun** –Zinətulla Nuşirəvan. "Böyük oktyabrın 6-cı səneyi dövriyyəsinə ittihaz edilmiş məcmuə", 1923.
- Zəvzək** – Üzeyir Hacıbəyov, "Həq yolu", 1912.
- Zəvvar** –Məmməd Kərimov, "Tərəqqi", 1908.
- Zəli** – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".
- Zəlil** – Abbas Təbrizli, şair. "İrşad", 1907.
- Zəməm** – İbrahim Tağızadə, şair, bakılı, XX əsr.
- Zənbur** – Nuşirəvanov Zinət. "Molla Nəsrəddin".
- Zəngəzuri** – Əli Vəliyev, "Gənc işçi", 1923.
- Zəngəzur nümayəndəsi Sadıq Axundzadə** – Məmmədsadıq Axundov, "Azərbaycan",1919.
- Zəngili** – Hüseyin Bünyatov, "İnqilab və Mədəniyyət". 1930, "Hücum", 1931, "Yeni yol", 1929.
- Zərdabi** – Rəhimbəy Məlikov – həvəskar artist.
- Zərif** – Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Məzəli", 1915.
- Zərgərli** – İsmayıl Zərgərli. "Mədəni hücum". 1933.
- Zərgərli. Ə.** – Əli Zərgərli. "Yeni yol".
- Zəhlətökən** – Məmməd Musazadə. "Yeni fikir", 1927.
- Zəhrimar** –Seyid Hüseyin Sadıqzadə, "Kəlniyət",1912.
- Zəhrimar** – Sabir Tahirzadə, "Həqiqət", 1910.
- Ziya** – Kazım Ələkbərli, "Kommunist", 1924.
- Ziya** – Məmməd Lənkərani Axundzadə, "İqbal", 1913.
- Ziya** – Həsən Həsənzadə, şair. "Zəhmət sədəsi", 1919.
- Ziya Borçalı** – Ziya Əfəndiyev, "Yeni fikir", 1925.
- Ziyai** – Səməndərzadə. "İqbal", 1912.
- Zina** – Zina Budaqova. "Şərq qadını", 1935.
- Zinət** – Zinət Tahirova. "Türkmənistan",1923.
- Z-lı** – Hənəfi Zeynallı. "Bakı fəhlə, əskər və matros şurasının əxbarı", 1918.
- Zövqi** –Abdullabəy Əfəndizadə, "Azərbaycan", 1919.

Zurnaçı – Üzeyir Hacıbəyov, "Molla Nəsrəddin". 1907.
Zurnaçı – Bayraməli Abbaszadə, "Babayi -Əmir", 1915.
Zülal – İbrahim Tağızadə, şair, bakılı, XX əsr.
Zülfüqaroğlu – RUFət Əhmədzadə, "Kirpi".
Zırnıx – Hacı İbrahim Qasımov.
Zülqərneyn – Rüstəm İskəndərov (Salyandan), "Molla Nəsrəddin".
Zəhrimarül-mülk – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Kəlhiyyət", 1912.

İ

İ. Axundzadə – İsfəndiyar Axundzadə, "Yeni qüvvə", 1933.
İ. Q. – İsmayıl Qasprinski, "Həyat", 1906.
İ. Q. – İsmayıl Qaryağdı. "Azərb. füyqərəsi". 1921.
İ. Q. – Hacı İbrahim Qasımov. "İqbal", 1912-1915.
İ. Qaryağdı – İsmayıl Qaryağdı. "Azərb. füyqərəsi". 1921.
İ. Q-ov – Hacı İbrahim Qasımov. "Günəş", 1910.
İ. Qabil – Qabil İmamverdiyev, şair.
İ. Ə. – İbrahim Əbilov, "Azərbaycan" 1919.
İ. Ə-yov – İbrahim Əbilov, "Bakı həyatı", 1912.
İ. İbrahim – İbrahim Kəbirli, şair.
İ. Məhərrəmzadə – İbrahim Əbilov, "Həqiqət", 1910, "İqbal", 1912.
İ. Mirzə – Mirzə İbrahimov. "İnqilab və mədəniyyət", 1930-1932, "Şərq qapısı", 1935, "Hücum", 1932.
İ. Nəsir – İmanquliyev Nəsir, "Yeni yol", 1932.
İx. – Xəlil İbrahimov, "Kommunist" 1925.
İ. N. – İsrafil Nəzərov, "Vətən yolunda", 1941-1946: "Azərbaycan", 1946.
İ. Nəzər – İsrafil Nəzərov, "Gənc işçi", 1926-1929.
İ. Nəzərli – İsrafil Nəzərov, "Vətən yolunda", 1941-1946.
İ. Nəsir – Nəsir İmanquliyev, "Kommunist" 1931-1932.

İ. X. Ə. – İbrahimxəlil Əlizadə, "İttifaq", 1909.
İ. X. İ. -zadə – İbrahimxəlil İsazadə. "Sovqat", 1917.
İ. X. – İbrahimxəlil Səfərəlizadə, "Kommunist", 1924.
İ. X.S. – İbrahimxəlil Səfərəlizadə, "Kommunist", 1924.
İ. H. – İsmayıl Hikmət. "Maarif və mədəniyyət", 1923-1926.
İ. Haqqı – İsabəy Aşurbəyli. "Nicat", 1911-1912, "Şəlalə", 1913.
İ. Hafiz – İsmayıl Hüseynov. "İnqilab və mədəniyyət", 1929.
İ. Hikmət – İsmayıl Hikmət. "Maarif və mədəniyyət", 1923 – 1925, "Kommunist", 1926.
İ. Həqqi – İsmayıl Hüseynzadə. "Yeni yol", 1930-1934.
İ. Mürşüdlü – İsmayıl Mürşüdlü – "Kommunist", 1926.
İ. C. – İsrafil Cahangirov. "Yeni yol", 1929.
İ. Çıldırlı – İsmayıl İsmayılov, Tiflis artisti.
İ. Cahangirov – İsrafil Cahangirov, "Ziyayi – Qafqaziyyə", 1881.
İbni Vahid – Əliağa Vahid. "Zəhmət sədasi", 1919.
İbni Zülqərneyn – Rüstəm İskəndərzadə, "Yeni iqbal", 1917.
İbni-Turab – Məmmədsadiq Axundov. "Tərəqqi", 1908, "İttifaq", 1909.
İbnül həkim – Hacı Səlim Qasımzadə – şair.
İbnülhəsən – Mirzə Şərif Mirzəyev, "Həyat", 1906.
İbrahim – Hacı İbrahim Qasımov, "Yeni İrşad", 1911-1912.
İbrahim Qasımov – Hacı İbrahim Qasımov, "İrşad", 1907.
İbrahim Məhərrəmzadə – İbrahim Əbilov, "Tərəqqi", 1909.
İbrahim Tahir – İbrahim Musayev, "Yeni kənd", 1927.
İqla – İzrail Yuriyeviç Qlaxenqauz, "Kaspi", "Baku".
İdarədən – Üzeyir Hacıbəyov, "Həqiqət", 1910.
İdris – İdris Axundov. "Açıq söz", 1917, "Azərbaycan", 1918.
İynə – Bədrəddin Seyidzadə, "Tuti", "Babayi-Əmir", "Məzəli", 1915-1917.
İynə – Əbdülqahir Əfəndiyev (Basqaldan), "Kommunist", "Yeni fikir".

İynə – Cəfər Cabbarlı, "Molla Nəsrəddin", 1925-1927.
İynə – Mirələskər Miribəyli, "Molla Nəsrəddin", "Zəhmət", "Hambal", 1926. (Aşqabaddan).
İynə – Süleyman Rüstəm, "Gənc işçi".
İynə – Ömər Faiq Nemanzadə, "Yeni fikir", 1924-1926.
İbrahim oğlu – Rəsul Rza – "Ədəbiyyat qəzeti".
İzvestniy – Eynalı Sultanov, "Zakavkazyə", 1907.
İgit Nərimanov – Nəriman Nərimanov, "Azərbaycan", 1919.
İki – Üzeyir Hacıbəyov, "Həqiqət", 1910.
İki – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.
İlan – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İldırım – Seyid Cəfər Cavadzadə, "Azərbaycan", 1945.
İldırım Sultan – Çingiz İldırım. "Hürriyyət", 1918. (Petroqrad).
İlkin – Qılman Musayev, yazıçı.
İmamzadə – Əbdülkərim İmamzadə. "Azərbaycan", 1919.
İmansız – Feyzulla Əliquluzadə, "Zəhmət", 1926.
İmza Vızvıza – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".1924.
İmza Qırxayaq – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İmza Davudxani – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İmza: Komitetin bir üzvü – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İmza: M.Ə. – Sabir Tahirzadə, "Tazə həyat", 1908.
İmza: Müqəllid yaxud noxdalı – Cabbar Əskərzadə. "Ləklək",1914.
İmza: Novdanburun – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".1910.
İmza: Səyyah. – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İmza: Sultan Əbdül Həmid – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
İmza: Sübhanqulu – Salman Əskərov. "Molla Nəsrəddin", 1910.

İmza: Fazili Şirvani – Salman Əskərov. "Molla Nəsrəddin", 1910.
İmza: Xuddu Keçəl – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1910.
İmza: Xırdavatçı – M.Səid Ordubadi. "Yeni yol ", 1922; "Kommunist".
İmza Cüvəllağı – Nəcəfov Əliqulu. "Molla Nəsrəddin".
İmza hazırım naziri – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".1924.
İpir – Piri Mürsəlzadə, "Azərbaydjan",1919.
İran qurdu – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
İranlı – Bayraməli Abbaszadə.
İranski – Pavloviç – siyasi xadim, şərqşünas.
İrəvanlı – Cabbar Əskərzadə. "Tazə xəbər", 1912.
İrəvan Ə. Səid – Əli Hacıməmmədzadə. "Sədayi-həqq",1914.
İrəvan Hacı Abbas Hacı Bağirov – Mir Abbas Bağirov. "Həyat".
İsa oğlu – Qılman Musayev. "Vətən yolunda", 1944.
İskəndərzadə – Rüstəm İskəndərzadə. "Açıq söz", 1917, "Azərbaycan", 1919.
İslam – İslam Süleymanzadə. "Yeni yol", 1928.
İsmayıl – Zakir İsmayıl, şair, "Yeni İrşad", 1911-1912.
İsmayıl Hafiz – İsmayıl Hüseynov. "Maarif və mədəniyyət", 1927; "Azərbaycan", 1946.
İsmayıl Q. – İsmayıl Qasprinski. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1881.
İslam oğlu – Məmməd Vaiz Novruzov. "Şərqi-Rus", 1904.
İsmibəy – İsmayıl Nakam Sədrəddinbəyov, şair, (şəkili).
İsr. Nəzər – İsrafil Nəzərov – "Pioner işçisi", 1932.
İstanbul darülfünuni – Osmani tələbəsindən Göyçayi.
Q. Faiz – Əfəndizadə Qafur. "Səda",1910.
İstari vəş pokupayu – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.
İstefa vermiş fərraş – Məmmədəli Səfərov. "Tuti", 1916.
İstot – Zinət Nuşirəvanov. "Molla Nəsrəddin".

İstot – Kərimov Nuşirəvan. "Molla Nəsrəddin". 1930.
İsfəndiyar – İsfəndiyar Axundzadə, "Yeni qüvvə", 1932.
"İttifaq" pərəst – Ələbbas Mütəllibzadə. "İttifaq", 1909.
İxfa – Həsən Əlizadə, şair, şuşalı.
İşçi – Molla Mahmud Çagər, "Yeni fikir", 1923-1926.
İşçi Məs. – Məmmədli Səfərov, "Kommunist", 1921.
İ. Hüseyin. – Hüseyin İsmayılov, "Şərq qapısı", 1932.
İ. Oruczadə – İskəndər Oruczadə, "Əfkari mütəllimeyi", 1919.
İ. Təqiyev – İbrahim Tağıyev. "Şəki fəhləsi", 1925.
İştirak edən – Yaqub Nasirli, "Zəhmət", 1928.

Y

Y. – Yusif Vəzir. "İqbal", 1914.
Y. – Yaqub Nasirli, "Zəhmət", 1928; "Qızıl yulduz", 1920, "Türkmənistan", 1925, "Kommunist", 1924.
Y.Q. – Yusif Qasimov, "Kommunist", 1921, "Bəsirət", 1917.
Y.Qazarlı – Yəhya Qazarlı – "Yeni qüvvə", 1932-1935.
Y.K. – Yusif Kənan Rəhimzadə. "Yeni İrşad", 1912.
Y.Eloğlu – Yaqub Nasirli, "Zəhmət", 1925-1929.
Y.Külahi – Şeyx Məhəmməd Xiyabani. "Azadistan", 1920.
Y.Müsafir – Yəhya Şükürov. "Türkmənistan", 1923.
Y. Nasirli – Nasirli Yaqub Rəməzan oğlu. "Qızıl yulduz".1920. "Türküstan",1923, "Kommunist", 1924.
Y. H. – Yusif Hacıyev. "Yeni qüvvə", 1930-1935.
Y. Şirvan – Yusif Şirvan Əskərov. "Şəki fəhləsi",1925: "Azərbaycan", 1946.
Y.C. – Əli Məhzun Rəhimov. "Yeni Gəncə", 1925.
Yazanı axund molla Məmmədtağı Sədəqəyani, ərəbcədən tərcümə edən Balta – Məmmədhüseyn Həsənzadə, "Zəhmət," 1926.
Yazan – Böyükağa Talıblı. "İqtisadi xəbərlər ", 1927.
Yazanı Ə. Makui – Abbas Pənəhi Makulu. "Yeni fikir", 1926.

Yazanı Yəqub – Yaqub Nasirli. "Yeni kənd", 1932.
Yazanı N. – Yaqub Nasirli. "Hambal", 1925.
Yazanı. R. Riza – Rəsul Rza. "İnqilab və mədəniyyət", 1932.
Yalançı – Ələbbas Mütəllibzadə. "Zənbur", 1909.
Yalançı – Üzeyir Hacıbəyov, "Molla Nəsrəddin", 1925.
Yalançı millətpərəst – Zərif Əfəndiyev. "Tuti", 1916.
Yamaq – Hacı İbrahim Qasimov, "Yeni həqiqət", 1911.
Yamaqçı – Ələbbas Mütəllibzadə, "Zənbur",1910.
Yanqılış – Əli Azəri. "Molla Nəsrəddin", 1926.
Yanxaş – Cəfər Bünyadzadə. "Tuti", 1915-1916.
Yaralı şair – Bağır Həbibəyov, "Yeni fikir", "Yeni işıq".
Yaramaz – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin", 1906.
Yardımcı – Əbdülqasım Şəkili. "Molla Nəsrəddin".
Yarıkönül – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin", 1909.
Yarımsarovlu – Qəhrəman Əliyev Sarovlu. "Molla Nəsrəddin".
Yaşılqurşaq – Mirzəqədir İsmayılzadə, "Kəlniyət", 1912.
Yemutelli – Əli Səbri Qasimov.
Yeniyyətmə – Xəlil İbrahim. "İqbal", 1912; "Tuti", 1915.
Yeniyyətmə – Rəhimov Əli Məhzun İrəvanlı. "Molla Nəsrəddin".
Yeni müxbiriniz Şahmar İlan – Salman Əskərov. "Tuti", 1916.
Yeni fırldaqçı – Əliqulu Nəcəfov. "Kəlniyət", 1912.
Yenicüce – Əli Məhzun İrəvanlı Rəhimov. "Molla Nəsrəddin".
Yersiz – Tağı Şahbazi. Bakı qəzetlərində.
Yetər – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Molla Nəsrəddin".
Yetər – Rəşid Vəlibəyli – Şəkili müxbir.
Yetim qızıcıqaz – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Yetim Məmdəli – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Yetim cüce – Rəhimov Əli Məhzun. "Molla Nəsrəddin", "Yeni İrşad", "Ləklək", "Yeni kənd", "Yeni Gəncə".

Yəqub – Yaqub Nasirli. "Yeni yol", 1923, "Türkmənistan", "Zəhmət", 1925-1928.

Yəqub Nəzərzadə – Nasirli Yaqub, "Açıq söz", 1917.

Yoldaş – Sultanməcid Əfəndiyev. "İrşad", 1906-1907.

Yoldaş – Üzeyir Hacıbəyov, "İrşad", 1906.

Yolçu – İsmayıl Qasprinski. "Tərcüman", 1908.

Yoncasatan – Mirzə Məmməd Axundov. "Molla Nəsrəddin".

Yoxsul – Həmid Sultanov. "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.

Yoxsul tələbə – Əbdülqahir Əfəndiyev, (Basqaldan). "Kommunist", 1925-1930.

Yulduz – Məmmədkazım Əkbərli. "Dağıstan fəqərəsi", 1925-1926.

Yusif – Yusif Hacıev. "Yeni qüvvə", 1930-1933.

Yusif – Əbdülxalq – şair, "Dirilik", 1915-1916.

Yusif. Q. – Yusif Qasimov – müəllim.

Yusifəli – Yusifəli Əliyev. "Nicat", 1910-1911.

Yusif Kənan – Yusif Rəhimzadə – şair.

Yuxarıbaşlı – Mustafabəy Əlibəyov. "İşiq", 1911-1912, "Zənbur", 1909.

Yuxarı məhləli – Cəfər Cabbarlı.

Yuxu görün – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.

Yuxulu – Sabir Tahirzadə, "Bəhlul", 1907.

Yuxusuz molla – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.

Yu. T.-zadə – Yusif Talıbzadə. "Tərəqqi", 1909.

Yaxından baxan – Feyzi Məmmədov – (Salyandan) "Molla Nəsrəddin".

Y. Əhəd oğlu – Yusif Əzimzadə, yazıçı.

K

K. – Əli Kərimov, "Kommunist", 1924.

K. – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Doğru söz", "Tazə xəbər".

K. – Kamal Ünsizadə. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1881.

K. V. M. – Kərbəlayi Vəli Mikayılov. "Şəhəbi-saqib", 1911.

K. Dadaşoğlu – Kamran Məmmədov Dadaş oğlu. "Ədəb. və incəsənət", 1967.

K. İşçi qızı – Kövkəb Ələkbərova. "Zəhmət", 1926.

K.G. – Gülara Qədərbəyova, "Mədəni hücum", 1933.

K. M. S. – Mir Seyfəddin Kirmanşahlı, "Ədalət", 1921.

K.O. – Seyid Hüseyn Sadıqzadə.

K. Oğlu – Akif Kazımov. "Kommunist", 1924.

K. Rasim – Rasim Kərimov – ədəbiyyatşünas.

K. S. – Kamal Sami. "Zəhmət", 1922.

K. T. – Kərim Tahirzadə "Günəş", 1910.

Ka. – Seyid Hüseyn Sadıqzadə. "Maarif və mədəniyyət".

Ka. O – Sadıqzadə Seyid Hüseyn.

Kabla Qənbər – Məmmədəli Səfərov. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Kabla Qobuş – Mir Mahmud Kazımovski, "Günəş", "Məlumat".

Kabla dəyirmi qoz – Hacı Səlim Qasımsadə. "Kəlhiyyət", 1912.

Kabla Dostu xanım xala – Cabbar Əskərzadə. "Molla Nəsrəddin". 1913.

Kabla Zırnıx – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1916.

Kabla zırpı – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1915.

Kabla Nayıltı – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1916.

Kabla Kövsər – Məmmədəli Səfərov, "Molla Nəsrəddin".

Kabla Seyid Sırtıx – Seyid Mir Həsən Yusifzadə. "Tuti", 1915.

Kazım Kazımzadə – Kazım Ziya Kazımzadə, artist. "Övraqi-nəfisə", 1919.

Kazımovskaya – Mir Mahmud Kazımovski, artist.

Kazımlı – Baxşəli Axundov. "Yeni fikir", "Kommunist", "Kəndçi qəzeti".

Kazımovski – Mir Mahmud Kazımovski, artist.

Kazımovski Ə. – Ətaulla Kazımovski – artist.

Kazımoğlu – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "İqbal", "Yeni İqbal", "Qurtuluş", "Açıq söz", "Maarif və Mədəniyyət".

Kamran M. – Kamran Məmmədov. "Kommunist", 1948.

Kamran – Kamran Ağayev, "Kommunist", 1922.

Karibi – Qeleyşvili P.P. "Bakinskiye izvestiya", 1904.

Kasıb – Ruhulla Axundov. "Azərbaycan fəqərəsi", 1920.

Kasıb – İsmayıl Zeynalov, "Dan yıldızı", 1926.

Katib əvəzində Əli Səbri – Əli Səbri Qasımov. "Açıq söz", 1917.

Kafir – Fəzil Seyidov, "Dağıstan fəqərəsi", 1929.

Kaşa məzəsi – Əliqulu Nəcəfov. "Məzəli", 1915.

Keyvan Əyyar – Cəfər Cabbarlı. "Babyi-Əmir".

Kefsiz – Məmmədzadə Əli Nəzmi, "Molla Nəsrəddin", "Kəlhiyət", "Yeni Gəncə".

Keçəl – Talıbzadə Abdulla Şaiq. "Molla Nəsrəddin".

Keşləli H. Əkinçi oğlu – Həsən Mirzəyev. "İrşad".

Kəblə biz – Hacı İbrahim Qasımov. "Yeni həqiqət", 1911.

Kəzbi – Səfərov Məmmədəli, "Molla Nəsrəddin", 1910.

Kələkbaz – Hacı İbrahim Qasımov. "Yeni həqiqət", "Molla Nəsrəddin".

Kələm – Məmmədov M. (Qusar). "Molla Nəsrəddin".

Kələm dolması – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "Tuti", 1916.

Kələmkuş – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.

Kəlilə Dimnə – Həsən Mirzəyev. "Kəlhiyət", 1912.

Kəlmə Əyyar – Əjdər Hüseyinzadə. "Babyi -Əmir".

Kəlhiyət – Hacı İbrahim Qasımov. "Kəlhiyət", "Məzəli", "Molla Nəsrəddin", "Bəsirət", "Zəhmət", "Kommunist".

Kəmalə – Kəmalə Ağayeva – şairə.

Kəmaləddin – Kamal Ünsizadə. "Məzhər", 1908.

Kəmsavad – Sabir Tahirzadə, "İrşad", 1907.

Kəmşüür – Cəfər Cabbarlı. "Məzəli", 1915; "Bəsirət" 1915.

Kənan – Yusif Rəhimzadə – şair.

Kənarçı Pompoşalı – Səməd Mənsur Kazımzadə. "Şeypur", 1919.

Kənd aşıqi – Hacı Səlim Sanılı. "Yeni kənd", 1927.

Kəndli – Səməd Mənsur Kazımzadə. "Tuti", 1916.

Kəndli – M. Səid Ordubadi. "Kəndçi qəzetəsi", 1923-1924.

Kəngərli – İmran Qasımov, "artist" 1908-1909.

Kərbəlayi Vəli Cəbir Badikubeyi – Kərbəlayi Vəli Mikayılov, "Həyat", 1905.

Kərbəlayi Məmməd Hacı Ağazadə Səid Ordubadi – M.Səid Ordubadi, "İrşad", 1907.

Kərbəlayi Feyzulla, nazimi – Ağlarcüləyən – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin", 1910.

Kərə ağacı – Məmmədquluzadə Cəlil. "Molla Nəsrəddin". 1907.

Kərim – Kərim İsmayılov. "Savadlı qızıl əsgər", 1932.

Kərimoğlu – Sabit Rəhman Mahmudov. "Kirpi", 1952-1959.

Kərim Faiq – Kərim Quliyev – şair.

Kərkuki – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin".

Kərtənkələ – Məmmədəli Səfərov, "Molla Nəsrəddin". 1910-1911.

...Kəs – Üzeyir Hacıbəyov, "Həqiqət", 1910.

Kafkazlı Məhəmməd Hadi – Məhəmməd Hadi, "Ayinə", 1914.

Kəşkül – Cəlil Yusifzadə, "Molla Nəsrəddin". 1906.

Kəşf edən – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1910-1911.

Kza – Kazım Ziya Kazımzadə, "Yeni fikir".

Kərtənkələ – Rəşid Vəlibəyli, “Şəki fəhləsi”.

Kimyagər – Mir Əbdülvahab Mirağazadə, “Məzəli”, 1915.

Kirmanşahi – Mir Seyfəddin Kirmanşahlı, artist.

Kirpi – Əjdər Süleymanzadə, 1920-ci illərdə.

Kirpi – Əbülfəz Sadıqov, (Əvəz Sadıq), “Kirpi”, 1952-1956.

Kirpi – Qulam Məmmədli. “Kirpi”, 1956-1959.

Kirpi – Seyfəddin Abasov, “Kirpi”, 1959.

Kişlədən bir səs – Məmmədəmin Əfəndizadə. “İqbal”, 1913.

Kövsərbəy – Səfərov Məmmədli. “Molla Nəsrəddin”. 1911.

Komsomol – Əli Zəbun Əkbərov, “Yeni fikir”, 1924-1916.

Kommunist Frişberqi – Qadir Heydərov. “İdarəməizin güzgüsü”, 1923.

Kooperativçi – Qəhrəman Əliyev Sarovlu. “Molla Nəsrəddin”. 1930.

Koroğlu – Böyükağa Talıblı – “Yeni iqdəm”, 1915.

Köylü qızı Gülara – Gülara Qədirbəyova, “Şərq qadını”, 1923.

Köhnə – Hacı İbrahim Qasımov, “İqdəm”, 1914-1915.

Köhnə qıyıq – Məmmədsadiq Axundov, “İttihad”, 1918, “Şərq qadını”, 1924.

Köhnə Dastançı – Sabit Məmmədəli Mənafzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1924.

Köhnə rəfiqiniz Hacı molla Sarsaqqulu – Cəfər Bünyadzadə. “Tuti”, 1916.

Köhnə filosof – Səməd Mənsur Kazımsadə, “Kəlniyyət”, 1912.

Köhnə şair – Mirzə Məmməd Axundov. “Molla Nəsrəddin”.

Köçərli F. – Firudinbəy Köçərli, “Kəşkül”, “Şərqi – Rus” 1904.

Kreslo № 8 – Qubad Qasımov. “Bakinski raboçi”.

Kubalı – Camo Hacınski. “Kaspi”.

Kubnets – Camo Hacınski. “Kaspi”, 1906.

Kübra – Kübra Əsədzadə. “Yeni qüvvə”, 1933.

Krılovdan tərcümə edən – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1928.

Kübra xanım – Kübraxanım Fərəcova, həkim.

Kürd – Üzeyir Hacıbəyov, “İrşad”, 1906, “Sovqat”, 1915.

Kürdoğlu – Əli Səbri Qasımov. “Maarif işçisi”.

Kürkü cırıq – Kərimbəy İsmayılov. “Molla Nəsrəddin”.

Kürdüstani – Əli Vəliyev, “Kommunist”, 1924-1926.

G

G. Abbas – Abbas Gülməmmədov – tərcüməçi-redaktor.

G. Cahangir – Cahangir Gözəlov.

Gavə – Əhməd Abbasov, “Zəhmət”, 1926. “Nicat” 1930-1932.

Gav-Mahi – Əli Nəzmi Məmmədzadə.

Gah inanan, gah inanmayan – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1930.

Gəndən baxan – Üzeyir Hacıbəyov, “İqbal”, 1912.

Gəndən qulaq asan – Üzeyir Hacıbəyov, “İqbal”, 1912.

Genetik Həsənli – Məmməd Həsənli (aqronom), “Yeni kənd”, 1932.

Gecəquşu – Qulam Məmmədli, “Türkmənistan”, 1921.

Gecəquşu – Əbülfəz Abasquliyev, “Gənc işçi”, “Yeni yol”, “Qızıl şəfəq”, “Kommunist”.

Gəmiçi – Əli Bayramov, ictimai xadim.

Gəncədən Qeybi – Mirzə Məmməd Axundov. 1906.

Gəncə cavanları – Əli Nəzmi Məmmədzadə.

Gəncə şairi – Axundov Mirzə Məmməd, “Molla Nəsrəddin”.

Gəncəli – Əli Razi Şəmçizadə. “Tuti”, 1916; “İttifaq”, 1909.

Gəncəlizadə – Əli Nəzmi Məmmədzadə “Sədayi – həqq”, 1912.

Gəncədə sənət məktəbinin müəllimi M. Axundzadə – Mirzə Məmməd Axundov. “İrşad”, 1907.

Gənc qələm – Cahənbəxş Cavadzadə, “Gəncə”, 1917.

Gəray Fəzli – Gəray Əlimov – şair.

Gərşasib – Məmmədəli Vaizzadə, “İqbal”, 1913.

Gic tələbə – Həsən İxfa Əlizadə. "Molla Nəsrəddin". "Kəlniyət", "Tuti", "Məzəli".

Giryan – Paşa Hüseynov (bakılı), "Şərqi – Rus" 1904.

Gic Seyid – Mir Əbdülvahab Seyidzərgər – "Tuti", 1915.

Gomuş – Səməd Mənsur Kazımsadə. "Tuti".

Gorani – Əsgər Mirzə Adgözəlzadə. "Əkinçi".

Goreşən – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1911.

Gövhəri – Şövqiyyə – Gövhər xanım Şeyxzadə, "İşiq", 1911.

Gözüqıyıq – İsgəndərov Rüstəm (Salyandan), "Molla Nəsrəddin".

Gözü yuxulu – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1910.

Gözü ilə görən – Mirzə Məmməd Axundov. "Molla Nəsrəddin".

Gözü tozlu – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1930.

Göy altında, yer üstündə – Qara heyrani – Ömər Faiq Nemanzadə. "Molla Nəsrəddin". 1906.

Göyərçin Xanım – Göhərxanım Əliyeva, artistka.

Göyçaylı S. – Sirac Məmmədov – "Yeni fikir", "Dan yıldızı".

Göyçayski – Məşədi Rəsul, artist.

Gölkəxan – Salman Əskərov – "Yeni İqbal" 1917.

Gönü soyulmuş Laqər – Ələbbas Mütəllibzadə, "Zənbur", 1909.

Görən – Cabbarlı Cəfər, "Bəsirət", 1916.

Güzgü – Məmmədəli Mənaftadə. "Yeni İrşad", 1911.

Gülara – Gülara Qədərbəyova, "Allahsız", 1932; "Mədəni hücum".

Güşənişin – Riza Zaki Lətifbəyov, "Sovqat", 1916-1917.

Güdək Sara – Haşım Ələkbərov. "Zəhmət", "Molla Nəsrəddin". "Hambal".

Güləyən – Tahirzadə Sabir – "Molla Nəsrəddin". 1909.

Güləndam – Sabir Tahirzadə.

Gülzari Sərabı – Bayraməli Abbaszadə, – şair.

Gülgəz – Cabbar Əsgərzadə – şair.

Gülgəz bacı – Ələbbas Mütəllibzadə – şair.

Gülçin – Hüseyn Cavidin ilk təxəllüslərindən.

Gümnam – Muxtar Əfəndizadə, "Şərqi – Rus" 1904; "İrşad", 1906.

Gümrah – Feyzulla Əliquluzadə, "Zəhmət", 1926.

Günahkar – Ələbbas Müznüb Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir", 1915-1916.

Gündüz – Gündüz Abasov – yazıçı.

Gülən adam – Mikayıl Rəfili, "İnqilab və Mədəniyyət", 1928.

L

L. B. – Lətifə Biryukova. "Şərq qadını", 1927.

L. D. – Leonid Dikov. "Kommunist".

L. M. – Levon Mirzəyan, "Kommunist". 1924.

L. Savin – Lətif Savin "Kommunist". 1924.

Lavaş – Məmmədəli Səfərov. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Laqər – Ələbbas Mütəllibzadə, "Zənbur", 1909-1910.

Laqər – Mir Mehdi Ələsgərzadə, "Zənbur", 1909.

Lağlağı – Ömər Faiq Nemanzadə. "Molla Nəsrəddin".

Lağlağı – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".

Lağlağı – Haqverdiyev Əbdürrəhim. "Molla Nəsrəddin".

Lağlağı – Nəcəfov Rzaqulu. "Molla Nəsrəddin". 1913.

Lağlağıçı – Əmin Sadiq. "Kommunist", "Yeni yol", "Gənc işçi", 1925-1929.

Lal uşaq – Üzeyir Hacıbəyov, "Molla Nəsrəddin". 1911.

Laməzhəb – Feyzulla Əliquluzadə. "Hambal", 1925.

Laməzhəb – Əhməd Səfərov, "Yeni fikir", "Kommunist". 1924.

Laübalı – Sabir Tahirzadə, "Bəhlul", 1907.

Lahıç – Riza Rizai – "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.

Leytenant Y. – Yusif Əzimzadə, yazıçı.

Ləklək – Cabbar Əskərzadə, "Ləklək".
Ləndəhər – Əliqulu Nəcəfov, "Səda", 1910-1911.
Lənkəran fırldaqısı – İshaq Möhsünzadə, "Molla Nəsrəddin".
Li – Hənəfi Zeynallı, "Bakı fəhlə, əskər və matros şurasının əxbarı", 1918.
Lüt – Əhməd Səfərov. "Molla Nəsrəddin".
Lütfi – Mustafa İsmayılov. "Bürhani-tərəqqi", 1906-1910.

M

M. Aydın – Aydın Mikayılov, jurnalist.
M. Araz – Məmməd İbrahimov.
M. – Qəzali Gilasov, "Dağıstan fəqərəsi", 1929.
M. – Müşkat – "İqbal", 1913.
M. – Cəlil Məmmədquluzadə, "Vozrojdeniye", 1905, "Molla Nəsrəddin". 1927.
M. – Molla Mahmud Çakər, "Yeni fikir", 1925-1926.
M. – Süleymanbəy Məmmədov. "Bakinets", 1908.
M. – Neman Məmmədli, "Kommunist". 1930.
M. A. – Mirzə Məmməd Axundov, "Açıq söz", 1917.
M. A. – Məmməd Arif Dadaşzadə. "Maarif və Mədəniyyət" 1927.
M. A. – Mir Abbas Mirbağirov, "Kommunist". 1924.
M. A. Mirbağırzadə – Mir Abbas Mirbağirov, "Azərbaycan", 1918.
M. A. Mirbağırılı – Mir Abbas Mirbağirov, "Yeni yol", 1923.
M. Abbaszadə – Musa Şəmsəddinski – ictimai xadim.
M. Abbasi – Məmmədluyi Abbasi – "Azərbaycan", 1946.
M. Arif – Məmməd Arif Dadaşzadə, "Maarif və Mədəniyyət" 1926, "Kommunist". 1926, "Hücum", 1933.
M. Aslanlı – Musa Aslanlı, "Azərbaycan kolxozçusu", 1932-1933. "Yeni qüvvə", 1932-1934.

M. Axundzadə – Mirzə Məmməd Axundov, "Həyat", 1906.
M. – bey Palavandov – Murtuzabəy Palavaddov – "Baku", 1908.
M. Bakinets – Muxtar Mustafayev. "Sovetskaya armiya", 1949-1950.
M. Afiyət – Məmmədrza Afiyət- müasir jurnalist, şair.
M. Vəkilli – Mehdixan Vəkilov – "Yeni İqbal", 1915, "Gənc işçi", 1926.
M. Q. – Məmmədqulu Əlixanov, "Kommunist". 1930.
M.Q. Cəlil Məmmədquluzadə, "İrşad". 1906.
M. Q. – Məmmədiyə Quluzadə. "Tazə həyat", 1908.
M. Q. – Yusif Kənan Rəhimzadə. "Kəlniyət", 1912.
M. Qədirzadə – Mikayıl Müşfiq. "Gənc işçi", 1928-1929.
M. Qənizadə – Qənizadə Sultanməcid.
M. Qənizadə – Mirzə Mahmud Qənizadə. "Fəryad", 1907.
M. Qiyasbəyli – Mədinə Qiyasbəyli, "Maarif və Mədəniyyət" 1926.
M. Quliyev – Mustafa Quliyev, "Kommunist". 1921-1929, "Maarif və Mədəniyyət", 1923-1926.
M. Quliyev – Məcid Quliyev. "Türkmənistan", 1921.
M. Qılman – Qılman Musayev. "Şəfəq", 1945.
M. D. – Məmməd Səid Dağıstani, "Tərəqqi", 1908.
M. D. Ağamirzəzadə – Davud Ağamirzəyev. "İqbal", 1914.
M. D. Hüseyinov – Mirzə Davud Hüseyinov. "Kommunist". 1924.
M. Emin – Emin Mahmudov – bəstəkar.
M. Etimad – Mir Mehdi Etimad. "Azərbaycan", 1945.
M. Ə. – Məmmədqulu Əlixanov. "Kommunist". 1925.
M. Ə.Ə. – Mehdi Ələskərzadə. "Tazə həyat", 1907.
M. Ə.Əfəndizadə – Məmmədəli Əfəndizadə. "Yeni yol", 1922.
M. Ə.İstedadlı – Məmmədəli Tarverdiyev.
M. Ə. M. Ricai – Mirzə Əli Mənsur Ricai, "Tazə həyat", 1907.

M. Ə. E. – Eyni Məmmədli. "İrşad", 1906, "Maarif və Mədəniyyət" 1923.

M. Ə. Mənafzadə – Məmmədli Mənafzadə, "Həqiqəti-Əfkar", 1912; "Sədayi-həqq", 1912; "Yeni İrşad", 1912.

M. Ə. Nasir – Məmmədəli Nasir Hacı Məmmədzadə, "İqbal", 1913.

M. Ə. Naşir – Mirəli Seyidov, "Şərq qapısı", 1925-1932.

M. Ə. S. – Sabir Tahirzadə. "Həyat", 1906.

M. Ə. Sabir – Sabir Tahirzadə.

M. Ə. Sabit – Məmmədəli Mənafzadə, şair.

M. Ə. Sidqi – Məmmədəli Səfərov. "Tazə xəbər", 1912.

M. Əziz – Əziz Mirəhmədov, "Ədəb. qəzeti", 1948.

M. Əjdəroğlu – Mirzə İbrahimov, "Vətən yolunda", "Şəfəq", 1945.

M. Əkbər – Məmməd Əkbərov, "Azərbaycan", 1946.

M. Əli – Məmmədəli Səfərov, "Kommunist". 1936.

M. Əlibəyov – Mustafabəy Əlibəyov, "Həyat", 1905.

M. Əlixanov – Məmmədqulu Əlixanov. "Kommunist". 1923.

M. Əli Ə. zadə – Mirzə Əli Əskərzadə. "Tazə həyat", 1907.

M. Əfəndiyev – Sultanməcid Əfəndiyev, "Kommunist", 1923.

M-zadə – Süleyman Məlikov, "Maarif və Mədəniyyət" 1926.

M. zadə Ağabala – Ağabala Mikayılzadə, "Yeni yol", 1927.

M. Zadəsi – Süleyman Məlikov, "Maarif və Mədəniyyət" 1923.

M. zadə S. – Süleyman Məlikov, "Kommunist", "Maarif və Mədəniyyət", 1923.

M. Zeynalzadə Hilali – Məmməd Zeynalzadə, "Zəhmətkeş səhnəsi", 1920.

M. Zeynalöglü – Məmmədcəfər Cəfərov – tənqidçi, ədəbiyyatşünas.

M. Z. – Üzeyir Hacıbəyov, "Azərbaycan", 1919.

M. İrəvani – Mirabbas Mirbağirov. "Tazə həyat", 1907.

M. İ. zadə – Mikayıl Müşfiq, "Gənc işçi".

M. İsmayılzadə – Mikayıl Müşfiq.

M. İsmayılov – Musa İsmayılov, "Türkmənistan", 1925.

M. Y. – Şamil Məlikyeganov, "Gənc işçi", 1937.

M.K. Ələkbərli – Məmmədkazım Ələkbərli, "İnqilab və Mədəniyyət", 1935.

M. K. – Məmmədkazım Ələkbərli, "Qızıl Gəncə", 1928.

M. Y. Şamil – Şamil Məlikyeganov, "Gənc İşçi", 1937.

M. M. – Mahmud Mahmudbəyov, "Kaspi", 1893.

M. M. – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin", 1906.

M. M. Axundov – Mirzə Məmməd Axundov. "Yeni həqiqət", 1911.

M. M. Zeynallı – Mirzə Möhsün İbrahimi, "Maarif işçisi", 1925.

M. M. İbrahimi – Mirzə Möhsün İbrahimi, "Maarif işçisi", 1925.

M. M. Məmmədov – Məmmədov Mirzə Muxtar, artist.

M. M. Hatif – Mirzə Məmməd Axundov. "Günəş", 1910.

M. N. – Murtuza Nağıyev, "Kommunist", 1924-1925.

M. M. Səməndər – Ziya Lənkərani Axundzadə, "İqbal".

M. M. Həməzadə – Mirzə Məmməd Həməzadə, "Azərbaycan", 1919.

M-li – Qulam Məmmədli, "Kommunist". 1929-1930.

M. K. Əlmütii – Məhəmməd Kamal Əlmütii, "Şərqi - Rus", 1903.

M. Matveyev – Muxtar Mustafayev. "Treqova", 1951.

M. Məmmədzadə – Abdulla Sur Məmmədzadə. "Şərqi - Rus", 1904.

M. Maxmudbekov – Mahmudbəy Mahmudbəyov. "Kaspi", 1895.

M. Mahmud – Mahmud Mehdiyev, "Şəki fəhləsi", 1926.

M. Məmmədov – Mürsəl Məmmədov, "Zəngi". 1927.

M. Məsud – Məmməd Axundov. "Həqiqət", 1910.

M. P. – Salman Mümtaz, "Kəlniyət", 1912.

M. Məsul – Məmmədhüseyn Həsənzadə, şair.
M. Möhtəməl – Sabir Tahirzadə, "Həyat", 1906.
M. Murad – Murtuza Muradov. "Yeni qüvvə", 1932.
M. Muxtarov – Muxtar Mustafayev. "Sovetskaya armiya", 1949-1950.
M. Mübariz – Mübariz Əlizadə, "Azərbaycan", 1946.
M. Müşfiq – Mikayıl Müşfiq. "Yeni fikir", 1930-1933.
M. N. – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".
M. N. – Neman Məmmədli, "Yeni qüvvə", 1932.
M. N. Bəxtiyar – Məmmədhüseyn Bəxtiyarov – "Yeni qüvvə", 1930.
M. N. Çəkcik – Murtuza Nağıyev, "Kommunist". 1927, "Yeni yol", 1925.
M. Nağıyev – Murtuza Nağıyev, "Dan yıldızı", 1926.
M. Nadi – Mir Abbas Mirbağirov, "İrşad", 1906.
M. Neman – Neman Məmmədli, "Dan yıldızı", 1926, "Yeni qüvvə", 1932.
M. Naxçıvani – Naxçıvani Hacı Məmməd. "Şəfəq", 1946.
M. Nəcəfov – Mürsəl Nəcəfov, "Azərbaycan", 1946.
M. P. – Seyid Cəfər Cavadzadə, "Azərbaycan", 1945.
M. P. – Salman Mümtaz, "Kəlniyət", 1912.
M. R. – Mir Rahim Vilayi, "Azərbaycan", 1945-1946.
M. R. M. – Məmmədzadə -Molla Ruhulla Məmmədzadə, "Həyat", 1906.
M. Rahim – Məmməd Rahim Hüseynov. "Maarif və Mədəniyyət" 1927
M. Rizayev – Məmməd Rizayev, "Zəhmət", 1928; "Türkmənistan", 1923.
M. Rasizadə – Məmməd Rasizadə, "Şərq qapısı", 1934.
M. R. – Mikayıl Rəfili – " Na rubeje Vostoka", 1934.
M. Rəsulov – Məmmədiyyə Rəsulov. "Təşviqatçı", 1932.
M. S. – Məmmədsadiq Axundov, "İrşad", 1906-1908, "Tərəqqi", 1908-1909, "Günəş", 1910, "Azərbaycan", 1918.

M. Sabit – Məmmədəli Sabit Mənafzadə, "Dağıstan fəqərəsi", 1929.
M. C. – Məmməd Səid Ordubadi, "Azərbaycan fəqərəsi", 1920-1922, "Yeni yol", 1926.
M. S. – Süleyman Məlikov, "Zəhmət", 1922, "Kommunist". 1923.
M. S – Məmmədəğa Sultanov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
M. S. – Mir Bədrəddin Seyidzadə. "Kəlniyət", 1912.
M. S. – Məmməd Kərim Sədullayev. "Yeni yol ", 1925-1927.
M. S. – Məmmədəli Səfərov, "Kommunist", 1922.
M. S. – Məmmədəli Sabit Mənafzadə, "Türkmənistan", 1923.
M. S. A. – Məmmədsadiq Axundov, "İrşad". 1906-1908, "Tərəqqi", 1909.
M. S. A.-xov – Məmmədsadiq Axundov, "Baku", 1905 -1915.
M. S. K. – Mir Seyfəddin Kirmanşahlı, "Ədalət", 1921.
M. S.O. – Məmməd Səid Ordubadi, "Tazə həyat", 1908.
M. Sabir – Sabir Tahirzadə, "Həyat", 1906.
M. Sadiq – Məmmədsadiq Axundov, "Bürhani tərəqqi", 1910.
M. Sabit – Sabit Rəhman Mahmudov. "Şəki fəhləsi", 1925-1926.
M. Sabit – Sabit Məmmədəli Mənafzadə, şair.
M. Seyidzadə – Mir Mehdi Seyidzadə, "Yeni qüvvə", 1930.
M. Sultan – Məmmədəğa Sultanov, "Hücum", 1933, "Vətən yolunda", 1941.
M. Sultan Əliyev – Mir Seyid Sultanəliyev, "Baku", 1916. "Açıq söz", 1916.
M. T. Sidqi – Məmmədətağı Sidqi Səfərov. "Şərqi-Rus", 1903.
M. Tahir – Mir Rəhim Vilai. "Azərbaycan", 1915.
M. Təbrizli – Abbasi Məmmədhüseyn, "Vətən yolunda", 1941-1942.
M. Töhfətulin – Əlmutii Məhəmməd Kamil. "Şərqi-Rus" 1903.

M. F. İrani – Feyzulla Əliquluzadə, "İttifaq", 1908.
M. H. – Məmməd Hadi Əbdülsəlimzadə, "Füyuzat", 1907, "Səda", 1910.
M. Tuqanov – Muxarabek Tuqanov, "Kommunist", 1924.
M. H. – Hənəfi Zeynallı. "Azərbaycan", 1918.
M. H. – Məmməd Hüseyin Həsənzadə. "Toxmaq", 1923.
M. H. Tahirov – Mirzə (molla) Həsən Tahirov, "Tərcüman", 1904; "İrşad", 1906-1908, "Həqiqət", 1910.
M. H. – Mahmud Mehdiyev – "Kommunist", 1926-1928.
M. Hənəfi – Hənəfi Zeynallı, "Azərbaycan", 1918.
M. H. Siyahpuş – Natiq Mirzə Qafar Zinuzi. "Buxaraya Şərif", 1912.
M. H. Şeyxzadə – Məmmədəmin Şeyxzadə. "Həyat", 1905.
M. Həsən Tahirzadə – Mirzə Həsən Tahirzadə. "Həyat", 1906.
M. Hilali – Hilali Nasiri Məmmədəli. "Sitareyi-Azərbaycan". 1941.
M. Hilali – Məmməd Zeynalov, "Kommunist", 1921.
M. Hüseyinov – Mikayıl Hüseyinov, "Təşviqatçı", 1932.
M. Hüseynoğlu – Məmmədəli Tarverdiyev.
M. C. – Molla Mahmud. Cakər, "Yeni fikir", 1925-1927.
M. C. N. – Cakər Molla Mahmud Naxçıvani. "Tazə həyat", 1908.
M. C. – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.
M. C. – Cabbar Məcnunbəyov. "Vətən yolunda", 1944.
M. Cabbar – Cabbar Məcnunbəyov. "Vətən yolunda", 1944.
M. C. Mir Əzizli – Mircəfər Cavadzadə, "Hürriyyət", 1919.
M. C. – Cabbar Miryəhyayev. "Yeni yol", 1930.
M. C. – Mir Cəlal, "Vətən uğrunda", 1944.
M. C. Nadi – Pişəvəri Seid Cəfər.
M. C. Cavadzadə – Cavadzadə Seyid Cəfər, "Kommunist", 1921, "Zəhmət sədası", 1922; "Qızıl Qələm", "Azərbaycan", 1919.
M. Cavadzadə – Cavadzadə Seyid Cəfər, "Şərq qadını", 1924.

M. Cəlal – Cəlal Məmmədov. "Ədəbiyyat qəzeti", 1944-1948-ci illər.
M. Cəmil – Cəmil Mufaqlıov. "Yeni qüvvə", 1932.
M. Cəfər – Məmmədcəfər Cəfərov, akademik – ədəbiyyatşünas.
M. Cəfərli – Məmməd Cəfərli – Tiflis artisti.
M. Ş – Şahbazov Müseyib. "Həmkarlar ittifaqı", 1926.
M. Ş. Əfəndizadə – Mirzə Şərif Əfəndizadə. "Tazə həyat", 1908.
M. Ş. Əfəndizadə – Məmmədşərif Əfəndizadə. "Yeni yol", 1922.
M. Şahbazov – Müseyib Şahbazov. "Maarif və Mədəniyyət", 1927.
M. Şeyxzadə – Məmmədəmin Şeyxzadə, "Həyat", 1905.
M. Şərifli – Məmməd Şərifli. "Vətən yolunda", 1945.
Maqqay – Baxşəli Axundov. "Molla Nəsrəddin". 1925.
Maqometanin – Mir Fəttah Musəvi, "Asxabad", 1916.
Makedonski – Qulam Məmmədli. "Türkmənistan" 1921.
Mamedquluzadə – Cəlil Məmmədquluzadə, "Kavkazskiy raboçiy listok", 1905.
Marksist – Cahangir Nağıyev. "İnqilab və Mədəniyyət" 1927.
Mahmud Əmi – Mahmudbəy Mahmudbəyov – müəllim.
Mahmudzadə Sabit – Sabit Rəhman Mahmudov, "Yeni yol", 1924.
Məşədi Sijimqulu – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910, "İstiqlali-İran", 1910.
Mehralı – Məhərrəm Əlizadə, "Kirpi".
Mehtər – Mirağazadə Əbdülvahab. "Babayi-Əmir".
Mehtər Nədim – Mirağazadə Əbdülvahab. "Babayi-Əmir". 1915.
Mehtər Nəim – Mirağazadə Əbdülvahab. "Babayi-Əmir". 1915.
Mehtəri Cüllüt – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir".
Maarifçi – Əhməd Səfərov (Anatoli), artist.

Məbud – Məbud İmamverdiyev. "Kommunist", 1924.
Məzur – Məmməd Abdulla Salimi Səlimov. Qasımkəndli.
Məddah – Hacı Əsəd Naxçıvani, şair.
Məğmum molla – Misirxanov Məmmədəğa, "Molla Nəsrəddin", 1926.
Məddahi-sahibqıran – İsabəy Əzizbəyov. "Babayi-Əmir".
Mədəndəki – Ağabala Mikayılzadə. "Kommunist", 1925.
MƏƏS – Məmmədəli Səfərov. "Kommunist", 1922.
Məzlum – Əliqulu Ələkbəroğlu – şamaxılı şair.
Məktəb müdiri Nəcmi – Yəhya Şükürov, "Zəhmət", 1926.
Mələkmənzər – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir".
Məliknaqqal – Sabir Tahirzadə. "Zənbur", 1909.
Məlikov R.B. – Rəhimbəy Məlikov, "Bakinets", 1909.
Məlul – Hüseyn Məmmədzadə, "Qızıl Gəncə", 1928.
Məlun – Fazil Seyidov, "Kommunist", "Dağıstan füqərası".
Məmiş – Mir Mahmud Kazımovski. "Günəş", 1910.
Məmişqulu – Mir Mahmud Kazımovski, "Məlumat", 1911.
Məmməd A. – Məmmədluyi Abbasi. "Vətən yolunda", 1944.
Məmmədqulu – Məmmədqulu Əlixanov. "Kommunist", 1930.
Məmmədquluzadə – Cəlal Ünsizadə. "Kəşkül", 1890.
Məmməddayı – Cahangir Məmmədov, "Kirpi", 1952-1959.
Məmmədəli Sidqizadə – Məmmədəli Səfərov, "İrşad". 1908.
Məmmədəli Təbəqçi – Məmmədəli Əsədullazadə. "Azərbaycan" 1919.
Məmmədəmin – Məmmədəmin Əfəndizadə, "Yeni İrşad", 1911.
Məmmədli N. – Neman Məmmədli. "Azərbaycan" 1946.
Məmmədzadə – Qurban Məmmədli, "Azərbaycan", 1946.
Məmmədəmin oğlu Salman – Salman Mümtaz, "Azərbaycan", 1918.
Məmməd Sadiq A. – Məmmədsadiq Axundov, "Həyat", "Tazə həyat", "Günəş".

Məmməd Sadiq – Məmmədsadiq Axundov, "Günəş", "Yenin həqiqət", "Yeni İrşad", "Yeni fikir".
Məmməd Sadiq – Məmmədsadiq Səfərov. "Açıq söz", 1915-1917.
Məmməd Səid – Məmməd Səid Dağıstani. "İqbal".
Məmməd Səid – Mirzə Məmməd Axundov, jurnalist.
Məmməd Səid – Ordubadi M. Səid – yazıçı.
Məmməd Hənifə – Hənifə Zeynallı, "İqbal", 1913.
Məmnun – Mirzə Həsən Əlqədari. "Əkinçi", "Həyat", "Tazə həyat",
Məmmədşir – Məmmədşir Məmmədov. "Kommunist", 1926.
Mənafzadə – Məmmədəli Sabit Mənafzadə – şair, yazıçı.
Mənaflı – Ağasəlim Manafli, "Kommunist", 1925-1930, "Yeni yol".
Mənafov – Məmmədəli Mənafzadə, "Sədayi-vətən", 1912.
Mənəvi – Tövfiqəllah Əfəndiyev. "Şərqi-Rus", 1903.
Mənsur S. – Səməd Mənsur Kazımozadə, şair.
Mənsur Əyyar – Cəfər Cabbarlı, "Babayi-Əmir". 1915.
Məncanaq – Əliağa Vahid, şair.
Mərvan ibni Həkəm – Hacı Səlim Qasımozadə, "Zənbur".
Mərv müxbiri Y.Turanlı – Nasirli Yaqub. "Türkmənistan", 1923.
Mərdüməzar – Əmin Sadiq. "Kommunist", "Yeni yol", 1924-1928.
Mərəndi – Mirzə Süleyman Hacı Hüseynzadə. "Tazə həyat", 1907.
MƏS – Məmmədəli Səfərov. "Kommunist", 1922, "İdarəmizin güzgüsü".
MƏSA – M. Səid Ordubadi. Şer ilə yazılmış felyetonlarda.
Məsrur – Əli Əbdülxalıq oğlu Qafarlı.
Məsrur – Hidayət İsmayılov. "Şəki fəhləsi", 1925.
Məsrur – Səməd Vurğun, "Maarif və Mədəniyyət", 1927.
Məsud – Yaqub Məsud Tağızadə, "İqbal", 1914.

Məsud – Ruhulla Axundov, "Kommunist", 1922-1923.
Məsud – Məmmədhüseyn Həsənzadə, şair.
Məsləhətçi – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Məsləhətçi – Fazil Seidov. "Yeni fikir", 1924-1925.
Məstan Şahi Gərgüki – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.
Məsturə – Mahşərəf xanım Kürdüstani – şair.
Məttəl qalan– Qulam Məmmədli. "Tuti", 1916.
Məftuni maarif M. Hadi – Məhəmməd Hadi. "İttifaq", 1909.
Məxfi – Əliağa Vahid. "Tuti", 1916.
Məhbusi Dərbəndi –Məmməd Abdullazadə, "Əkinçi".
Məhəmməd əl-hadi-Əl-hac Əbdülsəlimzadəyi Şirvan sakini Kürdəmir– Məhəmməd Hadi, "Həyat", 1905.
Məhəmməd Əyazi – Əyazül –İshaqi-Məhəmməd. "Şərqi-Rus".
Məhəmməd Kərim – Məmmədkərim Sədullayev. "Açıq söz", 1917.
Məmməd Səid – Məmməd Səid Dağıstani, "–İqbal", "Səda".
Məmməd Səid Təbrizi – M.Səid Ordubadi, "Tərəqqi", 1909.
Məhəmməd – Qarabaği Molla Məmməd – şair, "Tazə həyat", "Tərəqqi", "Sədayi-həqq".
Məhəmməd Hadi Qafqazi – Məhəmməd Hadi, "Ayinə", 1914.
Məhəmməd Hadi Səlimzadə – Məhəmməd Hadi. "Ayinə", 1914.
Məhərrəmoğlu – Tofiq Abidinov, "Qobustan".
Məhzun– Əbdülkərimzadə Kərbəlayi Əli Şirvani.
Məhkum – Süleymanzadə Əjdər– 1920-ci illərdə.
Məhkəmə pişiyi – Cabbar Əskərzadə, "Molla Nəsrəddin", "Kəlniyə", "Ləklək".
Məczub – Tahirzadə Sabir, "Molla Nəsrəddin". 1908.
Məcüd – Sultanməcüd Əfəndiyev.

Məcüd Əfəndiyev – Sultanməcüd Əfəndiyev. "Kommunist", – 1923.
Məclisdə olan – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin".1910.
Məcnun – Həsənov Həsən. "Molla Nəsrəddin". 1927-1928.
Məcnun – Hüseynbəy Məcnunbəyov.
Məşədi – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1907.
Məşədi Qasım – Əbdülrəhim Haqverdiyev, "Molla Nəsrəddin".
Məşədi Mozalan – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".
Məşədi Mozalan bəy – Qurbanəli Şərifzadə. "Molla Nəsrəddin".1909.
Məşədi Mozalanbəy – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".
Məşədi Sijimqulu – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Molla Nəsrəddin".
Məşədi Fısqırıq – Seyfi Ələkbər. "Yeni fikir", 1926.
Məşədi Taği – Məməd Taği Sidqi Səfərov. "Tərcüman", 1893.
Məşriqi – Rəşidbəy İsmayılov – Tiflis rus qəzetlərində, "İrşad". 1906, "Kaspi",1904.
Məşrutəçi – Ömər Faiq Nemanzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.
Mizrab – Üzeyir Hacıbəyov. "İqbal", 1915, "Yeni İqbal", "Azərbaycan" 1919, "Övrəqi nəfisə", 1919.
Mizrab – Qulam Məmmədli, "Türkmənistan" 1922.
Mikayıl İsmayılzadə – Mikayıl Müşfiq, "Gənc işçi", 1928.
Mikrobdan Qorxan – Nəriman Nərimanov, "Günəş", 1910.
Millət – İbrahimxəlil İsadadə, "Molla Nəsrəddin".
Millətpərəst – Şixəli Nəsirov, qubalı. "Molla Nəsrəddin".
Millətçi – Nəriman Nərimanov, "Hümmət",1917.
Millət tərəfdarı – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin", 1907.
Mim-re – Mikayıl Rzaquluzadə. "Maarif və mədəniyyət", 1926.
Mir Abbas – Mir Abbas Mirbağirov, "İrşad", 1908.

Mir Abbas Mir Həsənzadə İrəvani – Mir Abbas Mir Bağırov. "Tazə həyat", 1907, "Tərəqqi", 1908-1909.

Mirat – Tahirzadə Sabir, "Molla Nəsrəddin". "İrşad", 1907.

Mir Babazadə – Mir Məmməd Hüseyn Mir Babazadə. "Həyat", 1906.

Mir Bağırılı – Mir Abbas Mir Bağırov, "Yeni yol", 1933.

Mirvarid – Mirvarid Dilbazi, "Yeni qüvvə", 1930-1932.

Mir Əbdülvahab Hacı Mir Ağazadə – Əbdülvahab Mirağazadə. "Günəş", 1910.

Mir Əzizli – Seyid Cəfər Cavadzadə, "Hürriyyət", 1919.

Mir Əfzəl Seyyidi – Mir Əfzəl Seyidov, "Maarif yolu", 1925.

Mirzə Balaqardaş – Balaqardaş Əlimuradzadə. "Səda", 1910.

Mirzə Ələbbas Müznüb təxəllüs Mütəllibzadə Bakui – Ələbbas Mütəllibzadə, "Tazə həyat", 1908.

Mirzə Qoşunəli – Yusif Rəhimzadə. "Molla Nəsrəddin". "Kəlhiyyət".

Mirzə Qoşunəli – Həsən İxfa Əlizadə, "Molla Nəsrəddin", "Kommunist".

Mirzə Qoşunəli – Ələkbər Üryan.

Mirzə Qoşunəli Təbrizi – Rəhimzadə Yusif, "Molla Nəsrəddin".

Mirzə Qurqur – Əliheydər Qarayev. "Bakı fəhlə konfransı əxbarı", 1919.

Mirzəzadə – Qəfur Rəşad Mirzəzadə. "Tazə həyat", 1907.

Mirzə Kəfənsiz – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin", 1908.

Mirzə Gülzari Sərabı – Bayraməli Abbaszadə. "İttifaq", 1909.

Mirzə Gərnəş – Rüstəm İskəndərzadə. Salyandan.

Mirzə Məmməd – Mirzə Məmməd Həməzadə. "İttifaq, 1909."

Mirzə Məmməd Gəncəyi – Mirzə Məmməd Axundov, "Molla Nəsrəddin", "Şərqi-Rus", 1903.

Mirzə Səncərani – Həsən İxfa. "Babayi-Əmir". 1915.

Mirzə Sadiq Naxələf – Molla Sadiq Süleymanzadə, "İttifaq", 1909.

Mirzə Təraqqa – Məmmədəli Mənafzadə. "Sədayi-həqq", 1912.

Mirzə Xəbərçi – Nəriman Nərimanov. "Hümmət", 1917.

Mirinski – Mir Abdulla Mirinski, artist.

Miriş – Mir İbrahim Ağamirzəzadə, "Qarabağ", 1919.

Mir Yusif Vəzir – Yusif Vəzirov, "Tazə həyat", 1907.

Mir Musəvi – Mir Həsən Məsumov. "Həyat", 1906.

Mir Paşa – Mir Paşa Sadiqov, artist.

Mir Rövşən Nuxui – Mir Rövşən Əfəndizadə. "Şərqi-Rus", 1903.

Mir Cabbar – Mir Cabbar Miryəhyayev, "Yeni yol", 1928.

Mir Cəlal, Araslı – Mir Cəlal Paşayev, Həmid Araslı. "Kommunist", 1931.

Mir Cəfər Seyidzadə – Seyid Əzim Şirvaninin oğlu. "Yeni İrşad", "Məktəb", 1912.

Miskin – Nəbi Oruc oğlu, XX əsrdə Gürcüstanda Borçalı mahalından – şair.

Miskin – Nağı Salyanlı, şair.

Miskinli – Mirzə Sadiqov.

Mismar – Səməd Mənsur Kazımzadə, "Günəş", 1910.

M-li – Qulam Məmmədli, "Kommunist", 1938.

M-li Q – Qulam Məmmədli, "Kommunist", 1938.

Mozalan – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".

Mozalan – Haqverdiyev Əbdülrəhim. "Molla Nəsrəddin". 1906-1908.

Mozalan – Qurbanəli Şərifzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.

Mozalan – Ömər Faiq Nəmanzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.

Mozalan – Mümtaz Salman. "Molla Nəsrəddin".

Mozalanbəy – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin".

Molla Aşıq – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.

Molla Bayquşalı – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1915.

Molla Balbala – Əliağa Vahid, “Babayi-Əmir”, “Məzəli”, 1915-1916.
Molla Veyil – Cəfər Bünyadzadə, “Səda”, 1910.
Molla Qulu – Ömər Faiq Nemanzadə, “Molla Nəsrəddin”.
Molla Qurqur – Əli Razi Şəmçizadə. “Molla Nəsrəddin”. 1907.
Molla Quş – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”, 1908.
Molla Dostu xanım bacı – Əli Razi Şəmçizadə. – “Yeni İrşad”, 1911.
Molla Əli Razi – Əli Razi Şəmçizadə. “Molla Nəsrəddin”, 1906.
Molla Əli Şəmçizadə – Əli Razi Şəmçizadə. “İrşad”, 1906.
Molla Əli – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1909.
Molla Əmu – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1910.
Molla Zoru – Mirzə Məmməd Axundov. “Molla Nəsrəddin”. 1910.
Molla İsmayıl Həsənzadə – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”, 1910.
Molla Minaxanım – İbad Əliyev, “Molla Nəsrəddin”. 1923.
Molla Nəsrəddin – Cəlil Məmmədquluzadə – hər yerdə.
Molla Nəsrəddin – Ömər Faiq Nemanzadə, “Molla Nəsrəddin”.
Molla Nəsrəddin – Sabir Tahirzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1906-1908.
Molla Nəsrəddinbəy – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”, 1917.
Molla Nəsrəddin idarəsinin təbibi Mozalan – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”, 1907.
Mollapərəst – Axundov Mirzə Məmməd, “Molla Nəsrəddin”. 1910.
Mollapərəst həmşəri – Mir Mahmud Kazımovski, “Arı”.
Molla Pompoşalı – Səməd Mənsur KazıMZadə, “Tuti”, 1916.

Molla Rzaqulu – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1910.
Molla Sarsaqqulu – Cəfər Bünyadzadə, “Sədayi-həqq”, “Tuti”.
Molla Fırıldaq – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1906.
Molla Xəsrəddin – Ələbbas Mütəllibzadə.
Molla Xırdavatçı – M.Səid Ordubadi. “Kommunist”, 1923.
Molla Haray – Cabbar Əskərzadə, “Kəlhiyyət”, 1912.
Molla Həsərət – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1906.
Molla Çəyirtkə – Axund Yusif Talıbzadəyə mətbuatda və ictimaiyyətdə verilmiş ləqəb.
Molla Cibiştanqulu – Sabir Tahirzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1908.
Moskva Oruc – Oruc Orucov, “Tazə xəbər”, 1912.
Mömin – Ömər Faiq Nemanzadə. “Molla Nəsrəddin”.
Mömin – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”. 1908.
Mömin müəllim – Xəlil İbrahimov, “Kəndçi qəzetəsi”, 1924.
Mömin naxırçı – Əli Razi Şəmçizadə. “Tuti”, 1916; “Kəndli qəzetəsi”, 1924.
Mömin – Qəzali Gilasov. “Dağıstan fəqərəsi”, 1929.
Mömin çinovnik – Mümtaz Salman “Tuti”, 1916-1917; “Şeypur”, 1919; “Molla Nəsrəddin”. 1922.
Möhkəm – Əliağa Vahid, “Tuti”, 1916.
Möhsün – Möhsün Nəvvab Ağamirzadə, “Ziya”, 1879.
Möhsünbəy Qubbeyi – Hacı Cavad Möhsün bəy. “Ziyayi-Qafqaziyyə”, 1881.
Mraçniy tip – Arutçev V. A. “Baku”, 1906.
Muzdur Vəliyev – Əli Vəliyev. “Azərbaycan kəndçüsü”, 1934.
Musa Abbaszadə – Musa Şəmsəddinski. “Açıq söz”, 1917.
Musa Şəmsəddini – Musa Şəmsəddinski, “Açıq söz”.
Musiqar – Üzeyir Hacıbəyov, “İrşad”, 1907.

Musiqiçi – Üzeyir Hacıbəyov. "İqbal", 1912; "Yeni İqbal", 1915-1916.

Mustafabəyov – Əbdülmömin Sərkərov.

Mustafa Lütfi Şirvani – Mustafa İsmayılov, "Həyat", "Günəş".

Musulmanin – Mir Fəttah Musəvi, "Asxabad", 1915-1917.

Musulmanin – Eynalı Sultanov, "Qruziya", 1918.

Muğanlı – Əhmədağa Qurbanov, yazıçı.

Muzdur – Əli Vəliyev, "Kommunist", 1929.

Muxtar – Muxtar Əfəndizadə, "Tazə həyat", 1908.

Müavini Ari – Dadaş Bünyadzadə, "Arı", 1911.

Mübariz – Məmməd Mübariz Əlizadə, "Yeni qüvvə", 1930-1934.

Müvəqqəti – Dadaş Bünyadzadə, "Tuti", 1916.

Müvəqqəti Tuti – Dadaş Bünyadzadə, "Tuti", 1916.

Müqbil – Müqbil İbrahimzadə, "Əfkari mütəllimin", 1917.

Müdiri Məsul Əbülhövl – Süleyman Məlikov, "İdarəmizin güzgüsü", 1927.

Müəllim Q. Rəşad – Qafur Rəşad Mirzəzadə, "Xalq maarifi", 1920.

Müəllim Qafur Ağa Mirzəzadə Şirvani – Qafur Rəşad Mirzəzadə, "Tazə həyat", 1907.

Müəllim Davud – Davud Ağamirzəyev, "Əfkari mütəllimin", 1919.

Müəllim Y. Kənan – Yusif Rəhimzadə, "Yeni İrşad", 1912.

Müəllim Məmməd Nari – Məmmədəli Xəlifzadə, "Tazə həyat", 1907-1908.

Müəllim Mirzə Abdulla Talıbzadə – Abdulla Şaiq, "Həyat".

Müəllim Mustafazadə – Əliməmməd Mustafayev, "Yeni İqbal", 1915.

Müəllim Naci – Müəllim Naci Rəcəbzadə, "Yeni İqbal", 1917.

Müəllim Nemanzadə – Ömər Faiq Nemanzadə, "Tərcüman", 1898.

Müəllim S-zadə – Məmmədəli Səfərov, "İqbal", 1913.

Müəllim Hafiz Mustafa – Mustafa İsmayılov, "Bürhani tərəqqi", 1909.

Müəllim H.M. – Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Qızıl yulduz", 1920: "Zəhmət" 1926.

Müəllim İmamzadə – Əbdülkərim İmamzadə, "Azərbaycan" 1919.

Müəllim C.C.-li – Cavad Cüvarlı, "Kommunist", 1927.

Müəllim Hacı Ağa Abbasov – Hacıağa Abasov, "Səda", 1910.

Müəllim Hacı Kərim Sanıyev – Hacı Kərim Sanılı, "Həqiqət", 1910.

Müəllim Cəfər – Cəfər Bünyadzadə, "Məktəb", 1912.

Müəmmaçı – Mirzə Ağa Salamov, şair, "Sədayi-həqq", 1912.

Müznüb – Ələbbas Mütəllibzadə, "Zənbur", 1909.

Müznüb – "İttifaq pərəst" – Ələbbas Mütəllibzadə, "İttifaq", 1909.

Mülhid – Həsən Səyyar, şair, "Tuti", 1915-1916.

Mülhid – Əliağa Vahid İskəndərzadə, "Molla Nəsrəddin". 1924, "Kommunist".

Münəqqil – Ələbbas Mütəllibzadə, "Şəhabi-Saqib", 1911.

Münadi – Əliqulu Nəcəfov, "Yeni İrşad", 1911 (Culfadan)

Münir – İbrahim Əhmədov, "İrşad", 1906.

Müniri – Ağadadaş, şair.

Münir Mazandarani – İbrahim Əhmədov, "İrşad", 1906.

Münsif – Mir Həsən Seyid Yusifzadə, "Tuti", 1906.

Mürəttib – İlyas Abbaszadə, "Zəhmətkeş səhnəsi", 1920.

Mürəttib – Qulam Məmmədli, "Ruznameyi-Mavərayi- bəhri-Xəzər". 1916.

Mürəttiblər – Səməd Mənsur KazıMZadə, "Zəhmət sədası", 1919.

Mürəttib Seyid Hüseyn – Seyid Hüseyn Sadıqzadə, "Şəhabi-saqib", 1911.

Mürəttib Seyid Hüseyn Sadiqzadə – Seyid Hüseyn Sadiqzadə, "Tazə həyat", 1907.

Mürid – Molla Mahmud Çakər, "Yeni fikir", 1924-1926.

Mürid Əyyar – Cabbar Əskərzadə, şair. "Babayi-Əmir". 1915.

Müridül-məşayix – Əli Məhzun Rəhimov, "Molla Nəsrəddin".

Müridçi – Molla Mahmud Çakər, – "Yeni fikir", 1924-1926.

Mürtəd – Ələbbas Mütəllibzadə, "Kommunist", "Molla Nəsrəddin". "Damğa".

Mürşid – Vahid Əliağa.

Mürşüd – Balaqədəş Səttaroğlu, şair.

Müsavətçi şair Əli Razi – Əli Razi Şəmçizadə. "Musavat", 1918, "İstiqlal", 1918.

Müsəfir – Yəhya Şükürov, "Zəhmət, 1926. "Türkmənistan" 1923.

Müsəlman – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.

Müsəlman qızı – Seyid Məsum Musəvi, "Təkamül", 1906.

Müsəhhih – Seyid Hüseyn Sadiqzadə, "İdarəmizin güzgüsü", 1923.

Müslümsadə – Yusif Talibzadə, "Həyat", 1906.

Mütəllib oğlu Abid Alp – Əmin Abid Mütəllibzadə, "Azərbaycan" 1918.

Mütəllib Ə.H. – Əli Səid Hacı Məmmədzadə, "Bürhani-həqiqət", 1917.

Mütəllib H. Ağayev – Hüseynağa Ağayev, "Qızıl yulduz", 1920.

Mütərcim Qəfur – Qəfur Rəşad Mirzəzadə, "Tazə həyat", 1908.

Mütərcimi Ə.S. – Sabir Tahirzadə, "Həqiqət", 1910.

Mütərcim K.V.M. – Kərbəlayi Vəli Mikayılzadə, "Şəhəbi Saqib", 1911.

Mütərcimi Filankəs – Üzeyir Hacıbəyov. "Tərəqqi", 1908.

Mütəcim Ü. – Üzeyir Hacıbəyov. "Tərəqqi", 1908

Mütəcim Üzeyir – Üzeyir Hacıbəyov. "Həyat" 1905; "Tərəqqi", 1908.

Mütəşair – Səməd Mənsur Kazımzadə, "İqbal", 1913.

Müftəxorudövlə – Hacı Səlim Qasımzadə, "Zənbur", 1909.

Müxbir – Mümtaz Salman. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Müxbiri məxsus Ə.zadə – Feyzulla Əliquluzadə, "Həqiqət", 1910.

Müxbiriniz Boynu qırxmallı – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Dübbəçi mirzalı – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Damulla – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz vasvası – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Eşşəkdağlayan – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz İynə – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Kələmguş – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.

Müxbiriniz Köhnə zurnaçı – Məmmədəli Səfərov, "Tuti", 1916.

Müxbiriniz Lifli – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Malxulyalı – Sabir Tahirzadə.

Müxbiriniz müəllim – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Silləli – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Hacı Gülabdan – Salman Əskərov, "Şeypur", 1919.

Müxbiriniz Hacı Lüleyn – Salman Əskərov, "Tuti", 1916.

Müxbiriniz Qraf Fon Hayzen – Salman Əskərov, "Tuti", 1917.

Müxbiriniz Usta Murad – Salman Əskərov, "Tuti", 1916.

Müxbiriniz Usta Murad Bənnə – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Müxbiri-Səyyar – Məmmədsadiq Axundov, "Günəş", 1910.

Müxbiri-Səyyar – Məmmədsadiq Rəhimzadə, "İqbal", 1912.

Müxbiri-Təyyar – Əli Fəhmi Cəfərzadə. "Yeni İrşad", 1911.

Müxbir Cavanşirli – Qulu Quluzadə, “Kəndçi qəzetəsi”, 1924.
Müxlisiniz Kələm Guş – Cəfər Bünyadzadə, “Səfa”, 1911.
Müxlişi Şümo Dəxo – Ələkbər Dehxuda. “Suri-İsrafil”.
Mühəqqəq – Tağızadə Əlihüseyn. “Molla Nəsrəddin”.
Mühəqqər – Ziya Əfəndiyev “Yeni fikir”.
Mühəqqər – Məmməd Rizazadə “İşiq yol”, 1923-1924. “Yeni fikir”, 1925.
Mühərrir – Mirzə Əli Qərəbaği, şair, “İqbal”, 1914.
Mühərrir – Seyid Hüseyn Sadıqzadə, “İqbal”, 1914.
Müştaqi – Bəxtiyar Məmmədhüseyn Nəcəf oğlu Bəxtiyarlı, şair.
Müştəri – Məmmədağa Müctehidzadə, “İqbal”, 1913.
Mıgmiğ – Cəlil Məmmədquluzadə, “Molla Nəsrəddin”, “Yeni yol”, 1923.
Mıgmiğa – Səməd Mənsur Kazımsadə, “Tuti”, 1915-1916.
Müşfiq – Müşfiq Məmmədoğlu. “Ziyayi- Qafqaziyyə”. 1881.

N

N. – Nasirli Yaqub, “Qızıl yulduz”, 1920; “Yeni yol”, 1923. “Zəhmət”, 1926.
N. – Əli Nazim, “Yeni yol”, 1927.
N. – Nəriman Nərimanov, “Hümmət”, 1917-1918, “Tərcüman”
N. – Ömər Faiq Nemanzadə, “Həyat”, 1906: “Yeni İqbal”, 1916.
N. – Neman Məmmədli, “Kommunist”, 1930.
N. B. – Nemət Bəsir Hacıyev, “Hürriyyət”, 1919; “Zəhmət sədası”, 1919.
N. Bağirov – Nüsrət Bağirov. “Azərbaycan” 1944.
N. Bəsir – Nemət Bəsir Hacıyev. “Kommunist”, 1924, “Yeni qüvvə”, 1932-1934.

N. B... – Nəcəfbəy Vəzirov. “Əkinçi” 1875, “Ziyayi-Qafqaziyyə”. 1884.
N. Q.N. – Nəcəfqulu Nəcəfov. “İrşad”, 1907-1908.
N. Yəqub – Yaqub Nasirli, “Yeni kənd”, 1932, “Hücum”, 1932.
N-li. – Yaqub Nasirli. “Kommunist”, 1924.
N. Məmmədli – Neman Məmmədli. “Həmkarlar ittifaqı”, 1926, “Kommunist”, 1936.
N. Mraçniy – Nikolay Şestov. Tiflis rus qəzətləri, 1905-1912.
N. Mürşüdlü – Nurəddin Mürşüdlü. “Yeni qüvvə”, 1930.
N. Nəriman – Nəriman Nərimanov. “Tərcüman”, 1893-1894; “Həyat”, 1906, “Bürhani təəqqi”, 1909-1911.
N. oğlu Rza – Rza Şahvələd, “Kommunist”, 1928.
N. Hacızadə – Niyazi Hacızadə, “Yeni qüvvə”, 1930.
N. Rəşid – Rəşid Nurullayev, “Dağıstan fəqərəsi”, 1929.
N. R. – Rzaqulu Nəcəfov “Maarif işçisi”, 1927.
N. Cəfərov – Nağı Cəfərov. “Təşviqatçı”, 1932.
N. Ş. – Nəsruulla Şeyxov, “Şərqi-Rus”, 1903-1904.
Naqqal – Ağaəli Əzizəoğlu, “Tuti”, 1915-1916.
Naqus – Heydər Məmmədov, “Həqiqət”, 1910; “Yeni İrşad”, 1911.
Nadi – Məmmədəli Xəlifəzadə, “Ülfət”, “Tazə həyat”, 1907-1908.
Nadim – Hüseyn Quluzadə. “İqbal”, 1914.
Nadi – Hənəfi Zeynallı, “İqdam”, 1915.
Nadir – Hüseyn Hüseynov – şair.
Nadinc – Ələbbas Mütəllimzadə, “Kommunist”, 1925-1927.
Nadinc – Əli Razi Rizazadə. “Əxbari”, 1920.
Nadinc – Qarasultan Gülşəni, “Babayi-Əmir”.
Nazimid-dövlə Mülküm – Mirzə Mülkümxan Nazimid-dövlə, “Ziyayi-Qafqaziyyə”, 1882.
Nazir – Abbasəğa Qaibov, şair.
Nazlı xanım – Məmmədsadiq Axundov, “Şərq qadını”, 1923.

Nakam – Əli Mücrüm Tağızadə, "Molla Nəsrəddin". 1925-1927.

Naməlum – Mirzə Fətəli Axundov.

Namus Mədəni – Əli Azəri, "Molla Nəsrəddin". 1925.

Nanəcib – Hüseynağa Ağayev, "Zəhmət", 1928.

Nari – Məmmədəli Xəlifzadə, "Tazə həyat", 1907-1908, "Günəş", "İqbal".

Nari – Abdulla Divanbəyoğlu – yazıçı.

Naseh – Hüseyin Əlizadə (Gəncə), "Səda", 1909.

Naseh – Aqalibəy Əfəndiyev, şair.

Nasir İrəvani – Məmmədəli Hacı Məmmədzadə, "İqbal", 1914.

Nasirli – Yaqub Nasirli, "Yeni yol ", 1922; "Türkmənistan", "Hambal", "Zəhmət", 1925-1928.

Nasirli – Əlihüseyn Tağızadə, "Molla Nəsrəddin". 1925

Nafiz Şirvani – Əhmədbəy Atamalibəyov, "Azərbaycan" 1919.

Naməyus – Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad", 1906-1907.

Naxələf – Molla Sadıx Rahil Süleymanzadə, "Bəhlul", 1907; "Zənbur", 1909.

Naxələf Sadıq – Molla Sadıq Süleymanzadə, "İttifaq", 1905.

Naxçıvan Z.B. – Zülfüqarbəy Hacıbəyov, "Yeni İrşad", 1912.

Naxçıvanlı Ə. – Əli Səbri Qasimov, "Yeni İrşad", 1912.

Nahi – Mirzə Məmməd Axundov, "Şərqi-Rus", 1903.

Neizvestniy – Eynalı Sultanov, "Zakavkazye", 1907.

Nemanzadə – Ömər Faiq Nemanzadə, "Şərqi-Rus", 1904.

Nemət – Nemət Əbdürrəhimov.

Nemət Həqir – Nemət Bəsir Hacıyev, "Tərəqqi", 1909.

Nemət Həqir Balaxani – Nemət Bəsir Hacıyev, "İttifaq".

Neon – Əzimzadə Əzim, rəssam.

Ner – Nəriman Nərimanov. "Prikaspiyski Kray", 1910; "Bürhani tərəqqi", 1910.

Ner – Nərimanov Nəriman, "Prikaspiyski Kray".

Nəştər – Məmmədəli Mənafzadə. "Kommunist", 1924-1925.

Nəştər – Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Hambal", 1925, "Zəhmət", 1925-1927.

Nəştər – Süleyman Səfərov. "Yeni fikir", 1925-1926.

Nəştərbəy – Əlisəttar İbrahimov, şair.

Nəbi oğlu – Rza Nəbi oğlu Şəhvələd – jurnalist, yazıçı.

Nəbi Xəzri – Nəbi Ələkbər oğlu Babayev – şair.

Nəqqaş – Mirzə Bağır Təbrizi. "Yeni fikir". 1925-1927.

Nəql eyləyib Məşədi Xəkəndaz, yazıya götürüb Lağlağı – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin". 1908.

Nəzərli – İsrafil Nəzərov. "Yeni yol", 1925.

Nəzmi – Məmmədhüseyn Həsənzadə, "Türkmənistan", 1925.

Nəim Əyyar – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir".

Nəyyiri Nuri – Qulamhüseyn İsmayılzadə. "Yeni həqiqət" 1910.

Nər – Nərimanov Nəriman, "Həyat", 1905-1906; "İrşad", 1906-1908; "Məktəb", 1911.

Nəriman – Nəriman Nərimanov, "Həyat", "İrşad", "Bürhani tərəqqi".

Nərimani – Nərimanov Nəriman, "Bürhani tərəqqi".

Nərimanbəy Nərimani – Nərimanov Nəriman, "Bürhani tərəqqi", 1911.

Nərimanov – Əlimirzə Nərimanov, "Yeni qüvvə", 1930-1935.

Nəsim – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir".

Nəsim Əyyar – Ələbbas Mütəllibzadə, "Babayi-Əmir".

Nəsir – Nəsir Quluzadə. "Gənc pedaqoq". 1925.

Nəsir İmadi – Nemət Bəsir Hacıyev. "Zəhmət", 1922.

Nəcəf – Nəcəfbəy Vəzirov, "Əkinçi".

Nəcəf Vəzirzadə – Nəcəfbəy Vəzirov, "Əkinçi".

Nəcəfzadə – Əbdüləli Nəcəfzadə, "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.

Nəcmi – Yəhya Şükürov. "Zəhmət", 1926.

Nəcimi – Ağabəy İsrailbəyli, "Qırmızı Günəş", "Molla Nəsrəddin". 1922.

Nəcimi Krasnovodski – Şükürov Yəhya, "Zəhmət", 1926.

Nəccar – Əbdülrahim Talıbov, yazıçı.

Nəccar zadə – Əbdülxalıq Qafar zadə Cənnəti, şair.

Nəşriyyatçı – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin", 1926.

Nida – Mehdi Sadıqov, "Tərəqqi", 1908-1909, "Həqiqət", 1910; "Tazə xəbər", 1912.

Nida – Mir Abbas Mir Bağırov, "İrşad", 1907.

Niyzədar – Sabir Tahirzadə, "Günəş", 1910.

Nizə – Qəhrəman Əliyev Sarovlu, "Molla Nəsrəddin". 1930.

Nir – Nərimanov Nəriman, "Bürhani tərəqqi", 1910-1911,

Nisab – Əbdülxalıq Yisif. "Məzəli", 1915.

Nicdət – Ələbbas Mütəllibzadə – tərcüməçi-jurnalist.

Nicdət Hüseyin – Hüseyin Mütəllibzadə – tərcüməçi-jurnalist.

Niş – Sadıqzadə Seyid Hüseyin, "İqbal", 1913, "Doğru söz", 1916

Nişançı – İbrahimxəlil Səfərəlizadə. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

N. N. – Əzim Əzimzadə, rəssam.

Novruz – Əmin Fərşçiyev, "Azərbaycan", 1945.

Novxanlı – Məmmədsadiq Axundov, "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

N-oğlu – Rza Şahvələd, "Yeni fikir".

Nofəl – İbrahim Tahir Musayev – şair.

Nofəl – Əliağa Vahid İskəndərzadə, "Molla Nəsrəddin". 1925-1927.

Nofəl Tənbəl – Əliağa Vahid İskəndərzadə, "Molla Nəsrəddin".

Noxtalı – Cabbar Əskərzadə, "Ləklək", 1914.

Noxtasız – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Tuti", 1916.

Novbər – Məşədi İbrahim. "Tuti", 1916.

Novbərli – Məşədi İbrahim. "Tərəqqi", 1908.

Nökərin Kələm Guş – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.

Nökəriniz Hərdəmxəyal – Məmməd Səid Ordubadi, "Səda", 1911.

Nuri – Mir Mahmud Ələskərzadə, "Dirilik", 1915.

Nuri – Qulam Hüseyin İsmayilzadə, şair.

Nuri – Nuri Cəfərov, "Şəki fəhləsi", 1926.

Nuxa şeytani – Rəşid Vəlibəyov, "Molla Nəsrəddin". 1925-1929.

Nuxulu H.T. – Mirzə Həsən Tahirov. "İrşad", 1906.

Nuxalı – Rəşid Vəlibəyov. "Kəndçi qəzetəsi", 1926.

Nurəddinov Aslan – Zifeld. "Kommunist", 1927.

Nuri Nuriyev – Məmmədsadiq Əfəndiyev, tərcüməçi, 1927.

O

...**O...** – Məmmədzadə Əli Nəzmi, "Tuti", 1916-1917.

O. Alp – Osman Alp Əfəndiyev, "Dağıstan fəqərəsi", 1929.

O... O... – Oruc Orucov. "Günəş", 1910.

O. Q. Sarıvəlli – Osman Sarıvəlli.

O. Dərənayrılı – Osman Dərənayrılı, "Maarif işçisi", 1927.

O. Orucov – Oruc Orucov. "Günəş", 1910.

O. S. – Osman Sarıvəlli.

O. Fəhmi M-zadə – Osman Məmmədzadə, "Həyat", 1906.

O. Şinq – Şmerling Oskar İvanoviç, rəssam. "Molla Nəsrəddin", "Xatabala".

Obaşdançı – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1909.

O birisi – Hacı İbrahim Qasımov. "Məzəli", "Sədayi-Qafqaziyyə", "Yeni İqbal".

Oğlu – Ələbbas Mütəllibzadə, "Şəhabi- saqibi", 1911.

Oğuz – Hüseyin Tələt, "Açıq söz", 1916-1917.

Odinokiy – Məmməd Qarayev, "Zakavkazye", "Zakavazskoye slovo".

O molla – Məmmədəli Manafzadə. "Zəhmət", 1925.
Oraq – Murtuza Nağıyev, "Kommunist", 1925-1927.
Oraq Çəkiç – Murtuza Nağıyev, "Kommunist", 1925-1927.
Ordubad İrəvanski quberniya Məmməd Hacıağazadə
Səid – M.S. Ordubadi, "İrşad", 1907.
Ordan-burdañçı – Üzeyir Hacıbəyov, "Yeni yol", 1924.
Oruc – Oruc Orucov, "Azərbaycan", 1919.
Osman Alp – Osman Alp Əfəndiyev, "Dağıstan fəqərəsi", 1928.
Osman Talib – Osman Cüməzadə, "Yeni qüvvə", 1930-1934.
O səyyah – Məmmədəli Manafzadə, "Zəhmət", 1926.
O taylı – Əliqulu Nəcəfov, "Molla Nəsrəddin". 1910.
O taylı – Mir Mahmud Kazımovski, "Məlumat", 1911.
O taylı – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin",
O taylı – Nəsirli Yaqub, "Zəhmət", 1926; "Toxmaq", 1923.
O taylıbəy – Mir Mahmud Kazımovski, "Məlumat", 1911.
O söz – Əliqulu Nəcəfzadə, "Gələcək", 1919.
Ovc. – Osman Cüməzadə. "Şəki fəhləsi". 1928.
Oruclu M. – Məmmədağlı Orucov. "Yeni yol", 1924.
Öz şairimiz – Nəcəfov Əliqulu, "Molla Nəsrəddin". 1913-1914.
Öyrədən – Fərhad Ağazadə, "Yeni yol", 1922.
Öyrədiçi – Fərhad Ağazadə, "Yeni yol", 1922-1923.
Ömər Əlioğlu – Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad", 1907.
Ömər ibni Əbdud – Hacı Səlim Qasımsadə. "Zənbur", 1909.
Ömər Neman Ağazadə – Ömər Faiq Nemanzadə,
 "Tərcüman", 1895.
Ömər Faiq – Ömər Faiq Nemanzadə, "Açıq söz", 1916, "Yeni
 yol", 1923.
Özübəy – Nərimanov Nəriman, "Hümmət", 1917.
Özü – Əziz Şərif, "Yeni fikir", 1923-1925.
Özlərindən – Əsəd Tahirov. "Yeni yol", 1927.

P

P. – Əlipaşa Hüseynzadə, "İqdam", 1915.
P. – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Azərbaycan", 1945. "Ajir".
P. S. – Paşa Səfərov, "Həkarlar İttifaqı", 1926.
P. C. – Seyid Cəfər Cavadzadə, "Azərbaycan", 1945.
P. Cəfərov – Paşa Cəfərov, "Sovqat", 1917. "Azərbaycan
 kolxozçusu", 1930-1934.
Payıpiyadə – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin",
 1930.
Palazqulaq – Əbdülxalıq Axundov. "Zənbur", 1909.
Palazqulaq – Məmmədəli Səfərov – "Yeni İrşad", 1912.
Palanduz şairlərindən Niyədar – Sabir Tahirzadə. "Günəş",
 1910.
Papiros satan – Əliağa Vahid. "Ədəbiyyat qəzetəsi". 1940.
Parlaman üzvü Sadıq Axundzadə – Məmmədsadıq
 Axundov, "Azərbaycan" 1919.
Pardalaq – Cəlil Məmmədquluzadə, "Molla Nəsrəddin",
 1907.
Pompoşalı – Səməd Mənsur Kazımsadə, "Şeypur", 1918.
 "Tuti", 1916.
Papirosçəkən – Əli Nəzmi Məmmədzadə.
Parij – Smirnov. "Bakinskiye İzvestiya", 1900.
Patıltı – Sabir Tahirzadə. "Zənbur", 1909.
Paxıraçan – İsfəndiyar Babayev, "Molla Nəsrəddin".
Paşa – Ataxan Paşayev, "Kirpi", 1967.
Paşayev Monhayzer – Mir Cəlal Paşayev. "Kommunist".
Paşayev M. C. – Mir Cəlal Paşayev. "Kommunist".
Paşa Hüseynzadə Badkubeyi – Əlipaşa Hüseynzadə, "Tazə
 həyat", 1907.
Petrovskili – Rəhim Hüseynzadə, "Molla Nəsrəddin".
Paşayev A. – Paşayev Ataxan, "Azərbaycan arxivi", 1973.
Pəjmirdə – Əli Məhzun Rəhimov, "Molla Nəsrəddin".

Pəjmürdə – Əli Azəri, "Molla Nəsrəddin".
Pəzəndə – Ələbbas Mütəllibzadə.
Pərviz – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Ajir", 1941-1944.
Pən Abbas – Makulu Abbas, "Yeni fikir".
Pərişan – Hacı Əli Nardarani, "Dirilik", 1915.
Pərişan – Molla İbrahim Şahsevən, "Molla Nəsrəddin".
Peşiman qoca – Əli Nəzmi Məmmədzadə.
Piyaniskə – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti".
Pişəvəri – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Ajir", "Azərbaycan".
Piçaxçı oğlu – Baba Babayev. "Yeni fikir", 1925.
Poltaratski müəllim M.H. – Məmmədhüseyn Həsənzadə, "Zəhmət", 1926.
Pişnamazzadə – Fərəc Pişnamazzadə, "Tazə həyat", 1907.
Pişnamazzadə – Məmməd Pişnamazzadə, "Tazə həyat", 1907.
Poltaratski İ. Həqqi – İsmayıl Həqqi (türk zabiti). "Qızıl yulduz", 1920.
Posetitel – Əziz Şərif. "Zakavkazyə", 1913.

R

R. – Heydər Əfəndiyev, "Şəki fəhləsi", 1925-1926.
R. – Rəhimbəy Məlikov, "Kaspi", 1905, "Kavkazskaya kopeyka", 1911.
R. Abdullazadə – Rzaqulu Abdullazadə – "Ruznameyi Mavərayi bəhri Xəzər", 1915-1916.
R. Axundov – Ruhulla Axundov, "Kommunist", 1923.
R. B. Məlikov – Rəhimbəy Məlikov. "Bakinets".
R. Vəlibəyli – Rəşid Vəlibəyli, "Yeni fikir", 1927.
R. Q. B. – Əliağa Qasimov. "Kaspi", 1904.
R. Q.N-zadə – Rzaqulu Nəcəfov. "Bürhani-tərəqqi", 1909.
R. Q. Nəcəfov – Rzaqulu Nəcəfov, "Həqiqət", 1910.
R. Quliyev – Rza Quliyev, "Azərbaycan", 1946.

R. Ə.zadə – Məmmədəli Səfərov. "İqbal", 1914.
R. Əfəndizadə – Rəşid Əfəndizadə. "Yeni İrşad", 1911. "Məktəb" 1912.
R. Darablı – Rza Hüseyinov – artist.
R. Quliyev – Rəşid Quliyev – şair.
R. Ərəbski – Ruhulla Sidqi Axundov, artist.
R. Ərəbski – Rza Ərəbski, artist.
R. Z. – Rza Zaki Lətifbəyov, "Azərbaycan" 1918-1919, "Günəş", 1910.
R. Zəka – Rəfiq Hacıyev – şair.
R. Zərdabi – Rəhimbəy Məlikov, həvəskar artist.
R. Zaki – Rza Zaki Lətifbəyov. "Azərbaycan" 1918.
R. İ. – Rəşid İsmayılov. İncilərdən qabaq Tiflisdə nəşr edilən rusca qəzetlərdə.
R. İsmayılov – Rəşid İsmayılov, "Kaspi", 1905.
R. Y. – Rəşid Yusifzadə. "Tazə həyat", 1908, "İttifaq", 1909.
R-li – Əhməd Rəcəbli, "Azərbaycan fəqərəsi", 1919.
R-li – Mikayıl Rəfili. "Maarif və Mədəniyyət", 1926.
R. M. – Rasizadə Məmməd, "Şərq qapısı", 1934.
R. M. – Rəhimbəy Məlikov, "Kavkazskaya kopeyka", 1911.
R. Melikov – Rəhimbəy Məlikov, "Kaspi", 1905.
R. Məlikov – Rəhimbəy Məlikov, "İrşad", 1907-1908.
R. N. – Rzaqulu Nəcəfov, "Dan yıldızı", 1926. "Yeni fikir", 1926.
R. Məmməd – Rasizadə Məmməd. "Şərq qapısı".
R. Mikayıl – Mikayıl Rzaquluzadə.
R. Nəcəfov – Rzaqulu Nəcəfov, "Yeni Gəncə", 1925.
R. Nəcəfzadə – Rzaqulu Nəcəfov. "Həqiqət", 1910.
R. Nigar – Nigar Rəfibəyli, "Hücum", 1932.
R. R. – Rəsul Rəsullu, "Şəki fəhləsi", 1925-1926.
R. S. – Rəhim Sultanov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
R. T. – Rza Təhmasib. "Qurtuluş yolu", 1920.
R. Heydər – Ramiz Məmmədov – müasir şair.
R. Ş. – Rza Şahvələd. "Yeni fikir", 1924-1926.

Raqi – Əbdülxalıq Əbdülqani oğlu, şair.
Raqib – Əliağa Qasimov, "Kaspi", 1904, "Həyat", 1906, "Sədayi-millət", "Füqəra-füyuzatı", "İqbal", 1914.
Raq. –b. Melikov – Rəhimbəy Məlikov, "Kaspi", 1905.
Raqib – Cavadzadə Seyid Cəfər. "Bakı fəhlə konfransı əxbarı", "Kənd füqərası", "Hümmət", "Azərbaycan füqərası".
Razi – Əli Şəmçizadə, "İrşad", 1906, "Açıq söz", 1916.
Rai – Əli Yusifzadə, "Azərbaycan", 1918, "Qurtuluş", 1920.
Ray – Camo Hacınski. "Kaspi", 1906.
Ramanalı – Ağabala Ağayev, "Həmkarlar ittifaqı", 1926.
Rami – Abdulla Divanbəyoğlu, "Həqiqət", 1910.
Ramiz – Mirzə Əli Abbasov, artist.
Ramiz – Ənvər Qasımzadə, yazıçı.
Rəfail Zəka – Rəfiq Hacıyev – şair.
Rəfiq Zəka – Rəfiq Hacıyev.
Rax. b. Melikov – Rəhimbəy Məlikov, "Kavkazskaya kopeyka", 1911.
Rahil – Molla Sadiq Süleymanzadə, "Səda", "Sədayi- həqq".
Rey – Səfərov Rüfətpaşa, "Kommunist", 1921-1922.
Rejissor Molla oğlu – Ruhulla Axundov, Sidqi, artist.
Rəqibi – Süleymanbəy Qasımbəyov, "İqbal", 1913.
Rəncur – Balaqədəş Səttaroğlu – "Məktəb", 1916, "Damğa", 1924.
Riyazi – Qumriyev. "Şərqi-Rus", 1904.
Rəmzi – Cəfər İsmayılzadə, ədəbiyyatşünas.
Rəncbər hambal – Bayraməli Abbaszadə, "Kommunist", 1926.
Rəsizadə Səyyah – Əli Rza Rəsizadə, "Tazə həyat", 1907.
Rəssam Q. Xalıqzadə – Qəzənfər Xalıqov – "Maarif və Mədəniyyət".
Rəsizadə – Hüseyn Cavid, "Şərqi-Rus", 1904. –
Rəsulzadə – Ağahüseyn Rəsulzadə. "Zəhmət sədası", 1919.
Rəfiq – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1910.
Rəhimsiz – Üzeyir Hacıbəyov, "Molla Nəsrəddin". 1909.

Rəhmətlik – Məmmədquluzadə Cəlil. "Molla Nəsrəddin".1930.
Rəcəbli – Əhməd Rəcəbli. "Azərbaycan füqərası", 1919, "Bakı fəhlə-kəndli əxbarı", 1919.
Rəcəbli A. –Abas Rəcəbli. "Kommunist".
Rəşid – Rəşid İsmayılov. Zaqafqaziya rus qəzetlərində.
Rəşid – Rəşid Kazımzadə. "Tazə həyat", 1908 (Bülbülədən), "Bəsirət", 1915.
Rəşid – Rəşid Nurullayev. "Dağıstan füqərası", 1929.
Rəşid – Rəşid Vəlibəyli. "Yeni fikir", 1926.
Rəşid – Rəşid Əfəndizadə, "Füyuzat", 1907.
Rəşid – Əbdülrəşid Məmmədşəfioğlu – şair.
Rəşid – Rəşid Axundov.
Rəşid – Rəşid Quliyev, şair.
Rəşid İbrahimov – Əbdülrəşid İbrahimov, "Şərqi-Rus", 1903-1904.
Rəşt – Rza Şahvələd, "Yeni fikir", 1924-1926.
Riza – Riza Rizazadə. "Maarif və Mədəniyyət", 1923.
Rizayev – Teymur Rizayev, "Yeni qüvvə", 1930-1936.
Rizə – Məmmədəli Səfərov. "Yeni İrşad", 1912, "İqbal", 1912.
Ris. Azima – Əzim Əzimzadə. "Kəlniyət", 1912.
Rican – Mirzə Əlməmməd Bakui "Tazə həyat", 1907, "Həqiqət".
Rövzəpərəst – Məmmədli Mənafzadə. "Sədayi-həqq", 1913.
Rotter – İozef Rotter (Yusif), "Molla Nəsrəddin". "Xatabala", "Eşməkis matraxı".
Ruh. A. – Ruhulla Axundov, "Azərb. füqərası", 1921.
Ruhi – Mustafa Əbdülməcic oğlu, "Şərqi-Rus" 1904.
Ruhi Ə. – Əkbər Ruhi Əliyev, şair, "Zəhmət", 1926-1928.
Ruhi-Reyhan – M.Səid Ordubadi. "Molla Nəsrəddin".
Ruhulqüds – Məhəmməd Hadi, "Tazə həyat", 1907-1908.
Ruhulqüds – M. Hadi – Məhəmməd Hadi, "Tazə həyat", 1908.
Ruminski – Əhməd Ruminski, artist.

S

- S.** – Seyid Əzim Şirvani. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1881.
S. – Sultanməcidi Əfəndiyev, "Hümmət", 1917.
S. – Sabir Tahirzadə. "İrşad", 1906. "Həqiqət", 1910.
S. – Abbas Səhhət Mehdizadə. "Şərqi-Rus", 1903.
S. – Səid Ünsizadə. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1883.
S. – Salehbəy Zöhrəbəyov, "Həyat", 1906.
S. – Süleyman Məlikov, "Zəhmət", 1922, "Kommunist", 1924.
S. – Sabit Rəhman. "Şəki fəhləsi", 1928.
S. – M. Səid Ordubadi, "Səda", 1911.
S. – Hacı Kərim Sanılı. "Yeni yol", 1923.
S. Ağalarov – Seyidağa Ağalarov. "Sovqat", 1917; "Açıq söz", 1917.
S. A. Ağalarov – Seyidağa Ağalarov, "Həyat", 1906.
S. B. – Baskakova S. "Şərq qadını", 1928.
S. Bağır – Bağır Seyidzadə, "Gənc işçi", 1933-1939.
S. Vəli – Süleyman Vəliyev, yazıçı.
S. Qədirov – Salam Qədirzadə, yazıçı.
S. Qəffari – Sorxpuş İskəndər xan Qəffari. "Yeni yol", 1928.
S.E. – Eynalı Sultanov. İnkilabdən qabaq və sonra Tiflisdə çıxan rusca qəzetlərdə.
S. E. İbrahimov – Sənətulla Eynullayev, "Səda", 1910: "İqbal", 1912.
S. E. İbrahim – Eynullayev Sənətulla İbrahimov, "Tərcüman", 1911.
S. Ə. – Əlizadə Səfər (Ağdam). "Kommunist", –1924.
S. Əbülfəzl – Əvəz Sadiq. "Azərbaycan" 1946.
S. Z. – Salehbəy Zöhrəbəyov, "Həyat", 1906.
S. İ. – İbrahimov – Sənətulla Eynullayev. "Tərəqqi", 1909; "İqbal", 1912.
S. K. – Kəmallədin Ünsizadə. "Məzhər", 1908.
S. Kərimoğlu – Sabit Rəhman Mahmudov. "Kirpi", 1952.

- S. L.** – Ağalar Vəzirov. "Kaspi", 1908.
S. M. – Sutanməcidi Əfəndiyev, "İrşad", 1906, "Bakı həyatı", 1912.
S. M. – Səməd Mənsur Kazımzadə. "Həqiqəti-Əfkar", 1912, "Zəhmət sədası", 1919.
S. M. – Süleyman Məlikov. "Zəhmət", 1922.
S. M. – Sultanməcidi Qənizadə. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1881.
S. M. – Səfərov Məmmədəli. "Kommunist", 1924.
S. M. – Məmmədəğa Sultanov. "Azərbaycan" 1946.
S. M. Q. – Sultanməcidi Qənizadə. "İrşad", 1906.
S. M. Qənizadə – Sultanməcidi Qənizadə. "Həyat", 1906.
S. M. Efəndiyev – Sultanməcidi Əfəndiyev, "Jizn natsionalnostey", 1919.
S. M.Ə. – Sultanməcidi Əfəndiyev. "İrşad", 1907.
S. M. Ə.-də – Sultanməcidi Əfəndiyev. "İrşad", 1906.
S. M. Əfəndizadə – Sultanməcidi Əfəndiyev. "İrşad", 1906.
S. M.-zadə – Sultanməcidi Əfəndiyev. "İrşad", 1906-1907.
S. M. oğlu – Süleyman Məlikov. "Zəhmət" 1922.
S. Məlikzadə – Süleyman Məlikov. "Zəhmət" 1922.
S. Məmmədzadə – Sirac Məmmədzadə. "Yeni fikir", "Dan yıldızı".
S. Mənsur – Səməd Mənsur Kazımzadə. "Həqiqəti-əfkar", 1912.
S. Oğlu M. – Mürşüd Səttaroğlu, "Zəhmət", 1922, "Damğa", 1924.
S. Oğlu – Abbas Zamanov. "Ədəbiyyat qəzeti", 1939.
S. Osman – Osman Sarıvəlli. "Hücum", 1933.
S. Rəhim – Rəhim Sultanov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
S. Salamzadə – Salam Salamzadə, "Azərbaycan" 1946.
S. Sani – Süleyman Sani Axundov. "Maarif və Mədəniyyət", 1927.
S. Seyidzadə – Sadıx Seyidzadə. "Yeni qüvvə", 1930-1936.
S. Səlamı – Salam Salamzadə. "Vətən yolunda", 1941-1942.

S. Türk oğlu – Kərbəlayi Vəli Mikayılov. "İqbal". 1914.

S. Fikrət – Sultan Fikrət. "Kommunist", 1920, "Maarif", 1921.

S. Xudayi – Süleyman Xudayev. "Yeni qüvvə", 1930-1935.

S. H. – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "Tazə xəbər", 1912.

S. H. Sadıqzadə – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "Günəş", "Qurtuluş", 1915-1920.

S. Hüseyin – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "İqbal". 1912; "Maarif və Mədəniyyət", 1927. "Hücum", 1932.

S. Şamilli – Seyfulla Şamilov. "Maarif və Mədəniyyət", 1927. "Hücum".

S. Şamil – Seyfulla Şamilov. "Hücum", 1933.

S. Şamilov – Seyfulla Şamilov. "Təşviqatçı", 1932.

Sabiq – Molla Mahmud Çakər. "Yeni fikir", 1925.

Sabir – Sabir Tahirzadə. "İrşad", 1906; "Həyat", 1906.

Sabir – Hacı Seyid Rza Əmirzadə. "Kəşkül", 1884.

Sabir Badkubeyi – Kərbəlayi Vəli Mikayılov. "Şəhabi-Saqib".

Sabir Bakılı – K. Vəli Mikayılov. "Yeni həqiqət", 1911.

Sabiri Sevən – Ələkbərli Məmmədkazım. "Kommunist", 1936.

Sabit – Hacı Şeyxəli oğlu Nadir, şair.

Sabit – Məmmədəli Mənafzadə, şair, "Sədayi-həqq", 1912.

Sabit – Əbdülrəhman Mahmudov (Sabit Rəhman), dramaturq.

Sabit – Mirzə Hadi Hacı Məmməd oğlu Kərbəlayi – biləcərili şair.

Sabınçı – Ələkbərov Haşım. "Molla Nəsrəddin".

Saqqal darağı – Paşa Cəfərov. "Molla Nəsrəddin", 1926-1928.

Saqib – Ələbbas Mütəllibzadə, "Şəhabi-Saqib", 1911.

Saqit – Səyyar Həsən. "Molla Nəsrəddin". "Babayi-Əmir". "Tuti".

Saqit Əyyar – Həsən Səyyar. "Babayi-Əmir".

Sağsağan – Mümtaz Salman. "Molla Nəsrəddin", 1909; "Zənbur", 1919.

Sad-ze. – Saleh Zəki. "Dan yıldızı", 1926.

Sadiq – Şixəli Qurbanovun təxəllüsü.

Sadiq Badkubeyi – Molla Sadiq Rahil Süleymanzadə. "Sədayi-həqq", 1912.

Sadıqzadə S. – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. "Günəş", 1910.

Sai – Abbas İbrahimov. "Sədayi-həqq", 1913.

Sakini qəryeyi Atbasan Məşədi Həsən Xəlilzadə – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1906.

Sakit – Mirəhmədzadə Mirhəsən, şair.

Saladin – Ağalar Vəzirov, "Kaspi", 1906.

Salik – Hüseyin Cavidin ilk təxəllüsü.

Salis – Ələbbas Rzayev, şair.

Salyan qumarbazı – Əliağa Raqib Qasımov, "Molla Nəsrəddin".

Salyanlı – Əliağa Qasımov, "Molla Nəsrəddin".

Salyan, Salyanlı – Rüstəm İskəndərzadə, "Yeni İqbal", 1917.

Salus Əyyar – Nüsrət (çəkməsilən), "Babayi-Əmir".

Sam – Mürşüd Səttaroğlu, "Damğa", 1925.

Same – Əsədulla Talıbov. "Həyat", 1906.

Sami – Sadıx Abbasov. "Yeni -yol", "Yeni fikir".

Samit – Tağı Şahbazi, "Maarif və mədəniyyət", "Kommunist".

Samit – Sabit Rəhman Mahmudov. "Şəki fəhləsi", "Molla Nəsrəddin".

San. – Hacı Kərim Sanılı. "Kəndçi qəzetəsi" 1924-1925.

Sancaq – Cəfər Cabbarlı. "Molla Nəsrəddin". "Damğa", 1925-1926.

Sancaq – Bədrəddin Seyidzadə. "Kəlniyyət", "Tuti".

Sancı – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", 1906.

Sanılı – Hacı Kərim. "Yeni yol", 1922-1923; "Kəndçi qəzetəsi", 1924, "Maarif və Mədəniyyət".

Sarablı – Bayraməli Hambal Abbaszadə, "Molla Nəsrəddin".

Sarablı – Hüseyinqulu Rzayev, artist.

Sarabski – Hüseyinqulu Rzayev, artist.

Sarovlu – Sarovlu Qəhrəman Əliyev, "Molla Nəsrəddin", "Kommunist", "Kəndçi qəzetəsi",

Sarsaqqulu – Cəfər Bünyadzadə. "Sədayi- vətən", "Sədayi-həqq", "Tuti".

Sarsaqqulubəy – Əliqulu Nəcəfov, "Molla Nəsrəddin". 1913-1914.

Sarsaqqulu Fələkzadə – Cəfər Bünyadzadə, "Zənbur", 1910.

Sarsaq həmsəri – Əli Həsənzadə. "Molla Nəsrəddin", 1922, "Yeni fikir", 1924-1926.

Sarıpapaqlı həkim – Salman Əskərov, "Tuti", 1916.

Saxta şair Kabla Qubuş – Mir Mahmud Kazımovski. "Yeni İrşad", 1911.

Sahibqələm İsmayıl ibni Mustafa Q. – İsmayılbəy Qasprinski. "Tunquc", 1881.

Sahirbəy – Həsən İxfa Əlizadə. "Tuti".

Sahir Əyya – Həsən İxfa Əlizadə. "Babayi-Əmir".

Svoy – Əzim Əzimzadə. "Biç".

Sevdayi – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1906.

Seyyid – Seyid Əzim Şirvani. "Əkinçi", 1876.

Seyyid – Mir Həsən Məsumov Musəvi. "Təkamül", 1906.

Seyyid – Mir Bəşir Qasımovun ləğəbi.

Seyyid – Əbdülvahab Mirağazadə. "Arı", 1911.

Seyyid – Seyid Hüseyin Sadiqzadə. "Yeni İrşad", 1912.

Seyyid – Mir Yəhya Ordubadi, "Tazə həyat", 1907.

Seyyid Badikubeyi – Əbdülvahab Mirağazadə, "Arı", "Məzəli".

Seyyid Əbülhəsən Musəvi – Seyid Musəvi Məsumov, "İrşad", 1906.

Seyyid Zərgər – Əbdülvahab Mirağazadə, şair.

Seyyid Musəvi – Mir Həsən Məsumov. "Dəvət", 1906.

Seyid Sırtıx – Seyid Mir Həsən Yusifzadə, "Tuti", 1915.

Seyid Hüseyin – Seyid Hüseyin Sadiqzadə.. "Həqiqəti-Əfkar", "Qurtuluş", Sovet dövrü mətbuatı.

Seyfi – Ələkbər Seyfulla oğlu, artist. "Dan yıldızı", "Yeni fikir".

Seyfi – Rizaqulu Abdullazadə, artist.

Sədət mədrəsəsinin "b" klasının şagirdi Süleyman Hacı Baladadaş oğlu Məlikzadə – Süleyman Məlikov. "Tazə həyat", 1908.

Səburi – Mir Ələkbər Əli oğlu, lənkəranlı şair Çakərin ölümünün son illərində qəbul etdiyi təxəllüs.

Sədanın Petrovski müxbiri Qələm – Sabit Mənafzadə, "Səda", 1911.

Səbuhi – Mirzə Fətəli Axundov.

Sədi Salis – Sədrəddin Əfəndiyev, şair, göyçaylı.

Sədicə – Məmmədəli Mənafzadə, "Zəhmət, 1926."

Sədr İsmayilov – Mustafa Lütfi İsmayilov, "Həqiqət", 1910.

Sədrəddinbəyov – İsmi Sədrəddinbəyov. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1883.

S. Ə. – İbrahimov – Sənətulla Eynullayev, "İqbal", 1912.

Səid – Mirzə Məhəmməd Axundov. Bu təxəllüsü o özü yazdığı tərcümeyi halında göstərmişdir. (RƏF)

Səid – İsmayıl Sadiqzadə. "Yeni İrşad", 1915.

Səid – M.S. Ordubadi. "Tazə həyat", "İrşad".

Səid – Hacı Məmmədzadə Əli İrəvanlı. "Sədayi-həqq", 1913.

Səid Səlması – Hacı Ağabala Haqverdi oğlu. "Füyuzat", 1907.

Səyyar – Hüseyin Minasazov, "İrşad", 1907.

Səyyar Əyyar – Həsən Əyyar. "Babayi-Əmir".

Səyyari- Şirvani – Əli Fəhmi Cəfərzadə. "Yeni İrşad", 1912.

Səyyah – Nasirli Yaqub. "Zəhmət", 1926.

Səyyah – Üzeyir Hacıbəyov. "İqbal". 1912.

Səyyar – Hacı Səlim Qasımzadə, şair.

Səyyah – Məşədi İbrahim. "Yeni iqdəm", 1915.

Səyyahi- Səncərani – Hacı Səlim Qasımzadə, "Məzəli".

Səkinə – Səkinə Xanəhmədova, "İşıq yol", 1924.

Səlimzadə Q. – Qulam Məmmədli. "Kirpi", 1952.

Salman Məmmədəmin oğlu – Salman Mümtaz, "Açıq söz", 1918.

Salman Məmmədəmin oğlu Mümtaz– Salman Mümtaz, "Azərbaycan", 1918.

Salman Məmmədəmin oğlu Turxan – Salman Mümtaz. "Qardaş köməyi", 1917.

Səlməsi –Səid Səlməsi, "İrşad" 1907.

Səm – Sami Kəmal. "Zəhmət", 1922.

Səməd Vəkil – Səməd Vurğun. "Dan yıldızı", 1926.

Səməd Məsruur – Səməd Vurğun. "Maarif və Mədəniyyət", 1927, "Qızıl qələm", 1927 (Şəki).

Səməndər – Əbdüləli Ağaəmioğlu,şair.

Səməndər – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Azərbaycan" 1945-1946.

Sənəti-Eyni – Sənətulla İbrahimov – Eynullayev, "Səda", 1910. "Ulduz",1911..

Səniyyətin Mürəttib – Qulam Məmmədli, "Molla Nəsrəddin". 1925.

Sənin nökerin Mozalan – Cəlil Məmmədquluzadə . "Molla Nəsrəddin". 1917.

Sənin xeyrixahın Dəli Nərgiz – Səkinə Ələkbərova, "Hambal", 1925.

Səncərani – Həsən İxfa Əlizadə. "Tuti".

Səmimi – Tağı Şahbazi.

Sərgərdan – Əliqulu Nəcəfov. "Yeni İrşad", 1911.

Sərgərdan – Ələbbas Mütəllibzadə, "Zənbur", 1919.

Sərgərdan – Rüstəm İskəndərov, "Molla Nəsrəddin". (Sal-yandan).

Sərçəsmə – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1930.

Sərsəm – Yusif Vəzirov, "İqbal", 1913-1914, "Sədayi-həqq", 1913.

Sərhəng Əyyar – Cəfər Cabbarlı. "Babayi-Əmir".

Sərçə – Əhməd Abbasov. "Molla Nəsrəddin". 1926.

Səs – Mirzə Məmməd Axundov. "Yeni İqbal", 1917.

Səfa – Həmzə Səfa, "Kommunist", 1927.

Səfayi- Mərvan – M. Səid Ordubadi.

Səfeh Şamaxılı – Əliməmməd Mustafayev. "Molla Nəsrəddin". 1913.

Səfərov – Məmmədəli Səfərov. "Kommunist", 1921.

Səhban – Mirzə Musa Əskərli. "İrşad" 1906.

Səhhaf – Səhhaf Məmmədəli Təbrizli, "Vətən yolunda", 1944 -1946.

Səhəri – Məmmədtağı Bağırov – artist.

Səhhəti –Şirvani – Abbas Səhhət Mehdizadə, "Həyat", 1905.

Sibiriya Ə.Müznüb – Ələbbas Mütəllibzadə, "İqbal". 1913.

Siqqətül-mühərrireyn – Əli Şövqi. "Sədayi-həqq", 1912.

Sidqi – Məmmədəli Səfərov. "Həyat", 1905.

Sidqi – Ruhulla Axundov – artist.

Sijimqulu – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Molla Nəsrəddin". 1907.

Sizə duagu Kərbalayı İsmayıl – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1907.

Sizin müxlüsünüz Lal – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1911.

Sizi sevən dostunuz Qıyıq – Məmmədsadiq Axundov, "Günəş", 1910.

Siyapuşi-İrani – Natiq Mirzə Qafar Zunuzi. "İttifaq". 1909. "Səda", 1910.

Simnarist Ə. Qasimov Naxçıvan – Əli Səbri Qasimov, "Yeni Füyuzat", 1911.

Sizin canişininiz Molla kəşf edən – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.

Simsiz müxbiriniz Dünbülinski – Salman Mümtaz, "Tuti", 1916.

Simurq – Əliqulu Nəcəfov. "Molla Nəsrəddin". 1913-1914.

Simurq – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Dad", 1942.

Simurq – Şahbazi Tağı. "Doğru söz", "Açıq söz", "Maarif və Mədəniyyət", "Şərq qadını".

Sirac göyçaylı – Sirac Məmmədov. "Yeni fikir", 1926-1927.

Sirr dağarcığı – Hacı İbrahim Qasimov, "İqdam", 1914-1915.
SM – Süleyman Məlikov, "Zəhmət", 1922.
Sofi zənbil – Paşa Cəfərov, "Molla Nəsrəddin".
Sofi – Cəfər İsmayilzadə (Rəmzi).
Sofiyev Şeyda – Sultanməcid Qənizadə. "İrşad", 1906.
Söz yığan – Məmmədquluzadə C. "Molla Nəsrəddin".
Sözün doğrusunu danışan – Əliməmməd Mustafayev, "Yeni İqdam".
Suvaqçı – Ələkbər Babayev. "Yeni-yol", 1932-1936.
Suzan– Zeynal Zeynalov. "İrşad", 1907.
Sultan – Sultanməcid Əfəndiyev.
Sultan Əbdülhəmid – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.
Sultanməcid – Sultanməcid Əfəndiyev. "İrşad", 1907-1908.
Sur – Abdulla Məmmədzadə, "İrşad", 1907-1908.
Sufi – Cəfər İsmayilzadə.
Sübhanqulu – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1910.
Süleyman– Süleyman Məlikov. "Kommunist".
Süleyman Vəndəmi – Süleyman Xəlilov, "Azərbaycan kol-xozçusu", "Kommunist".
Süleymanzadə– İslam Süleymanzadə. "Yeni yol", 1928.
Süleyman Sani – Süleyman Sani Axundov. "Məktəb", 1911-1916. "Maarif və Mədəniyyət", 1928.
Süleyman Xudayi – Süleyman Xydayev, "Yeni qüvvə", 1930.
Süleyman Hikmət – Süleyman Rüstəm. "Azərbaycan" 1941-1942; "Şahin", 1941-1942.
Süpürgəsaqqal – Mustafabəy Behbudov. "Molla Nəsrəddin". "Tuti".
Sığırcın – Salman Əskərov, "Tuti", 1916.
Sırtıx – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".
Sırtıx – Mirhəsən Seyid Yusifzadə, "Tuti".
Sırtıx oğlu Sırtıx – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".

Sırtıx xan – Seyid Yusifzadə Mir Həsən. "Tuti".
Sürəyya – Dərviş, "Kəşkül", 1885.

T

T. Əliyev – Teymur Əliyev. "Şərq qadını", 1923-1924.
T. Zikri – Zikri Təhmasib. "Yeni qüvvə", 1930-1934.
T.-i – Tağı Şahbazi, "İqbal", 1913.
T. Yusifbəyli – Tamilla Yusifbəyli – sənətşünas.
T. Kamal – Kamal Talıbzadə – ədəbiyyatşünas.
T. Kəramət – Kəramət Tağıyev. "Kirovabad kommunisti", 1962.
T. Mahmud – Tofiq Mehdiyev – şair.
T. Məmmədəli – Məmmədəli Tarverdiyev. "Şərq qapısı", 1929.
T. Rizayev – Teymur Rzayev. "Yeni qüvvə", 1920-1938.
T. Hacıyev – Təhmaz Hacıyev, "Yeni qüvvə", 1930.
T. Ş. – Tağı Şahbazi, "Açıq söz", 1916-1917; "Hümmət", 1917-1918. "Maarif və Mədəniyyət", 1923.
T. Səmimi – Tağı Şahbazi, "Baku", 1914. "Açıq söz", 1916.
T. Ş-zi – Tağı Şahbazi, "Baku", 1914. "Açıq söz", 1916.
Tabaqqı – Məmmədəli Əsədullazadə. "Bəsirət", "Hürriyyət", "Azərbaycan".
Tabut – Rüstəm İskəndərzadə. Salyandan.
Ta.-Əlif – Əsəd Tahirov. "Kommunist", 1934.
Tağızadə M. – Məmməd Tağızadə. "Yeni qüvvə", 1930.
Tağıyev – İbrahim Tağıyev. "Yeni fikir", 1926.
Tağı oğlu – Nüsrət Bağırov, "Vətən yolunda", "Qızıl Əsgər".
Tazə xəbərçi – Həsən Səbri Məmmədzadə, "Yeni fikir".
Tazə şair – Mirzə Əli Möcüz, "Molla Nəsrəddin". 1921.
Tay Əlif – Əsəd Tahirov, "Kommunist", 1934.
Talib – Osman Cüməzadə, "Şəki fəhləsi", "Şərq qadını", 1923.
Talısoğlu – Azad Quliyev, şair.
Tamaşaçı – Hacı İbrahim Qasimov, "İqdam", 1915.
Tamaşaçı – Dadaş Bünyadzadə. "Səda", 1910.

Tamaşaçı – Seyid Hüseyn Sadiqzadə, "Azərbaycan" 1919.
Tamaşaçı – Məmməd Qarayev, "Həqiqət", 1910.
Tamaşaçı – Məmmədtağı Cəbrayilov, "Günəş", 1910.
Tamaşaçı – Xəlil İbrahimov, "Sədayi-həqq", 1913, "Kommunist".
Tamaşaçı – Əsəd Tahirov, "Kommunist".
Tapança dəstəsi – Əliqulu Nəcəfov, "Molla Nəsrəddin". 1913.
Taraqqa – Məşədi Mehdi Sadiqzadə, "Molla Nəsrəddin". 1906.
Tarzən – Qulam Məmmədli. "Türkmənistan", 1922.
Tamrançı – M.M.Axundov. "Molla Nəsrəddin".
Tartançı – Əliheydər Qarayev, "Kommunist", 1922.
Tat – M.Səid Ordubadi, "Molla Nəsrəddin".
Tatarin zakavkazets – Məlikov Rəhimbəy. "Kavkazski teleqraf". 1911.
Tatari – Nəcəfbəy Vəzirov. "Əkinçi".
Tatarin teatral – Rəhimbəy Məlikov. "Baku", 1922.
Tatoğlu – Qulam Məmmədov. "Yeni qüvvə", 1928, "Yeni fikir", 1925.
Textabiti – İsmayilov Kərim. "Molla Nəsrəddin".
Tahir – Əbdülkərim Məmmədzadə Lənkərani. "Tərəqqi", 1909, "Həqiqət", 1910.
Tahirov – Əsəd Tahirov, "Kommunist", 1927.
Teatroçu – Süleyman Məlikov, "Kommunist", 1925-1928.
Teatroçu – Seyid Hüseyn Sadiqzadə, "Azərbaycan" 1919.
Teymur H. – Teymur Hüseynov. "Şərq qadını", 1923, "Maarif və Mədəniyyət", 1925.
Teleqraf güllü – Böyükxanım Mehdiyeva. "Molla Nəsrəddin".
Telefon Xeyransa – Ağa Əli Qasımov, "Molla Nəsrəddin".
Telman qarabağlı – Telman Ayrapetoviç Çalyan.
Təbdil edən C. – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1910.
Təbib Mehdiyev Şamaxılı – Abbas Səhhət Mehdizadə, "Şərqi-Rus", 1904.
Təbib H. A. – Həsənbəy Ağayev, "Həyat", 1905.

Təbii şair – Molla Mahmud Çakər, "Yeni fikir", 1925-1926.
Təbriz. Məmmədbağır N. – Məmmədbağır Niknam, "Azərbaycan" 1945.
Təbrizli – Məmmədluyi Abbasi, "Vətən yolunda", 1941-1942.
Təbriz İ. Mirzə – Mirzə İbrahimov, "Azərbaycan", 1941.
Təqi – Rüfət Mirzə Təqixan, "Təcəddüd", 1918-1920.
Təəsübkeş – Balaqədəş Səttaroğlu, "Kommunist", "Yeni fikir", "Damğa".
Təkə – Mir Əhməd Mir Dadaşzadə, "Arı", 1911, "Sədayi-həqq", 1912-1914.
Təlx – Balaqardaş Əlimuradzadə, "Tuti", 1915.
Tənbur – İsrail Nəzərov, "Molla Nəsrəddin". 1927-1929.
Tənbəl – Əliağa Vahid. "Molla Nəsrəddin".
Tənqidçi – Süleyman Məlikov, "Kommunist".
"Tənnin" qəzeti – mühərrirlərindən Əbdülsəlimzadə
M. Hadi – Məhəmməd Hadi, "Səda", 1911.
Tənqidçi – Əjdər Süleymanzadə, 1920-ci illərdə.
Tərxan – Rza Şahvələd, "Yeni fikir".
Tərhan – Tərhan Hacıyev, "Yeni İqbal", 1917.
Tərrah – Məşədi Məmməd, şamaxılı, şair.
Təhvil – Rəhimzadə Əli Məhzun, "İqbal", 1914.
Təhmasib Qərəbaqi – Təhmasib Qulubəyov, "Şərqi-Rus", 1904.
Tiflis əvvəlinci Gimnaziyasının şagirdi Əbdüləziz Şərifov – Əziz Şərif, "İşiq", 1911.
Tikanlı yol – Musayev Beydulla. "Molla Nəsrəddin". 1923.
Tyabib Q.A. – Həsənbəy Ağayev, "Kaspi", 1904.
Tot – Əziz Şərif. "Zarya Vostoka", 1925-1926.
Tofiq Cəbri – Balaqardaş Əliquluzadə, "Tuti", 1915.
Toxmaq – Əbdülxalıq Axundov, "Zənbur", 1909.
Toxmaq – Seyid Hüseyn Sadiqzadə. "Kəlniyət", 1912.
Toxucu – Əkbər Əkbərov. "Günəş", 1910.
Tuğlu – İsrail Cahangirov, jurnalist.
Tulumbacı – Ağabala Mikayılzadə, "Kommunist", 1925-1928.

Tumanı cırıq – Azəri Əli. "Molla Nəsrəddin". –1925.
Turxan – Salman Əskərov, "Qardaş köməyi", 1917.
Tuti – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti".
Tuti – Səməd Mənsur Kazımzadə, "Tuti".
Tuti –Şeyxəliəğa Rəzizadə, "Nardarani", "Tazə həyat", 1908.
Türkəzban Cici – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.
Türkməndost – Yaqub Nasirli, "Ədəbiyyat cəbhəsində", 1930.
Türkmənistan qəzetinin katibi Y. Nasirli – Nasirli Yaqub, "Yeni yol", 1923.
Türk oğlu – Kərbəlayi Vəli Mikayılov, "Şəhəbi-Saqib", 1911.
Türk oğlu, 1913. "Məktəb", 1916.
Türkoğlu – Nasirli Yaqub, "Türkmənistan", 1923.
Türkoğlu – Hüseyin Axundzadə Gəncədən, "Tərəqqi", 1909.
Türkoğlu Sabir –Kərbəlayi Vəli Mikayılov, "İqbal", 1912.
Türkoğlu – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".1925.
Tısağa – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin". 1906
Türk ibni Yafis –Məmmədəmin Əfəndizadə, "Molla Nəsrəddin", "İqbal". 1913.

U

U. – Üzeyir Hacıbəyov, "Kaspi", 1904-1905.
U. Ə. H. Vəzirov – Usta Həmid Vəzirov, "Həqiqət", 1910.
Uzundanışan – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1909.
Uzunçu – Mir Mehdi Ələskərzadə, "İttifaq", 1908; "Zənbur", 1909.
Uyqur –Mənnan Məcid –özbək aktyoru.
Unudulmuş – Əli Razi Şəmçizadə. "Kommunist", 1924.
Utanmaz kəndli – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1921.
Ufa Xulufu – Vəli Xulufu. "Yeni yol", 1924.
Ukraynalı – Tağı Şahbazi. "Baku", 1914.

Ü

Ü. – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad", "Tərəqqi", "Həqiqət", "İqbal", "Yeni İqbal". "Sovqat".
Ü. H. – Üzeyir Hacıbəyov. "İrşad" "Tərəqqi", "Həqiqət", "İqbal". "Azərbaycan", 1919-1920.
Ü. Hacıbəyov – Üzeyir Hacıbəyov.
Ü. H-li – Üzeyir Hacıbəyov. "Azərbaycan", 1919.
Ü. Hüseyinov– Übeydulla Xüsayinov, "Qızıl Yulduz", 1940.
Übey – Übeydulla Xüsayinov, "Qızıl Yulduz", 1920; "Mətbuat", 1925, (Aşqabad).
Üzeyir –Üzeyir Hacıbəyov, hər yerdə.
Ümmid –Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad", 1907.
Ümidvar – Ömər Faiq Nemanzadə, "İrşad", "Azərbaycan", 1919.
Ümmügülüm – Ümmügülüm Sadıqzadə, "Qurtuluş", 1915; "Azərbaycan", 1919.
Ümmüxaqan – Əlabbas Mütəllibzadə, "Zənbur", 1909-1910.
Ünqa – Mir Bədrəddin Seyidzadə, "Bəsirət", 1920; "İqbal". 1913.
Ünsi – Müdərri Əbdürrəhman, "Kəşkül", 1885.
Üryan – Mir Mehdi Seyidzadə, "Tazə həyat", 1907; "Nicat", 1912.
Ürfizadə Sədrəddin – Mehdibəy Hacınski, "Həyat", "İrşad".
Üç – Üzeyir Hacıbəyov. "Həqiqət",1910.
Üç – Cəfər Bünyadzadə, "Səda", 1911.
Üfüq – Əhməd Fəxri Qəmərinski Məlikov – artist.

F

F. – Feyzulla Əliquluzadə, "Hambal", 1925, "Zəhmət", 1926. "Türkmənistan", 1925-1926.
F. A. – Fərhad Ağazadə, "İrşad", 1906.
F. Q.-i – Firudin Köçərli, "Tərcüman", 1886.

F. Qasımzadə – Feyzulla Qasımzadə, "Azərbaycan" 1946.
F. Ə. – Feyzulla Əliquluzadə, "Günəş", 1910, "Türkmənistan", 1923.
F. Ə. – Əmin Fərşçiyani, "Azərbaycan", 1945.
F. Əliquluzadə – Feyzulla Əliquluzadə, "Həqiqət", "Səda", "Günəş".
F. İrani – Heydər Abdullazadə Fətəliyev, "Tazə həyat", 1907-1908.
F. İsmixanov – Fətəli İsmixanov – "Açıq söz", 1915-1917.
F. K. – Firudinbəy Köçərli, "Tərcüman", 1893.
F. Köçərlinski – Köçərli Firudinbəy, rusca qəzetlərdə.
F. S. – Fazil Səfəraliyev, "Səda", 1910.
F. S. – Fazil Seyidov, "Dağıstan füyqərası", 1929.
F. X. – Fəthi Xoşgünabi. "Azərbaycan" 1945.
F. Şlyomova – Frida Şlyomova, "Maarif", 1922, "Şərq qadını", 1923.
F. Ş – Frida Şlyomova, "Maarif və Mədəniyyət", "Şərq qadını".
Fazil – Tahirzadə Sabir. "Molla Nəsrəddin". 1907.
Fazili Şirvani – Əskərov Salman, "Molla Nəsrəddin". 1910.
Faiq – Ömər Faiq Nemanzadə, "İqbal", 1913, "Kommunist", 1921.
Faiq Cəmcəmli – Faiq Məmmədov – jurnalist.
Fayiq Əbdülqəfur – Qafur Əfəndizadə, "İrşad", 1907.
Fani – Cəmallədin Məmmədzadə Dağıstani. "Tərəqqi", "Yeni İrşad", 1912.
Fani – Hacı Nəcəfqulu Məmməd Hüseyn Naxçıvani, şair.
Fars – Məmmədzadə Hüseyn Yusif. "Açıq söz", 1917.
Fartdaxxala – Əli Razi Şəmçizadə, "Zənbür", "Tuti".
Felyetonçu – M.Səid Ordubadi, "Kommunist", "Yeni yol", 1926.
Fəqir Məzlum-zadə – Əkrəm Cəfərzadə, "Kommunist", 1922.
Fəda – Heybətəy Axundov, qubalı, şair.

Fərəculla – Pişnamazzadə Fərəculla, "Tərəqqi", 1909.
Fərivər – Abdulla Abdullazadə, "Vətən yolunda", 1941-1942.
Fərhad – Fərhad Ağazadə, "İrşad" 1906.
Fərhad A. – Fərhad Ağazadə, "İrşad" 1906.
Fətəli – Fətəli İsmixanov, "Yeni İqbal", 1915-1917.
Fətəliyev İrani – Heydər Fətəliyev Abdullazadə, "Tazə həyat".
Fəth – Fətəli İsmixanov, "Yeni İqbal", 1915, "Açıq söz".
Fəxri – Əhməd Fəxri Qəmərinski Məlikov – artist.
Fəhlə – Məmmədquluzadə Cəlil – "Molla Nəsrəddin".
Fizul – Sabir Tahirzadə, "Molla Nəsrəddin".
Fizul – Balaqədəş Səttaroğlu, "Tuti".
Filankəs – Üzeyir Hacıbəyov. Hər yerdə.
Filfil – Zinət Nuşirəvanov, "Molla Nəsrəddin", 1927.
Filfil – Şahsevən Molla İbrahim. "Molla Nəsrəddin".
Firəngi – Ərəstu (Şair), "Şərqi-Rus", 1904.
Firovni-xırda – Əzim Əzimzadə, "Zənbür", 1908.
Fotoqraf – Məmmədquluzadə Cəlil. "Molla Nəsrəddin". 1908.
Frida – Frida Şlyomova. "Şərq qadını", 1923-1924.
Fırıldaqçı – Əliqulu Nəcəfov, "Molla Nəsrəddin".
Fırıldaqçı – Əliheydər Qarayev. "Kommunist", 1922.

X

X. – Cəlil Xəlilov. "Türkmənistan", 1923-1928.
X. – Xəlil Xürrəmbəy Səbribəyzadə, "İqbal". 1912; "Şəlalə", 1913.
X. – Xəlil İbrahimov. "Azərbaycan" 1918-1919.
X. – Vəli Xulufu – "Kəndçi qəzetisi", 1924.
X. Ana Müftizadə – Xanımana Sadıqova, "Kommunist", 1926.
X. Əzizbəyli – Xudadad Əzizbəyli. "Kəndçi qəzetəsi", 1923-1924.

X. Əlizadə – Xurşud xanım Əlizadə. "Yeni qüvvə", 1932.
X. Z. – Xudadad Əzizbəyli. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.
X. İ. – Xəlil İbrahimov, "Açıq söz", 1917.
X. İbrahimov – Xəlil İbrahimov, "Sədayi-həqq", 1913-1914. "Azərbaycan", 1919.
X. P. B. Sultanov – Xosrov Paşabəy Sultanov. "Xalq sözü", 1918.
X. N.Əzizbəyova – Xanımnaz Əzizbəyova. "Kommunist", 1924.
X. Rəməzan – Rəməzan Xəlilov. "İnqilab və Mədəniyyət", 1931.
X. Rza – Xəlil Xəlilov – şair.
X. S. Yoxsul – Həmid Sultanov. "Zəhmət sədasi", 1919.
X. H. – Xəlil Hacılarov. "Yeni İrşad", "Tazə xəbər", "İqbal".
Xabinuşin – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1930.
Xavər – Xavər Qarayeva, "Şərq qadını", 1923-1925.
Xadim – Məmmədsadiq Axundov. "Baku", 1906.
Xadim – Balaqardaş Əliquluzadə. "Səda" 1910.
Xadimi millət Mustafa Lütfi Hacı Sədrəddin oğlu – Mustafa İsmayılov, "Şərqi-Rus", 1903.
Xadimi millət – Əliqulu Nəcəfov. "Molla Nəsrəddin". 1913.
Xadimül-şəriə Zəki – Zəki Əşəri Hacızadə, "Səda", 1911.
X. S. – Xalid Səid, "Yeni kənd", 1926.
Xalq rəssamı – Əzim Əzimzadə, "Kommunist", 1925.
Xadimül- füqərə Dəxo – Ələkbər Dehxuda. "Suri-İsrafil".
Xaldan Tülküsi – Həmid Səfərov. "Molla Nəsrəddin".
Xal-xal İski – Məmməd Nasirzadə, "Kommunist", 1924.
Xalxalski – Məmməd Nasirzadə, "Kommunist",
Xam – Molla Mahmud Çakər, "Yeni fikir", 1923-1926.
Xamneyi-Ərvənəqi – Məmməd Mübariz Əlizadə. "Ənkəbut", 1926.
Xanbacı – Əli Razi Şəmçizadə. "Tuti", 1926.
Xanbacı – Əbdülxalıq Axundov. "Zənbur", 1909-1910.
Xanbacı – Cəvahir Hacıyeva. "Tuti".
Xanbacı – Qaraxanov, "Şərqi-Rus", 1904.

Xan Şuşinski – İsfəndiyar Cavanşirov, xanəndə.
Xanım xala – Əli Əziz Hüseynov – "Molla Nəsrəddin".
Xarkov darülfünuni tələbəsi Tağı Şahbazov – Tağı Şahbazi. "İqbal", 1914.
Xacə Təhsin – Tahirzadə Sabir. "Həqiqət", 1910.
Xeyirxah – Sultanməcid Əfəndiyev. "İrşad".
Xeyirxahı vətən H. Rasizadə – Hüseyn Cavid Rasizadə. "İrşad", 1906.
Xeyirxahi millət H.T. – Həsən Tahirov, "Şərqi-Rus", 1903.
Xəbərçi – Ələkbər Babayev. "Yeni yol", 1932-1936.
Xəbərçi – Əvəz Sadiq. "Yeni fikir", 1923-1928.
Xəbərçiniz Badamlı – Salman Mümtaz. "Şeypur", 1919.
Xəbərçiniz qraf Qor-heyzen – Salman Mümtaz, "Tuti", 1917.
Xəbər verən – Əli Zəbun Əkbərov. "Yeni fikir", 1925.
Xəbərçi Xəccə – Süleyman Məlikov. "Zəhmət", 1922.
Xədicə – Xədicə Əlibəyova. "İşıq", 1911-1912.
Xeyransa – Ağaəli Qasımov.
Xəzinədar Məşədi Cabbar – Salman Əskərov, "Molla Nəsrəddin". 1910.
Xəlilov – Cəlil Xəlilov. "Türkmənistan", 1925.
Xəlxi – Cavadzadə Seyid Cəfər. "Azərbaycan", 1918.
Xəncər – Əmin Sadiq, "Kommunist", 1926.
Xərabatı – Hacı Səlim QasıMZadə, "Zənbur", 1910.
Xərabə – QasıMZadə Hacı Səlim.
Xərgüş – Əlabbas Mütəllibzadə, "Kəlniyət", 1912.
Xəstə – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1917.
Xortdan – Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, "Molla Nəsrəddin". 1906-1907.
Xortdanbəy – Salman Əskərov. "Molla Nəsrəddin". 1910-1923.
Xortdanbəyzadə Sərçəqulubəy – Salman Mümtaz, "Molla Nəsrəddin". 1913.

Xoruz – Əzim Əzimzadə, “Zənbur”, 1910; “Kəlniyyət”, 1912-1913.

Xoruz beçə – Cəfər Cabbarlı, “Tuti”, 1915.

Xoxan – Əbdülqasım Şəkili. “Molla Nəsrəddin”.

Xoca Lələ – Üzeyir Hacıbəyov. “Molla Nəsrəddin”. 1910.

Xulsi – Yusif Rəhimov, şair, “İrşad”, 1908.

Xürrəm – Xalid Xürrəm Səbribəyzadə, “Şəlalə”, 1913.

Xüsusi müxbiriniz Cümbüllit – Mümtaz Salman, “Tuti”, 1916.

Xırdavatçı – M. Səid Ordubadi, “Kommunist”, 1923-1924.

Xırdavatçı – Əliheydər Qarayev “Bakı fəhlə konfransı əxbarı”, 1919.

Xırdaçı – Ağəəli Qasimov.

Xızılı Məmmədbağır – Məmməd Arif Dadaşzadə. “Kommunist”, 1923.

H

H. – Əhməd Həmdi, “Açıq söz”, 1916.

H. A. – Hüseynağa Ağayev, “Zəhmət”, 1926-1928.

H. A. – Həsən Ağayev, “Həyat”, 1906, “Həqiqət”, 1910.

H. b-Q. Şirvani – Həməzəbəy Qəbulov (Həməzətbəy), “Zakavkazye”.

H. B.- Yoxsul – Həmid Sultanov, “Zəhmət sədasi”, 1919.

H. B.N. – Hacıbaba Nəzərli, “Savadlı qızıl əsgər”, 1922.

H. Vəzirov – Heydər Vəzirov, “Kommunist”, 1924.

H.Q. – Hacı İbrahim Qasimov. “İqbal”. 1912-1913; “Məlumat”, “Tazə xəbər”, “Bəsirət”

H. Q.-ov – Hacı İbrahim Qasimov. “İqbal”. 1912.

H. Q.İ. – Hacı İbrahim Qasimov. “Həqiqəti-Əfkar”, 1911.

H. Doxsan üç – Seyid Hüseyin Sadıqzadə. “Maarif və Mədəniyyət”.

H. Əlizadə – Hümmət Əlizadə, “Allahsız”, 1932.

H. Ə. – Heydər Əfəndiyev, “Şəki fəhləsi”, 1924.

H. Ə. – Həsən İxfa Əlizadə.

H. Əğrəb – Məmməd Hüseyin Həsənzadə. “Qızıl yulduz”, 1920.

H. Əhəd – Əhəd Hüseyinov – ədəbiyyatşünas.

H. Eldar – Hüseyin Eldarov, “Azərbaycan”, 1919.

H. Əlizadə – Hümmət Əlizadə. “Allahsız”, 1932.

H. Əlizadə – Həsən İxfa Əlizadə.

H. Əminbəyli – Hidayət Əminbəyli. “Yeni İqbal”. 1917.

H. Əhəd – Əhəd Hüseyinov. “Yeni qüvvə”, 1930.

H. Z. – Hənəfi Zeynallı – “Zəhmət”, 1922, “Kommunist”, 1923.

H. Z. – Həsən Ziya Həsənzadə, “Gənc işçi”, 1923.

H. Ziya – Həsən Ziya Həsənzadə. Şair. “Azərbaycan”, 1918.

H. İ. – Hacı İbrahim Qasimov. “Həqiqəti-Əfkar”, 1911.

H. İ.Q. – Hacı İbrahim Qasimov. “Həqiqət”, 1910.

H. İmanov – Hüseyin İmanov. “Yeni yol”, 1923-1925.

H. İ. Qasimov – Hacı İbrahim Qasimov, “Həqiqət”, 1910.

H. İsayev – Həbib İsayev. “Yeni qüvvə”, 1930-1935.

H. K. – Hüseyin Kamal. “Həyat”, 1906.

H. K. – Hüseyin Kişli. “Şəki fəhləsi”, 1927.

H. K. Sanılı – Hacı Kərim Sanılı. “Yeni yol”, 1922.

H. Köçərli – Həbib Kərimov, artist.

H. Köçərlinski – Həbib Kərimov, artist.

H. Güləhmədov – Həbib Güləhmədov, “Kommunist”, 1929.

H. Lətif – Lətif Hüseyinzadə, “Şərq qapısı”, 1935.

H-li. – Fərrux Həsənlı. “Qızıl Gəncə”, 1928.

H. M. – Hüseyin Minasazov. “Həyat”, 1906.

H. M. – Heydər Məmmədov, “Həyat”, 1906.

H. M.C. – Mirzə Hüseyin Camalov, “Açıq söz”, 1916.

H. M. Şeyxzadə – Məmmədəmin Şeyxzadə, “Həyat”, 1905.

H. Mehdi – Mehdi Hüseyinov, yazıçı, “Yeni yol”, 1924.

H. Məsud – Məmmədhüseyin Həsənzadə, “Qızıl yulduz”, 1920. “Zəhmət”, 1926.

H. Məsud Poltaratski – Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Qızıl yulduz", 1920.

H. Məlum Məmmədzadə – Hüseyin Məmmədzadə, "Qızıl Gəncə", 1928.

H. Məcnun – Hüseyin Məcnunbəyov.

H. Naqus – Heydər Məmmədov. "Həqiqət", 1910.

H. Nəseh – Hüseyin Əlizadə, "İttifaq", 1909. "Səda", 1910. "Həqiqət", 1910.

H. Naxçıvani – Hacı Hüseyin Naxçıvani, "Azərbaycan" 1946.

H. Naxçıvanlı – Hüseyin Cavid. "Füyuzat", 1907.

H. O. Vəli – Vəli Hacıoğlu. "Kommunist", 1936.

H. R. – Hüseyinəğa Məmmədbəyov. "Azərbaycan" 1918.

H. R.Zadə – Ağahüseyn Rəsulzadə, "Tərəqqi", 1909.

H. R. Naxçıvani – Hüseyin Cavid, "Füyuzat", 1907.

H. Rəsizadə – Hüseyin Cavid.

H. Rəsulzadə – Ağahüseyn Rəsulzadə, "Həqiqət", 1910.

H. Rəhimov – Hüseyin Rəhimov, "Kommunist", 1926.

H. S. – Seyid Hüseyin Sadıqzadə, "İqbal". 1912. "Kommunist", 1926.

H. S.Ə. – Hacı Seyid Əzim. "Ziya", 1880.

H. S. Yoxsul – Həmid Sultanov. "Bakı, fəhlə konfransı əxbarı". 1919.

H. S. Səyyah – Hacı Səlim Qasımsadə, "Yeni yol", 1924, "Kommunist", 1924.

H. S. – Rasizadə Naxçıvani – Hüseyin Cavid. "Şərqi-Rus", 1904.

H. Teymur – Teymur Hüseyinov. "Şərq qadını", 1925.

H. Sadıqzadə – Seyid Hüseyin Sadıqzadə.

H. Səyyah – Hacı Səlim Qasımsadə.

H. X. – M.S. Ordubadi. "Molla Nəsrəddin". 1923.

H. Hüseyinov – Heydər Hüseyinov. Akademik – filosof.

H. C. – Həbib Cəbiyev, "Kommunist", 1923-1926.

H. C. – Hüseyin Cavid, "Həqiqət", 1910, "İqbal". 1912; "Molla Nəsrəddin". 1913. "Qurtuluş", 1915.

H. Şərif – Hüseyin Şərifov. "Yeni fikir", 1925-1927.

Haziq – Bilal Şeyxzadə (Şamaxı). "Tazə həyat", 1908.

Halvaçalan – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.

Hambal – Bayraməli Abbaszadə, şair.

Hambal – Məmmədəli Mənafzadə, "Hambal", 1925.

Hambal – Cəlil Xəlilov, "Hambal", 1925.

Hambal – Yaqub Nasirli. "Hambal", 1925.

Hambal qardaş – Bayraməli Abbaszadə. "Tazə həyat", 1907-1908.

Hambal Azərbaycanı – Bayraməli Abbaszadə. "İttifaq", 1909.

Harayçı qardaş – Nəcəfbəy Vəzirov. "Əkinçi", 1875-1876.

Harayçı qardaş – Məmmədağa Əlizadə, "Əkinçi".

Harun – Əziz Şərif. "Yeni fikir", 1924-1926.

Hatif – Mirzə Məmməd Axundov. "İrşad", "Həqiqət", 1910.

Hətifi qeybi – Ələbbas Mütəllibzadə. "İttifaq", 1909; "Səda", 1910.

Hətifi Gəncəyi – Mirzə Məmməd Axundov, "İqbal", 1913.

Hafiz – Üzeyir Hacıbəyov, "İqbal", 1912.

Hafiz Məmmədəmin Şeyxzadə – Məmmədəmin Şeyxzadə, "İqbal". 1912.

Haça saqqal – Rüstəm İskəndərzadə, Salyandan.

Hacı Molla Sarsaqqulu – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.

Hacı – Hacı İbrahim Qasımov. "Tazə həyat", 1908, "Bəsirət". 1917.

Hacıağzadə Səid – M.S. Ordubadi. "İrşad", 1907.

Hacı Əqrəb – Əliağa Vahid, şair. "Kommunist", 1924. "Kirpi".

Hacıkənd zəvvarı – Əli Azəri. "Molla Nəsrəddin". 1928.

Hacıkəndli – Mirzə Məmməd Axundov. "Molla Nəsrəddin".

Hacı Leylək – Əskərzadə Cabbar, "Ləklək", 1914.

Hacı Leylək – Şərifzadə Qurbanəli. "Molla Nəsrəddin".

Hacı Məmmədzadə Əli Səidi İrəvani – Hacı Əli Məmmədzadə, şair.

Hacı Molla Əbdüləli – Molla Nəcəfoğlu Əbdüləli Hilali. "Tərəqqi".1909.

Haşım – Haşım Məmmədzadə. "Yeni İrşad", 1912; "İqbal". 1912.

Heybət – Heybətulla Babayev, "Səda", 1910.

Heydər – Heydər Əfəndiyev. "Şəki fəhləsi".

Heyvərə – Əli Razi Şəmçizadə. "Molla Nəsrəddin".

Heyvərə – Hacı İbrahim Qasımov. "Günəş", 1910.

Heydərzadə – Ələkbər Heydərli, "Kommunist", 1923.

Heydəri Bombi – Heydərxan Əmioğlu, inqilabçı.

Heydərli – Ələkbər Heydərli, "Kommunist", 1922, "Böyük oktyabr inqilabı 6-cı sənəyi yövmiyyəsi məcmuəsi", 1923.

Heydər Naxçıvanlı – Heydər İsmayılov, "Yeni fikir", 1926.

Heydərxan – Heydərxan Əmioğlu. "Kommunist", 1921.

Heyrani – Ömər Faiq Nemanzadə, "Molla Nəsrəddin". 1909.

Heyrəti – Molla Sadiq Rahil Süleymanzadə, "Bəhlül", 1907.

Helaku – Əli Nazim. "Yeni yol", 1925.

Həbib – Həbib... Cəbiyev, "Kommunist", "Şərq qadını", 1907.

Həbibə – Həbibə Zeynalova – yazıçı.

Hekayəçi – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Molla Nəsrəddin". 1926-1928.

Həbibulla – Həbibulla Qəbulzadə, şair; "Kəşkül", 1886.

Həbibulla – Məmmədağa Şaxtaxtılı – "Şərqi-Rus", 1903.

Həbilmətinçi – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1925.

Həvvəz – Mirzə Məmməd Axundov. "Günəş", 1910.

Həvəng – Məmmədhəsən Həsənov. "Tuti", "Molla Nəsrəddin".

Həvəsli – Əziz Şərif. "Gələcək", 1918.

Həqbin – Tağızadə Əlihüseyn. "Molla Nəsrəddin"

Haqverdiyev – Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, "İrşad", 1907.

Həqiqətnəvis – Abdulla Zərrinə. "Şəfəqi sürx", 1924.

Həqqədüz – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.

Həqiqət – Həqiqət Rzayeva, artist.

Haqdanışan – Ağaəli Əzizov, "Nicat", 1910; "Tuti", 1915-1916.

Həqiqi mücahidlərin xaki-payi Qafar Həsənzadə, – Mirzə Qafar Zünuzi Həsənzadə, "Tazə həyat", 1907.

Həqir Balaxanı – Nemət Bəsir Hacıyev, "Səda", 1910.

Həq – Hacı İbrahim Qasımov. "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.

Həqir Həqiqi – Kərbəlayi Yaftuməli, şair, 1916.

Həqir Həqiqi – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.

Həqq sevən – Abdulla oğlu Möhsün. "Sədayi-həqq", "Tuti", "Zəhmət", 1922.

Həqq tərəfdarı – Yusif Vəzir. "Sədayi-həqq", 1914.

Həzrət – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".

Həya – Hüseyin İsmayılov. Yusifoğlu. "Yeni fikir", 1923-1926.

Həyat – Əbdülməbud Sərkərov. "İşiq", "İrşad".

Həkim nuni səqir – Əbdürrəhimbəy Haqverdiyev, "Molla Nəsrəddin", "Tartan-partan".

Hekayəçi – Əli Nəzmi Məmmədzadə, "Molla Nəsrəddin". "Kommunist", 1924-1927.

Həman – Cəlil Yusifzadə. "Həqiqət", 1910.

Həman Siyapuş – Mirzə Qafar Natiq Zünuzi. "İttifaq", 1909.

Həmdi – Əhməd Qara Ağazadə. "Açıq söz", 1916.

Həmən Hümən – Həsən Əlizadə. "Məzəli", 1915. "Molla Nəsrəddin", "Tuti".

Həmid – Həmid Həbibzadə. Şair. "Kommunist", 1924.

Həmmal qardaş – Bayraməli Abbaszadə. "Tazə həyat", 1908.

Həmişəki – Əli Nəzmi Məmmədzadə.

Həmmal – Bayraməli Abbaszadə, "Səda", 1910.

Həmmali Azərbaycani – Bayraməli Abbaszadə, "İttifaq", 1909.

Həmmali Gülzari Sərabı – Abbaszadə Bayraməli. "Məşəl", 1919.

Həmşəri – Məmmədquluzadə Cəlil. "Molla Nəsrəddin". 1908.

Həna – İsmayilov Heydər. "Molla Nəsrəddin".
Hənəfi – Hənəfi Zeynallı. "Maarif və Mədəniyyət" 1923;
"Kommunist", 1923.
Həmişə kefli – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin". 1925.
Hənifə Zeynallı – Hənəfi Zeynallı. "Yeni İqbal", 1917.
Həpəndüşşüərə qraf Qor-heyzen – Mümtaz Salman, "Tuti",
1917.
Həramzadə – Əlisəttar İbrahimov. "Babayi-Əmir".
Hərəmzadə – Məmmədquluzadə Cəlil. "Molla Nəsrəddin".
1911.
Hərbi müxbiriniz Qaraquş – Salman Əskərov. "Tuti", 1916.
Həman müxbir Yeniyetmə – Xəlil İbrahimov, "Sədayi-
həqq", 1916.
Hərbi müxbiriniz Hacı Gülabdan – Salman Əskərov.
"Şeypur". 1919.
Hərbi müxbiriniz Cənnətalıbəy – Salman Əskərov. "Tuti",
1916.
Hərdənbir – Hacı İbrahim Qasimov.
Hərdənbirçi – Ordubadi M.S. "Molla Nəsrəddin", 1924.
Hərdəmfikir – Əli Nəzmi (Batumdan). "Yeni Gəncə", 1925.
Hərdəmxəyal – M.S. Ordubadi. "Molla Nəsrəddin",
"Kommunist", "Tuti", "Yeni fikir", "Yeni yol".
Hərdəmxəyal – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin",
1921.
Hərik kərbəlayi Səkinənin əri Banbılı – Əli Razi Şəmçizadə.
"Kəlniyət", "Yeni İrşad", 1912.
Həsi – Həsən Səbri Abdullazadə. "Yeni fikir", 1923-1926.
Həsənzadə – Məmmədhüseyn Həsənzadə, "Açıq söz", 1917.
Həsənzadə Ə. Ağə – Həsən Həsənzadə. "Hürriyyət",
"Azərbaycan", 1918; "Azərbaycan fəqərəsi", 1919, "Kommunist"
və başqa qəzetlər.
Həsən İxfa – Həsən İfxa Əlizadə.

Həsən Kaşi – Nasirli Yəqub. "Zəhmət", 1926, "Molla
Nəsrəddin". 1926.
Həsən Gəncəyi – Həsən Məmmədov. "Tazə həyat", 1907.
Həftadrəng – Ələbbas Mütəllibzadə. "Babayi-Əmir".
Həftəbecar – Hacı İbrahim Qasimov. "Bəsirət".
Həftəxəyal – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin",
1921.
Həcəmət – Hacı İbrahim Qasimov. "Zənbur", 1909-1910.
Həcəmətqulu – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Molla
Nəsrəddin".
Hətəkçi – Ömər Faiq Nəmanzadə. "Molla Nəsrəddin".
Həşər – Hüseyin Şərifov. "Yeni fikir", 1925-1927.
Hidayət Bağırılı – Hidayət Bağırov, "Yeni qüvvə", 1930-1937.
Hikmət Ziya – Hikmət Əfəndiyev – şair.
Hilal – Ələbbas Mütəllibzadə. "Hilal", 1910.
Hilal – Hilal Nasiri Məmmədəli. "Sitareyi-Azərbaycan", 1941.
Hilali – Molla Nəcəfqulu Hacı Molla Əbdüləli Şirvani.
"Tərəqqi", 1909, "Səda", 191.
Himadüddövlə – Hacı Səlim Qasimzadə. "Tuti", 1916.
Hicrani – Məhərrəm Əlizadə. "Kirpi".
Hophop – Tahirzadə Sabir. "Molla Nəsrəddin".
Hophop – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".
1906-1907.
Hoşhoş – Cabbar Əskərzadə. "Məlumat", 1911.
Hökümə Sultanlı – Hökümə Sultanova. "Kommunist", 1920.
Hörümçək – Cəfər Cabbarlı. "Molla Nəsrəddin". 1926.
Hörümçək – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla
Nəsrəddin". 1907.
Hüdhüd – Hüseyinzadə Hüseyin Təbrizi. "Molla Nəsrəddin".
Hülhülü Məzhəb – M.S. Ordubadi.
Hüseyn Məsud – Məmmədhüseyn Həsənzadə. "Zəhmət",
1926-1928.

Hüseyn Nicdət – Hüseyn Mütəllibzadə. Sovet dövrü qəzetləri.

Hüseyn Rəsizadə Naxçıvani İstambul – Hüseyn Cavid. "İrşad", 1906.

Hüseyn Riza – Hüseynağa Məmmədbəyli. "Səda", 1910; "Günəş", 1910; "Azərbaycan", 1918.

Hüseyn Riza Dağıstani – Hüseynağa Məmmədbəyli. "Tazə həyat", 1908.

Hüccarzadə – Əbdülxalıq Cənnəti Qafarzadə.

Hüseyn Fəthi – Hüseyn Fətullazadə. "Tələbə yolu", 1923.

Ç

Ç. – Nasirli Yaqub, "Zəhmət", 1906.

Ç. – Molla Mahmud Çakər, "Yeni fikir", 1925.

Ç. Q. – Molla Əli Naxçıvani. "Tazə həyat", 1907.

Ç. X. Əzizbəyova – Çimnaz xanım Əzizbəyova. "Şərq qadını", 1924.

Ç. X. Sultan – Çingiz İldırım, "Hürriyyət", 1918.

Çavuşı – Mir Mehdi. "Azərbaycan", 1945.

Çaybasarski – Məcid Şirvanlı, artist.

Çaydançapan – Tahirzadə Sabir. "Molla Nəsrəddin". 1907.

Çayçı – Həsən Münsüf Seyid Yusifzadə. "Tuti", 1916.

Çakər – Mirzə Ələkbər Lənkərani, şair, molla, "Yeni İrşad", 1911.

Çakər – Molla Əkbəroğlu Molla Mahmud, şair, molla. "Yeni İrşad", 1911, "Yeni fikir".

Çalağan – Salman Mümtaz. "Tuti", 1916.

Çaxçaxbəy – Cəfər Bünyadzadə. "Tuti", 1916.

Çahargah – Müslüm Maqomayev. "Kommunist", 1924.

Çevirəni M. A. – Məmməd Arif Dadaşzadə, "Maarif və Mədəniyyət" 1926.

Çevirəni M. Müşfüq – Mikayıl Müşfiq, "Yeni qüvvə". 1930.

Çevirəni M. R. – Rəfili Mikayıl. "Maarif və mədəniyyət", 1927.

Çevirəni R. – Rəfili Mikayıl. "Maarif və mədəniyyət", 1926.

Çevirəni E. S. – Eynalibəy Sultanov. "Dan yıldızı", 1928.

Çeri Məsmə – Paşa Cəfərov. "Molla Nəsrəddin".

Çəgirtikə – Murtuza Nağıyev. "Kommunist",

Çəmənəminli – Yusif Vəzirov. Hər yerdə.

Çərənçi – Üzeyir Hacıbəyov. "Sovqat", 1916.

Çərənçi – Rəşid Vəibəyli. "Şəki fəhləsi".

Çərmək – Hacı İbrahim Qasımov. "Məlumat", 1911.

Çaharçuy Ə. Əsədullayev – Əbdüləli Əsədullayev. "Qızıl Yulduz", 1920.

Çingizoğlu – Yəqub Nasirli. "Türkmənistan", 1925-1926.

Çoban – Üzeyir Hacıbəyov. "Molla Nəsrəddin". 1910.

Çolax – Fərhad Ağazadə. "Azərbaycan", 1920; "Kommunist", 1920.

Çopur Yetər – Böyükxanım Mehdiyeva. "Molla Nəsrəddin".

Çorabatır – Əli Hüseynzadə. "Yeni yol", 1925.

Çoxbilmiş – Cahangir Məmmədov. "Bakı", 1958, "Azərbaycan gəncləri", 1962.

Çöp – Balaqardaş Əlimərdanov. "Tuti", 1915.

Çuvalduz – Əhməd Səfərov. "Yeni fikir", 1925.

Çuğundur – Mirzə İshaq Möhsünzadə, yazıçı.

Çujoy – Əzim Əzimzadə. "Baraban", 1913.

Çı – Üzeyir Hacıbəyov. "Azərbaycan" 1920.

Çıraq – Əsəd Əyyubi, "Kommunist", 1925-1927.

Çıraq – Yusif Vəzirov.

C

C. – Cəlal Yusifzadə, "Həqiqəti-Əfkar", 1911; "İttifaq", 1909; "Buxarayı Şərif", 1912; "Turan" 1913, "İqbal".

C. – Cəlil Məmmədquluzadə. "Yeni yol", 1922.

C. – Cəfər Cabbarlı. "Kommunist", "Damğa".

C. – Cəfər Bünyadzadə. "Sədayi-Vətən", 1910.
C. – Cabbar Cabbarov. "Kommunist", 1934-1937.
C. – Cavad Fərhadov. "Şəki fəhləsi", 1926; "Kirovabad bolşeviki", 1935-1937.
C. – Cavadzadə Seyid Cəfər, "Azərbaycan", 1945.
C. – Cəlil Xəlilov, "Zəhmət", 1926. "Türkmənistan".
C. Abdullayev – Cəlil Abdullayev – ədəbiyyatşünas.
C. Axundzadə – Cahangir Axundzadə. "Gənc işçi", 1923.
C. Aciz – Cabbar Əskərzadə. "Şəlalə", 1913.
C. B. – Cəfər Bünyadzadə. "Sədayi-həqq", 1912.
C. B. – Cəfər Bağırılı. "Kommunist", 1927.
C. Bağır – Cəfər Bağırılı. "Gənc bolşevik ", 1931; "Hücum", 1933.
C. Bərgüşad – Cəlil Cavadov – yazıçı.
C. Bünyadzadə – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1910.
C. Qənizadə – Cəlil Qənizadə. "Yeni yol", 1927.
C. Dağıstani – Cəmaləddin Məmmədov, jurnalist.
C. Ə. – Cabbar Əskərzadə. "Açıq söz", 1917.
C. Ə.-zadə – Cabbar Əskərzadə. "Məlumat", 1911.
C. Ə.-zadə İrəvani – Cabbar Əskərzadə. "Günəş", 1910.
C. Əkrəm – Əsəd Əyyubi. "İnqilab və Mədəniyyət", 1927.
C. Əskərzadə – Cabbar Əskərzadə. "Sovqat", 1917.
C. Əfəndizadə – Cabbar Əfəndizadə, "Maarif və Mədəniyyət", 1927.
C. Zülfüqarlı – Cümşüd Zülfüqarlı, "Gənc işçi", 1923.
C. İsrafil – İsrafil Cahangirov. "Vətən yolunda", 1941-1942.
C. Y. – Cəlil Yusifzadə, "İttifaq", 1909, "Hilal", 1910, "Buxarayı-Şərif", 1912.
C. Y. F. – Cəlil Yusifzadə. "Tazə həyat", 1908.
C. Lənbəranski – Cəmil Lənbəranski, "İqbal". 1912.
C. M. – Cəlil Məmmədquluzadə. "Şərqi-Rus", 1904, "Həyat", 1906.
C. M. – Cəlil Məmmədov. "Kommunist", 1943, "Molla Nəsrəddin". 1926.

C. M. – Cabbar Məcnunbəyov – yazıçı.
C. M. – Cabbar Mir Yəhyayev – yazıçı.
C. Mahmudoğlu – Cabbar Səfərov – sənətşünas.
C. Məmmədzadə – Cəlil Məmmədov – ədəbiyyatşünas.
C. Məmmədzadə – Cəlil Məmmədzadə. "Yeni yol". 1922.
C. Məmmədov – Cahangir Məmmədov. Müasir dövrü mətbuat.
C. Məcnunzadə – Cabbar Məcnunbəyov. "Gənc bolşevik".
C. N. – Nəzmi Cahangir. "Sabah", 1919.
C. N. – Cəmilə Nuşirəvanova. "Şərq qadını ", 1923.
C. Nuşirəvanova – Cəmilə Nuşirəvanova. "Şərq qadını".
C. Rəhimov – Cəmil Rəhimov. "İnqilab və Mədəniyyət", 1923.
C. Səfərov – Cabir Səfərov – sənətşünas.
C. Fani – Cəmaləddin Məmmədzadə. "Tərəqqi", 1908.
C. X. – Cəlil Xəlilov. "Türkmənistan", 1921-1926; "Zəhmət", "Hambal", 1625.
C. Xəzər – Cabir Səfərov – sənətşünas.
C. Hacızadə – Cəfər Xəndan Hacıyev. "Azərbaycan", 1946, "Vətən yolunda", 1944-1946.
C. Haşimoğlu – Cəfər Cəfərov. "Azərbaycan", 1946; "Şəfəq", 1945; "Azərbaycan", 1966.
C. Ç. – Cavad Çodarlı. "Kommunist", 1925-1927.
C. C. – Cabbar Cıqayev, "Tazə həyat", 1907-1908.
C. C. – Cəfər Cabbarlı. "Sovqat", 1916, "Kommunist", 1923-1927. "Yeni yıldız", 1921.
C. C. – Cabbar Cabbarov. "Yeni fikir", 1923-1926.
C. C. – Camo Cəbrayılbəyli.
C. C. – Cavadzadə Seyid Cəfər.
C. C. – Cəfər Cəfərov – ədəbiyyatşünas.
C. C. – Cahanbaxş Cavadzadə.
C. C. – Cəfər Cəfərov Teymur oğlu, "Yeni fikir", 1926.
C. Cli – Cavad Cavarlı. "Kommunist", 1927.

C. Cabbar – Cəlal Məmmədov Cabbar oğlu. "Kommunist", 1942.

C. Cavad – Cahanbaxş Cavadzadə. "Qızıl Gəncə", 1928.

C. Cəfər – Cəfər Cəfərov. "Ədəb. qəzeti", 1935.

C. Cıqayev – Cabbar Cıqayev. "Tazə həyat", 1907.

C. Şəfəqi – Cəfər Cabbarlı. "Bəsirət", 1916.

Cabbar – Cabbar Əskərzadə. "Yeni İrşad", 1911.

Cabbar – Əfəndizadə Cabbar. "Kommunist", 1926.

Cabbar – Cəfər Cabbarlı, "Kommunist", 1922.

Cabbar – Cabbar Cabbarov, "Kommunist", 1935-1938.

Cabbar – Mir Cabbar Miryəhyayev. "Yeni yol", 1928.

Cabbarzadə C. – Cəfər Cabbarlı. "Qızıl qələm", 1924.

Cabbar Şirvani – Sabir Tahirzadə. "Şərqi-Rus", 1904.

Cabir Badikubeyi – Kərbəlayi Vəli Mikayılov. "Həyat", 1905: "Azərbaycan", 1919.

Cavad – Əhməd Cavad Axundov. "Doğru söz", 1916.

Cavad – Cavad Fərhadov. "Şəki fəhləsi", 1926.

Cavad Qudaud – Əhməd Axundov. "Açıq söz", 1916.

Cavad Dağıstan – Əhməd Axundov. "Qurtuluş", 1920.

Cavadzadə – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Kommunist", 1926, "Yeni yol", 1924.

Cavadzadə M. C. – Cavadzadə Seyid Cəfər. "Hürriyyət", 1919.

Cavadzadə Raqib – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Bakı fəhlə konfransı əxbarı", 1919.

Cavad Gəncə – Əhməd Axundov. "İqbal". 1914.

Cavadoğlu Raqib – Seyid Cəfər Cavadzadə. "Bakı fəhlə konfransı əxbarı", 1911.

Cavan – Aşıq Hüseyn. "Vətən yolunda", 1944-1945.

Cadukərin aşnası – Cəfər Bünyadzadə. "Səda", 1910.

Canib Əyyar – Əliağa Vahid. "Babayi-Əmir", 1916.

Cami – Əkrəm Əbdizadə, "Zəhmət", 1922.

Canlı ölülərin biri – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".

Carlı – Əhməd Rəcəbli. "Ədalət", "Şərq qadını".

Cahangir G. – Cahangir Gözəlov. "Kommunist",

Cahangirov İ. – İsrafil Cahangirov.

Cahid – İbrahimxəlil Səfərəlizadə. "Kəndçi qəzetəsi", 1924.

Ceyranəli – Əbdürrəhim Haqverdiyev. "Molla Nəsrəddin", 1910.

Ceyran Xanım – Ceyranxanım Sultanova. "Şərq qadını", 1923.

Cəbraili – Məmmədخان Məmmədخانov. "Azərbaycan", 1919.

Cəlal – Cəlal Yusifzadə. "Asari həqiqət", 1911; "Həqiqəti-əfkar", 1911, "Buxarayi-Şərif", 1912; "Turan", 1913.

Cəlal Qərəbaği – Cəlil Yusifzadə. "Sədayi-həqq", 1914.

Cəlalzadə – Məhərrəm Əlizadə. "Kirpi".

Cəlal Yusifli – Cəlal Yusifzadə. "Maarif və mədəniyyət" 1926.

Cəlaloğlu – Məhərrəm Əlizadə "Kirpi".

Cəmal – Cəmal Paşazadə. "Sədayi-həqq", 1914.

Cəmaləddin Dağıstani – Cəmaləddin Məmmədzadə. "İrşad", 1906.

Cəmaləddin müəllim – Cəmaləddin Fani Məmmədzadə. "Şərqi-Rus", 1904.

Cəmilə N. – Cəmilə Nuşirəvanova. "Şərq qadını", 1929.

Camobəy – Camo Cəbrayılbəyli. "Yeni İqbal", 1915.

Cənazə – Rüstəm İskəndərzadə. "Tuti", 1916.

Cərəs – Heydər Məmmədov. "Tazə həyat", 1907.

Cəfəng – Cəlil Məmmədquluzadə. "Yeni yol", 1922.

Cəfəng – Məmmədəli Səfərov, "Molla Nəsrəddin". 1910-1911.

Cəfər – Cəfər Cəfərov. "Ədəb. qəzeti", 1935-1937.

Cəfər Bünyad – Cəfər Bünyadzadə. "Sədayi-həqq", 1912.

Cəfər Haşimoğlu – Cəfər Cəfərov. "Şəfəq", 1945.

Cəfər Cabbar – Cəfər Cabbarlı. "Qurtuluş", 1920; "Maarif və mədəniyyət", 1923.

Cəfər Cabbarzadə – Cəfər Cabbarlı. "Bəsirət", 1916.

Cəhənnəmi – Əbdülxəlil Qafarzadə. Şair.

Cəhənnəmlik – Cəfər Bünyadzadə. "Sədayi-vətən", 1912.
Cibişdanqulu – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1908.
Cim – Cabbarov Cabbar. "Yeni fikir", 1926.
Cim – Cəfər Cabbarlı. "Zəhmət", 1922; "Kommunist", "İdarəməizin güzgüsü", 1923. "Əxbari", 1920.
Cim –Ba – Cahanbaxş Cavadzadə. "Qızıl Gəncə", 1928.
Cimli Cim – Cəfər Cabbarlı. "Damğa", 1929.
Cim-cim – Cəfər Cabbarlı. "Şərq qadını", 1925.
Cin – Üzeyir Hacıbəyov, "Tərəqqi", 1909.
Cinani – Əlabbas Mütəllibzadə, "Molla Nəsrəddin". 1913.
Cingöz – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1909.
Cingözbəy – Sabir Tahirzadə. "Zənbur", 1910.
Cin tutan – Əbdülkərim İmamzadə, "Şəki fəhləsi", 1923.
Cinun – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910.
Cırtan – Salman Mümtaz, "Kəlniyət", 1912.
Coşqun – Əli Səmədzadə. "Dağıstan fəqərəsi", 1929-1930.
Coşqun – İskəndər Məmmədoğlu, şair.
Culfa bəyi – Əliqulu Nəcəfov, "Yeni İrşad", 1911.
Cumbul – Mirzə Mehdi Ələskərzadə. "Zənbur", 1909.
Cüvəllağı – Nəcəfov Əliqulu. "Molla Nəsrəddin".
Cüvəllağı – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1923.
Cüməzadə – Osman Cüməzadə. "Yeni qüvvə", 1923.
Cümcüm Əyyar – Hacı İbrahim Qasimov. "Babayi-Əmir".
Cüncə – Qəhrəman Sarovlu Əliyev. "Molla Nəsrəddin". 1930.
Cızbızcı – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1921.
Cırtan – Salman Əskərov. "Molla Nəsrəddin". 1912.
Cırtan – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1917.
Cırtanqulubəy – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin", 1917.
Cırcırma – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin".

Ş

Ş. – Əziz Şərif. "Yeni fikir", 1927.
Ş. – Yəhya Şükürov, "Zəhmət", 1925.
Ş. – Abdulla Şaiq. "Kommunist", 1926.
Ş. – Şəfiqə xanım Əfəndizadə.
Ş. A. – Şəmsəddin Abbasov. "Kommunist".
Ş. Abbasov – Şəmsəddin Abbasov. "Azərbaycan" 1946.
Ş. Ə. – Əyyub Abbasov, "Yeni yol", 1928.
Ş.İ. – Tağı Şahbazi. "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.
Ş. İ. – Şakir İmamzadə. İnkilabdan əvvəlki qəzetlərdə. Şəki, Dərbənd və Xudatdan yazan müxbir.
Ş-f M-z-v – Şərif Mirzəyev, "Kavkaz", 1907.
Ş. Mahmudbəyov – Şamil Mahmudbəyov. "Kommunist", 1926.
Ş. Mehdiyev – Şəfaət Mehdiyev. "Hücum", 1933.
Ş. R. – Şəfibəy Rüstəmbəyov. "Azərbaycan" 1919.
Ş. Xurşid – Şamil Fərzəliyev.
Ş. Həsənli – Şəmsəddin Abbasov. "Komsomol".
Ş. Şeyxzadə – Şəfiqə xanım Şeyxzadə. "Həyat", 1906.
Şaiq – Mirzə Xosrov Axundov – şair.
Şair – Molla Mahmud Çakər. "Yeni fikir", 1925-1927.
Şaki – Rəşidbəy Əfəndizadə. "İqbal". 1913.
Şagird Yusif Kənan Şişeyi – Yusif Kənan Rəhimzadə. "İttifaq", 1909.
Şagird Dai – Əbdülrəhman Gülməmmədoğlu. "Tərəqqi", 1909.
Şallax – Sabir Tahirzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910.
Şallax – Fəzil Seyidov. "Dağıstan fəqərəsi".
Şamaxı Əh. Nafiz – Əhməd Atamalıbəyov. "Yeni İqbal", 1915.
Şamilov – Seyfulla Şamilov. "Kommunist", 1924.
Şaraplı – Dadaş Məmmədov, artist.
Şamil Xurşud – Şamil Fərzəliyev – yazıçı.
Şamaxılı – Böyükxanım Mehdiyeva. "Molla Nəsrəddin".

Şahbazi – Tağı Şahbazi. "Maarif və mədəniyyət"
Şahbazi M. – Müseyib Şahbazi.
Şahbazi T. – Tağı Şahbazi.
Şahbazov M. – Müseyib Şahbazi. "Maarif və mədəniyyət".
Şahin – Mir Abbas Hüseynquluoğlu, şair, "İttifaq", 1909.
Şahmar – Əbülfəz Abasquliyev. "Yeni yol", "Qızıl Şəfəq".
Şahin – Həbib Ağazadə. "Şahin", 1941-1945.
Şahin – Səməd Vurğun. İlk şerlərində.
Şaxtaxtinski B. – Behbud Şaxtaxtinski. "Nicat", 1911.
Şahsabahlı – Daşəli Şahsabahlı, artist.
Şaxtaxtinski M. – Məmmədağa Şaxtaxtılı. "Şərqi-Rus", 1903-1904.
Şaxtaxtılı – Məmməd Rəsulov. "Molla Nəsrəddin".
Şeyda – Sultanməcid Qənizadə, müəllim-yazıçı.
Şeyda – Yəhyabəy Hacıbəyov. "Sədayi-həqq", 1912.
Şer maraqlısı – Heydər Əfəndiyev, "Şəki fəhləsi", 1925.
Şeirçi – Molla Mahmud Şakər, "Yeni fikir", 1925-1927.
Şeypur – Məmmədəli Səfərov. "Şeypur", 1918-1919.
Şeypur – Əjdər Cəlili. "Kommunist", 1925.
Şeytan – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1906-1907.
Şeytan – Molla Mahmud Çakər. "Yeni fikir", 1927.
Şeytanbazarı – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.
Şeytanbazar cücəsi – Ömər Faiq Nemanzadə. "Molla Nəsrəddin".
Şeytan Rəsimov – Məmmədəli Səfərov. "Molla Nəsrəddin". 1910.
Şeyx Dünbül – Cəfər Bünyadzadə, "Tuti", 1916.
Şeyxzadə – Məmmədəmin Şeyxzadə. "Həyat", 1906.
Şeyx Samit – Əbdülrahman Sabit Mahmudov. "Şəki fəhləsi", 1923, "Molla Nəsrəddin". 1926.
Şeyxül-Müşayix – Hacı Səlim Qasımzadə.
Şeyx Şeypur – Abbas Səhhət Mehdizadə. "Kəlniyyət", 1912.

Şeyx Şirazi – Cəlil Məmmədquluzadə. "Vozrojdeniye", 1905.
Şeşgilani – Qulam Məmmədli. "Vətən yolunda", 1941-1945, "Azərbaycan", 1945.
Şəbehgərdan – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1911.
Şəbrəng Əyyar – Mikayıl Seydi. "Babayi-Əmir", 1915.
Şəbüstərli – Heydər Abdullazadə – Fətəliyev. "Tazə həyat", 1908.
Şəbüstəri – Haşım Haşımlı. Tiflis artisti.
Şələpapaq – Məmmədəli Mənafzadə, "Tuti", 1916.
Şəms – Məmmədəli Vaizzadə, "İttifaq", 1909.
Şəmsəddin – Şəmsəddin Abasov. "Gənc işçi", 1925.
Şəmsi – Hacıağa Məmmədəlizadə. "Şərqi-Rus", 1903.
Şəms təxəllüsü – Hacıağa Məmmədəlizadə. "Şərqi-Rus", 1903.
Şəms Cədid – Əli Sultanov. "Dan yıldızı", 1929, "Yeni- fikir".
Şəmşəm – Musa Şəmsəddinski. "Kommunist", 1923-1927.
Şəmşir – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Kəlniyyət", 1912-1913.
Şəmşir Əyyar – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Babayi-Əmir", 1915.
Şəmşirək – Əli Nəzmi Məmmədzadə. "Zənbur", 1909.
Şər – Əli Razi Şəmçizadə. "Sıə Tolış", 1930.
Şərbətəli oğlu – Əskər Ağayev, "Qızıl əskər", 1942-1944.
Şərqi Ərəbi – İsfəndiyar Babayev, "Molla Nəsrəddin", "Yeni Gəncə".
Şərqli – Fərhad Ağazadə. Qafqaz mətbuatında.
Şərqli – Hüseyn Rzayev. "Türkmənistan", 1921. "Zəhmət", 1926.
Şərir Əyyar – Balaqədəş Səttaroğlu. "Babayi-Əmir",
Şərif Əziz – Əziz Şərif. "Yeni-yol", 1927.
Şəfi – Hacıağa Zeynalov. "Yeni fikir".
Şəhab – Mir Cəlil Paşayev. "Yeni fikir".
Şəhbazi – Tağı Şəhbazi. "Maarif və mədəniyyət".
Şəhneyn-tərəqqi – İbrahim Tahir Musayev. "Tərəqqi", 1908-1909.

Ş-i. – Tağı Şahbazi. "Azərbaycan fəqərəsi", 1920.
Şin – Tağı Şahbazi. "Azərbaycan fəqərəsi", 1921.
Şiələr – Cəlil Məmmədquluzadə. "Molla Nəsrəddin". 1910.
Şirazi – Cəfər Həbibli. "Yeni fikir", "Bakinski raboçi", 1925-1926.
Şirazi – Seyid Həsən Əlizadə. "Zəhmət", 1926.
Şirvani – Məhəmməd Hadi. "Həyat", 1905-1906.
Şirvani – Yusif Ziya – şərqsünas.
Şirvani – Əbdülbaqi Yusifzadə. Fövzi – şair.
Şirvanzadə – Məhəmməd Hadi. "Füyuzat", 1907.
Şirvani Lütfi – Mustafa İsmayılov. "Bürhani-tərəqqi".
Şirvanski – Mustafa İsmayılov. "Bürhani-tərəqqi".
Şirvanski – Hacıbəy Axundov, artist.
Şirvanski – Əli İmran, artist.
Şirindilli – Emin Mahmudov. "Ədəbiyyat və incəsənət", 1967.
Şirindilli – Böyükəğa Talıblı. "Yeni fikir".
Şir Məmməd – Şirməmməd Məmmədov. "Kommunist". 1927.
Şişeyi – İbrahim Tahir Musayev. "Sədayi-həqq", 1912.
Şinq – Oskar İvanoviç Şmerlin. "Molla Nəsrəddin", "Xatabala", "Eşmakis Matraxi", "Tartan-partan".
ŞMƏ – Şəmsəddin Abasov. "Kommunist",
Şövqi – Əli Şövqi, gəncəli şair, "Bəsirət", 1915.
Şövqi – Rəhim Rzazadə, "Azərbaycan", 1918.
Şövqi – Mir Xəlil Canibəyzadə, "Bəsirət", 1915.
Şorbalıq – Nardarani Hacı Əli. "Babayi-Əmir",
Şöhrət – Mir Cəlil Paşayev. "Yeni fikir". 1927.
Şüşeyi-Yəhyabəy – Yəhya bəy Hacıbəyov. "Səda", 1911.
Şuxi – Mustafa ağa Şəkixanov. "Ziyayi-Qafqaziyyə", 1882.
Şümalı – Əli Razi Şəmçizadə. "Açıq söz", 1917.
Şıxbabalı – Cahangir Gözəlov – jurnalist.

ƏLAVƏLƏR

Əsərin müqəddiməsində göstəriləndiyi kimi, bir çox gizli imzaların müəllifləri müxtəlif mətbuat səhifələrində bu və ya başqa münasibətlə nəşr edilən məqalələrdə göstərilmişdir. Həmin məqalələrin, gizli imzaların sahibləri göstərilən yerlərini sənəd kimi aşağıda veririk.

"Məzkur dördüncü maddəyə aid ümurun təhrir və təlifini Şeyxül-islam dairəsi münşilərindən elmi-hüquq və qanuni-sud işlərində müddəti-mütəmadi nəzəriyyat və əməliyyatca kəsbə məharət etmiş (Seyfəddin Atamalıbəyov) A. Şilyanski də əhdə almışlar". ("Ziyayi-Qafqaziyyə", 3 yanvar, 1883, № 32.).

Buradan aydın olur ki, mətbuatda A. Şilyanski imzası ilə yazan müəllif Seyfəddin Atamalıbəyovdur.

"Ə.İbrahim" imzası ilə bugünkü nömrəmizdə basılan bəndin sahibi Peterbruqda imdilik ayda bir dəfə nəşr olunan "Mirat" məcmueyi-nəfisəsinin mühərriri "Fazili-yeganə", "Əhli-fikir", "Həqayıqqu", "Münşii-bimisli" Əbdülrəşid İbrahimovun əsəri-qələmi-möcüzi-rəqəmidir ("Şərqi-Rus" 1 iyun 1903, №26).

Fikri mətin, məqsədi mübin, sözü ötkün və təsirli olan mühərrirlərimizdən və sahibi "Qələm"lərimizdən Məhəmməd Fateh əl-Kərimi cənabları bu günlərdə "Nəşriyyatı-Kərimidən birinci cüz yaponlar" adında qayət istifadəli və ibrətli gözəl bir kitabı ruscadan tərcümə edib nəşr etmişdir, ("Şərqi-Rus", 4 dekabr, 1904, № 240).

Bu qeyddən məlum olur ki, "Şərqi-Rus" səhifələrində Tatarıstandan "Qələm" imzası ilə yazan müəllif Fateh Kərimi imiş.

"Səlmən Nərimanov

...Mərhum mühərrirliyə də biganə deyildi. "Həyat"ın qareləri ehtimal hənz "Tanrıqulu" ilə "Xan"ın məzhəkəli söhbətlərini unutmamışlar. Məzhəkələrdən başqa "Qoca Salman" imzası ilə

həyatı-ictimaiyyətimizə dair də "Həyat" sütunlarında bir qaç məqaləyə təsadüf olunur" ("Füyuzat, 8 sentyabr, 1906, № 26).

Göründüyü kimi S.Nərimanov "Tanrıqulu", "Xan", "Qoca Salman" imzaları ilə müntəzəm çıxış etmişlər.

" Bəndəniz rusiyəli bir tələbəyəm.Mən qeyri-ciddi olaraq "Məhəmməd Vaiz", "İslam oğlu" imzaları ilə "Həyat"ə bəndlər göndərmişdim. O bəndlərimin dərc edildiyindən dolayı ərizə-təşəkkür edirəm... Baqi ehtiram Məhəmməd Vaiz Novruzı" ("Füyuzat" 12 yanvar, 1907, № 7).

"Bəhlul" jurnalı barədə:

" ...Habelə hamın jurnalı yazmaqdan kənara çəkildim. Bundan sonra kim bu neçə təxəllüslər ilə məqalə yazsa, xilaf edibdir". "Naxələf", "Dığdığı", "Heyrəti", "Rahil". Sadıq Molla Süleymanzadə "Rahil" ("Tazə həyat", 6 iyul 1907, № 69).

Abdulla Şayıq:

"Satirik şer, ya felyeton yazmağa istedadım olmadığına baxmayaraq, "Molla Nəsrəddin"ə "Keçəl" və başqa imzalarla üç-dörd kiçik felyeton yazıb göndərmişdim. "Keçəl" sərlövhəli felyetonumun çap olunduğu xatirimdədir". Cəlil Məmmədquluzadə. Məqalələr və xatirələr məcmuəsi, Bakı, 1967, səh. 378.

"Baku" qəzetlərinin qarelərinə məlumdur, əhali arasında "Seyid" ləğəbi ilə məlum olan Məsumovu (Mir Həsən) tanıyanlar onun... məhəlli qəzetlərdə dərc və nəşr etdiyi məqalələri ilə asayışı-ümumiyyə uğrunda nə qədər çalışdığını bilirlər" ("Tazə həyat", 26 iyul 1907, № 64).

"...Bu barədə məqalələr yazan və vəd edən məşhur Hüseyin Axundzadədir ki, "Aman", "Türkoğlu", "Bir türk" təxəllüsü ilə məruf və məşhurdur. Bu hamın "Ahi" dir ki, müSalmanları "ahulamaq" üçün keçən sənə mühərrirlik sevdasına düşüb "İstiqlal" qəzetəsi verirdi" ("Tərəqqi" 10 oktyabr 1909, № 205).

Məmmədəli Sidqinin Molla Nəsrəddin haqqında yazdığı bir xatirəsində deyilir:

"1911-ci ildə Üzeyir Hacıbəyov Tiflisdə "Molla Nəsrəddin" redaksiyasına gəldikdə o vaxt Bakıda Hacı Zeynalabdın Tağıyev ilə Behbudovun məhkəmə mühakiməsi gedirdi. Üzeyir Hacıbəyov "Hamam" sərlövhəli materialı da hamın münasibətlə redaksiyamıza yazdı. RƏF, Məmmədəli Sidqinin arxivı".

Qeyd: Sidqinin göstərdiyi "Hamam" felyetonu jurnalda "Hamamçı" imzası ilə çap edilmişdir.

"Abdulla Tofiq...

Bakıda və başqa yerlərdə nəşr olunan qəzet və jurnallarda "A. Sur", "Məmmədzadə", "Qafqasiyalı", və "A. Tofiq" imzaları ilə yazardı. Ə. R. Şəmçizadə". ("İqbal", 13 may 1912).

"Məmməd Qarayev...

"Zakavkazye" və "Zakavkazskaya reç" qəzetlərində "Odnokiy" ləğəbi ilə yazardı və habelə "Molla Nəsrəddin" və "İşıq" jurnallarında da əməkdaşlıq edərdi. Firudinbəy Köçərli" ("Kaspi" 7 fevral, 1913, № 31).

"Bəndə "Gülgəz" imzası ilə bir şikayət yazmışdım. "Ağlarım" sözləri ilə bəndlər tamam olurdu. "Cüvəllağı* götürüb imzasını "Kabla Dostu xanım xala" qoymaqda amma Məmməd Hüseyini bir dərəcə düşündürmüş olacaq... Cabbar Əskərzadə". (RƏF, Məmmədəli Sidqinin arxivindən).

Seyid Yusifzadə Mir Həsən Münsüf haqqında: "1914-cü sənəsində "Tuti" külgü məcmuəsi nəşrə başladıqda hamın məcmuəyə "Sırtıq", "Qəmiş", "Əfi", "Çaycı" və "Münsif" imzaları ilə şerlər yazmışdır... Ələbbas Müznüb" (RƏF, Ələbbas Müznübün arxivı).

İbrahim Məşədi Cəlil oğlu Ordubaddan Bakıya, Məhəmmədəli Sidqiyə yazır:

---

* Ə.Qəmküsarin təxəllüsüdür — *Red.*

"... və keçmişlərdə "İqbal" da "Zadə" imzası ilə yazdığın əhvalatlardan heç birinə baxmadım. Ancaq yazanda açıq öz adını yazgilən" (RƏF, Məmmədli Sidqinin arxivi).

"... "Tutiyə" "Növbər" imzalı çörəkçilər barəsində bir şey yazıb göndərmişəm. İbrahim Məşədi Cəlil oğlu" (RƏF, Məmmədli Sidqinin arxivi 10 iyun, 1915).

"Bakıda nəşr olunan "Sədayi-həqq", "İqbal" qəzetlərində "Yeniyyət" ünvanı ilə yazı yazan bəndə olub, hakəza bu imza ilə "Tuti" jurnalında dəxi iki məqalə nəşr etdirmiş olduğumdan məzkur xitabında bənədəyə aid olduğu dərkardır... Xəlil İbrahim" ("Yeni İqbal", 14 iyun 1915).

"Bir də görürsən ki, "İbni-Haşim", "Əhmədoğlu", "Hüseyn Sadiq", "Seyid Hüseyn", "Kazımoğlu" (allah bərəkət versin, adamın gərək bu qədər atası olsun) hücumları dəf edilmədən bir də qonaq qabırqadan çıxıb faytonçu... töylə məsələsi ilə kəllə-kəlləyə verir". Adam qalib nə eylesin... Sərbəst Əyyar. ("Babayi-Əmir", 2 iyul 1915, № 14).

İbrahim Məşədi Cəlil oğlunun Sidqiyə digər məktubu:

"İqdam"a keçən gün bir ərizə yazmışam. "Səyyah" imzası ilə. Şayəd bu günlərdə dərc ediləcəkdir... Ordubaddan "Səyyah" imzalı xəbərləri mən yazıram" (RƏf, Məmmədli Sidqinin arxivi).

" "Bakı" qəzetəsində müSalman məişətindən yazan Sultan Gəray nam zat olmayıb, bəlkə mən – Mir Seyid Sultan Əliyevəm... M.Sultan Əliyev" ("Açıq söz", 25 yanvar 1916, № 94).

"Əşrəfzadə Mİrzə Mahmud...

Parijdə yaşadığı zaman "Revyu monde musulman" jurnalında "Azəri" imzası ilə müfəssəl məqalələr yazdı" ("Gavə", 15 avqust 1916, № 11).

"Mərhum Məmmədzadə Mikayıl Seydi "Dirilik" və "İqbal"da açıq imza ilə, "Babayi-Əmir"də, "Əqrəb", "Şəbrəngi-Əyyar" imzayi-müstərilə əşar təcnis və mənzumələr yazmışdır" ("Dirilik" 1 sentyabr 1916, № 10).

"Qəzet oxucularımız neçə sənələrdən bəri Gəncədən "Oğuz" imzası ilə acı-acı həqiqətləri və ehtiyaclarımızı kəskin və ürəkyaandıran bir qələmlə yazıb, daima millətin tənvi-əfkarinə xidmət etməkdə olan Hüseyn Tələt əfəndini şayəd indi tanımış olsunlar gərək..." ("Yeni İqbal", 26 fevral 1917, № 542.)

"Açıq söz" qəzetində "Bir nəfər" imzalı müəllif müəllimlər haqqında məqalə yazdığı üçün Bakı müəllimləri onu məhkəməyə cəlb etmişdilər:

"... birinci məhkəmə günü "Açıq söz" qəzetəsinin mühərrirlərindən Xəlil İbrahim gəlib haman "Bir nəfər" özünü olduğunu bəyan etdi..." ("Sovqat", 8 may 1917, №201).

"Bədrəddin Hüseyn...

Gülgü məcmuələrində "Bəqri-Əyyar", "İynə", "Sancaq" imzayi-müstərilə məzhəkə nəzmlər yazmışdır" ("Övraqi-Nəfisə", 1919, № 5).

"Rəhmətlik Hacı Ağa Şəfi Zeynalov... şeirdə işlətdiyi təxəllüsü "Vala" idi ki, bu da mərhumun alitəb bir şəxs, izzətinəfəsini düşünən bir arif olduğuna böyük dəlildir... Salman Mümtaz" ("Azərbaycan", 4 yanvar 1920, № 3).

"Şəfəqi-sörx" qəzetində "Qurban", "Qələmi-şüca", "Həqiqətnəvis" ünvanı ilə yazan Abdullah Zərrinə nam bir cəsəratli mühərrirdir... M.S. Ordubadi" ("Kommunist", 18 fevral 1924).

"Yoldaş Əbilov İbrahim... Bakıda nəşr olunan mətbuatda "İ. Məhərrəmzadə", "İ. Ə.-yev", "M. İ" imzaları ilə bir çox ictimai-inqilabi məqalələr yazdığı kimi, 1912-ci ildə "Bakı həyatı" namində qəzetə nəşr etməyə başlamışdı... Nemət Bəsir" ("Kommunist", 22 fevral 1924, № 43).

"... Mən yuxarıda yoldaş İbrahimin (İbrahim Əbilov) adını "İ. Məhərrəmzadə" ilə başladım. Bunun özünə görə mənası vardır. Yoldaş İbrahim bu imza ilə Bakı, Hacı Tarxan və Tehrandan türk qəzetlərində inqilabi məqalələr yazdı. Məqalələrin çoxu "Tərəqqi", "İrşad", "Səda", sonralar "Günəş" və

qeyri qəzətlərdə yazılmışdır... Əli Səttar İbrahimov" ("Kommunist", 22 fevral 1924, №43).

Bakıda respublika əlyazmaları fonunda saxlanılan "Həyat" qəzetinin 1906-cı il komplektinin birinci nömrəsində Nəriman Nərimanovun əli ilə yazılmış belə bir qeyd var:

"Nər", "N", "Arı bəy" imzaları ilə yazılan məqalələr bənimdir. Həmin bu ildə bu imzalar ilə "İrşad" qəzetində bir çox məqalələr yazmışam. Fəqət "İrşad" qəzetəsi bəndə qalmamış". N. Nərimanov. Bakı, 16 sentyabr 1924.

"Möhsün Əbdül oğlu...

1327-ci hicridə təkrar Bakıya gələrək, o zamanda nəşr edilən "Sədayi-həqq" qəzetəsində, "Tuti" jurnalında "Haqsevən" imzası ilə iştirak etmişdir. Qəşəm Məmməd zadə ("Yeni yol", 9 yanvar 1925).

"Salyanda müxbirimiz Əlihüseyn Tağızadənin təxəllüsləri:

"Mühəqqəq", "Həqbin", "Nasirli", Cəlil Məmməd quluzadənin RƏF-də saxlanılan cib dəftərçəsindəki qeydi.

"Təqribən 1925-1926-cı illər idi. Mən "Kommunist", qəzetində işləməklə bərabər, "Molla Nəsrəddin" jurnalı redaksiyasında katib idim. Bu zaman jurnalda mən, Üzeyir Hacıbəyov, Cəfər Cabbarlı, Əli Nəzmi, Səməd Mənsur kimi məşhur felyetonçuların iştirak etmələri üçün çalışırdım və buna qismən nail də olurdum. Məsələn, o dövrdə jurnalda Cəfərin Dağlı məhəlləsi haqqında, qonşu Şərq ölkələrindən birindəki siyasi hadisələr haqqında çap edilmiş şerləri əsl felyeton incilərindədir. O, bu şerləri "Sancaq" imzası ilə dərc etdirirdi. Cəfərin, Üzeyirin felyetonları, Səməd Mənsurun felyeton-şerləri, Əli Nəzminin "Saro kəndi" şeri "Molla Nəsrəddin" in nüfuzunu və tirajını birdən-birə xeyli artırmış oldu..." (Süleyman Məlikov, "Cəfər Cabbarlı haqqında xatirələr", Azərnəşr, Bakı, 1969, səh.152).

"Mən (redaksiyada Mirzə Cəlil ilə görüşəndə) "Teleqraf Güllü" adını çəkdim. Bu ad mollağın xoşuna gəldi və mənə qələm verdi ki, "Telqraf Güllü" imzası ilə məqaləni imzalayım...

Böyük xanım". "Cəlil Məmməd quluzadə" Məqalələr və xatirələr məcmuəsi, Bakı, 1967, səh. 337).

Vaxtilə "Yeni fikir" qəzetində çap olunmuş felyetonlar kimin tərəfindənsə kəsilib toplanmış və kitabça şəklinə salınmışdır. Felyetonların altında "Mürid", "Təbii şair", "M.C.", "Xam", "Şerçi", "Səbiq", "İşçi", "Şair", "M", "Müridçi" və digər imzalar vardır. Kitabın başlanğıcına yazılmış giriş sözündə deyilir:

Burada cəm olan "Mürid", "İşçi" və sair imzalar ilə "Yeni fikir" qəzetəsində müxtəlif tarixlərdə təb və nəşr olan felyeton və şerlərin həqiqətən Çakərin asari-qələmiyyəindən olduğunu təsdiq edirəm... "Yeni fikir" qəzetəsinin məsul müdiri R. Nəcəfov", 12 iyul 1927, Tiflis.

Bu qeyddən sonra həmin yazı imza edilmiş və "Yeni fikir" redaksiyasının möhürü ilə təsdiq edilmişdir. Bu sənəd RƏF-də Ələbbas Müznübün arxivində saxlanmaqdadır.

"... təbrizli Məhəmməd hüseyn Həsənzadə bir zaman "Hami" ləqəbi daşımış, fəqət "Hami" sözünü rusca yazanda "Xami" olduğu üçün bəyənməyib "Məsud" ləqəbi qəbul etmişdir..." ("Zəhmət", 7 noyabr 1928, Aşqabad).

"İnqilab və mədəniyyət" jurnalında Tağı Şahbazi haqqında yazılmış məqalədən:

"...Mətbuatda "Səmimi", "Samit", "Simürq", "Yersiz", "Şin", "T. Ş." imzaları ilə məqalələr yazardı". ("İnqilab və mədəniyyət", 1933, № 2).

"1905-ci ildə mən Qafqaz hərbi okruqunun baş ştabı şöbəsində işləyir və "Həyat" qəzetində əməkdaşlıq edirdim. Təxəllüsüm "İbnül-Həsən" idi. Şərif Mirzəyev. (RƏF, İnterent 102, səh.124.)

"Abbas Səhhət "Kəlniyət" məcmuəsində "Şeyx Şeypur" imzalı bir çox məzhəkə yazmışdır. Salman Mümtaz Əsgərov." (RƏF, arxiv 38, Q. – 34, 580, cümg №1).

"Əbdüləzim Hüseynov... Bakıya gəldikdən sonra müxtəlif vəzifələrdə bulunaraq "Kommunist" qəzetində "Bilgəhli" imzası

ilə müxbirlik etmişdir. Özbək katibi Yusif Kənan". ("Kommunist", 4 avqust, 1925).

"... iki gün sonra "İqbal" rəfiqəmizdə "Balaxanıdan bir səs" mühərririnin Yusifov cənabları olduğunu anlamaqda güclü çətinlik çəkmədik. Bir gün sonra "Türk ibni-Yafis" imzası təhtində bir məqalə daha nəşr edildi... Bunun da Keşlədəki müəllim Məhəmmədəmin Əfəndizadə olduğu zətən məlumumuz idi. ("İnqilab və mədəniyyət", 1928, № 11-12, səh. 23.)

Format 60x84/16. Həcmi 9 ç.v. Tiraj 500.
Kitab "Xatun Plyus" nəşriyyatının mətbəəsində
çap olunmuşdur.
Tel:(012) 498 56 38